

Sosiaalisen median merkitys eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen ja politiikan journalismiin

Kyösti Hagert
Puheviestinnän maisterintutkielma
Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Jyväskylän yliopisto
Kevät 2017

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta - Faculty HUMANISTIS-YHTEISKUNTATIETEELLINEN	Laitos - Department KIELI- JA VIESTINTÄTIETEIDEN
Tekijä - Author Hagert, Kyösti	
Työn nimi - Title SOSIAALISEN MEDIAN MERKITYS EDUSKUNTATOIMITTAJIEN JA KANSANEDUSTAJIEN VUOROVAIKUTUKSEEN JA POLITIIKAN JOURNALISMIIN	
Oppiaine - Subject Puheviestintä	Työn laji - Level Pro gradu -tutkielma
Aika - Month and year Kevät 2017	Sivumäärä - Number of pages 96
Tiivistelmä - Abstract <p>Tässä pro gradu -työssä tarkastellaan sosiaalisen median merkitystä eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen sekä poliittiseen journalismiin. Tutkielman tavoitteena on kuvata ja ymmärtää, millaista on eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutus ja miten se rakentuu sekä miten sosiaalinen media vaikuttaa politiikan journalismiin.</p> <p>Tutkimus toteutettiin laadullisin menetelmin ja aineisto kerättiin puolistrukturoiduilla teemahaastatteluilla keväällä 2014. Tutkimusta varten haastateltiin seitsemää eduskuntatoimittajaa, jotka käyttävät aktiivisesti sosiaalista mediaa ja ovat vuorovaikutuksessa kansanedustajien kanssa niin sosiaalisessa mediassa kuin kasvokkainviestinnällisissä tilanteissa. Suomessa ei ole aiemmin kerätty yhtä laajaa ja laadukasta haastatteluaineistoa eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutuksesta.</p> <p>Saadut tulokset osoittavat, että sosiaalinen media on vaikuttaa niin eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen kuin politiikan journalismiin. Vaikutus on pääosin täydentävä reaali maailman pysyessä ensisijaisena. Sosiaalinen media tarjoaa eduskuntatoimittajille työkaluja verkostoitua ja syventää vuorovaikutusta kansanedustajien kanssa sekä mahdollisuuden vahvistaa toimittaja-brändiä. Sosiaalisessa mediassa vuorovaikutus liittyy Facebookissa vitsailuun ja itsestä kertomiseen sekä Twitterissä poliittiseen ja journalistiseen keskusteluun. Sosiaalisen median vuorovaikutus ei ole lisännyt politiikan läpinäkyvyyttä politiikan journalismissa.</p> <p>Tulokset antavat sekä tiedotusvälineille että poliittisille toimijoille mahdollisuuksia kehittää toimintaansa. Tutkimuksen tulokset tarjoavat uutta tietoa professionaalista vuorovaikutuksesta ja monipuolistavat poliittiseen viestintään liittyvää tutkimusta.</p>	
Asiasanat - Keywords eduskuntatoimittaja, journalistinen työ, kansanedustaja, poliittinen viestintä, professionaalinen vuorovaikutus, sosiaalinen media	
Säilytyspaikka - Depository Jyväskylän yliopisto / Jyväskylän yliopiston kirjasto	
Muita tietoja - Additional information	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	LAUTEILTA VERKKOON	15
2.1	Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutus.....	15
2.2	Toimittajille sosiaalinen media on Facebook ja Twitter.....	21
2.3	Saunasta someen.....	25
3	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	27
3.1	Tutkimuksen tavoitteet.....	27
3.2	Tutkimusmenetelmä	29
3.3	Haastateltavat ja haastatteluiden toteutus.....	31
3.4	Aineiston käsittely ja analysointi	34
3.5	Eettiset kysymykset ja ratkaisut	37
4	TULOKSET.....	41
4.1	Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus	42
4.1.1	Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutus ilman sosiaalista mediaa	42
4.1.2	Sosiaalisen median vaikutus eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen	47
4.1.3	Sosiaalisen median tuomat uudet vuorovaikutuksen muodot eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen.....	50
4.1.4	Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus henkilökohtaisuuden ja professionaalisuuden välissä	52
4.2	Sosiaalisessa mediassa tapahtuvan vuorovaikutuksen vaikutus eduskuntatoimittajien työhön	55
4.2.1	Eduskuntatoimittajien sosiaalisen median käyttö	56
4.2.2	Sosiaalisen median vaikutus journalistiseen työskentelyyn	60
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	66
5.1	Vuorovaikutukseen liittyvät johtopäätökset	67
5.2	Politiikan journalismiin liittyvät asiat	69
5.3	Jatkotutkimusehdotukset	72
5.4	Käytännön hyödyntämismahdollisuudet	73
6	TUTKIMUKSEN ARVIOINTI	75
6.1	Uskottavuus.....	76
6.2	Siirrettävyys.....	77

6.3	Varmuus.....	78
6.4	Vahvistettavuus	80
	KIRJALLISUUS.....	84
	LIITTEET	90

1 JOHDANTO

Viime vuosien aikana suomalainen toimittajakunta on ottanut sosiaalisen median käyttöönsä. Kun vielä muutama vuosi sitten toimituksissa ajateltiin, että työaikana sosiaalisessa mediassa surffailu olisi työn välttelyä, niin nykyään aktiivinen läsnäolo sosiaalisessa mediassa on vahvuus ja jossain toimituksessa se on jopa pakko. (Vainikka 2013d, 40.) Sosiaalinen media ei ole ainoastaan viihtymistä toimittajalle työajalla, vaan sieltä saadaan niin aiheita, verkostoja kuin taustatietoakin journalismin rakennusaineeksi.

Lyhyessä ajassa tapahtuneen sosiaalisen median murtautuminen valtavirtaan perinteisen median rinnalle on aiheuttanut monenlaista pohdintaa niin toimitusten sisällä kuin ulkopuolellakin. Suuri joukko toimittajia, joille sosiaalisen median koukerot ovat olleet aiemmin vieraita, ovat nyt viime vuosina rymistellen ottaneet sosiaalisen median haltuunsa. Aika ajoin Facebookissa ja erityisesti Twitterissä on nähty, kuinka politiikan ja journalismin edustajat ovat ottaneet yhteen tai kuinka politiikan toimittajat kertovat näkemyksiänsä tunnettujen poliitikkojen kyvyistä hoitaa julkisia tehtäviään. Poliitiikan toimittajien sosiaalisen median käyttäytyminen on herättänyt keskustelua myös sosiaalisessa mediassa (kuva 1 ja kuva 2).

Kuva 1 Iltalehden politiikan toimittajan Tommi Parkkosen twiitti vihreiden Ville Niinistöstä

Kuva 2 MTV:n politiikan toimittajan Vesa Kalliopään twiitti perussuomalaisista

Iltalehden uutistoimittaja Aino Kangaspuro (@AinoKangaspuro 2013) tiivistää twiitissään, millaisia sosiaalisia käsityksiä ja tuntemuksia aiemmin sosiaalista mediaa välttäneiden toimittajien tulo Twitteriin on aiheuttanut (ks. kuva 3).

Kuva 3 Toimittaja Aino Kangaspuron twiitti politiikan toimittajien Twitter-käyttäytymisestä

Olen itse työskennellyt useamman vuoden ajan politiikan toimittajana ja olen myös sinä aikana ollut aktiivinen sekä Facebookissa että Twitterissä. Olen työskennellyt politiikan ajankohtaistoimittajana Ylen A-studiossa ja Ilta-Sanomissa eduskuntatoimittajana. Työssäni politiikan toimittajana ja eduskuntaan kiinnitettynä politiikan toimittajana, niin kutsuttuna eduskuntatoimittajana, olen tutustunut lähes jokaiseen 2010-luvulla kansanedustajana toimineeseen henkilöön. Olen suuren osan heistä ystävä Facebookissa sekä seuraamme toisiamme niin Twitterissä kuin Instagrammissa ja Snapchatissäkin. Olen huomannut, kuinka sosiaalisen median merkitys on korostunut viime vuosina sekä politiikan että journalismin kentillä. Nykyisin sosiaalisen median presenssillä on suuri merkitys myös toimittajabrändien luomisessa (ks. Vainiikka 2013b, 48). Tässä tutkielmassa viitataan jatkossa eduskuntaan akkreditoituihin politiikan toimittajiin eduskuntatoimittajan käsitteellä.

Politiikan journalismi luo kehykset eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien väliselle vuorovaikutukselle. Ennen paneutumista politiikan journalismiin ja sen erityispiirteisiin on tarpeellista määritellä politiikka ja journalismi käsitteinä. Poliitikalle itsessään on useita määritelmiä, se voidaan nähdä neuvotteluna, etujen ajamisena, kilpailuna vallasta kuin ”yhteisten asioiden hoitamisena”. (Paloheimo & Wiberg 1997, 193.) Mazzoleni ja Schulz (1999, 250) korostavat, ettei ole politiikkaa ilman viestintää. Jotkut äityvät jopa väittämään, että politiikka on viestintää (Deutch 1963; Meadow 1980). Matti Wiberg (2001,

44) tukeutuu määrittäessään politiikkaa John von Neumanniin ja Oskar Morgensterniin (1944) taloustieteestä lainaamaan peliteoriaan. Wiberg määrittelee politiikan olevan strategista vuorovaikutusta, eli eri eturyhmien voittoon tähtäävää sosiaalista kilvoittelua. Tässä tutkielmassa politiikan ymmärretään olevan Wibergin määritelmän mukaista toimintaa.

Tässä tutkielmassa journalismilla tarkoitetaan toimituksellisesti tuotettuja totuudellisia ja ajankohtaisia sisältöjä. (Nieminen & Pantti 2004, 140; Kunelius 2003, 21-22.) Nieminen ja Pantti (2009, 12) näkevät journalismilla olevan kolme tehtävää: 1) tiedon levittäminen; 2) viihdyttäminen ja 3) toimia minuuden muodostumispaikkana. Tässä tutkielmassa journalismin määritelmä pitää sisällään sitoutumisen journalistiseen viestintäetiikkaan, jota itsesääntelyelin Julkisen sanan neuvosto (JSN) Suomessa valvoo.

Median murros kehystää vuorovaikutusta

Tämä tutkielma käsittelee sosiaalisen median merkitystä eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutuksen sekä kuinka sosiaalinen media vaikuttaa eduskuntatoimittajien työhön. Seuraavaksi käydään lyhyesti läpi keskeisiä journalismin murrokseen liittyviä ilmiöitä, jotka vaikuttavat eduskuntatoimittajien työhön. Noiden ilmiöiden ymmärtäminen auttaa ymmärtämään paremmin, millaisessa sosiaalis-taloudellisissa kehyksissä eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus tapahtuu.

Mediaa seuratessa on vaikea vältyä politiikalta. Yleensä lehtien kansissa tai ensimmäisellä uutisaukeamalla on jo kosolti politiikkaan liittyvää uutisointia. Sähköinen media ei politiikan journalismin kohdalla tee eroa painetusta journalismista. Myös tv-uutisten kanssa, usein politiikan aiheet ovat keskeisiä uutisotsikoita ja avausaiheita. Arkielämässä politiikan journalismin määrittely voi olla hankalaa. Poliitikasta ja poliitikoista tuottavat journalistista sisältöä myös muut kuin politiikan toimittajat, kuten kotimaan, viihteen ja naisille suunnattujen aikakauslehtien toimittajat. Poliitikot osallistuvat myös muihin mediamuotoihin kuin pelkästään politiikan journalismin areenoille, erityisesti vaalien alla poliittiset päättäjät hakeutuvat mielellään viihde- ja kevyiden keskusteluohjelmien yleensä vähäkritiikittisempien parrasvalojen keskelle. Tässä tutkielmassa politiikan journalismiksi

käsitetään politiikan toimittajien ja erityisesti eduskuntatoimittajien tekemät journalistiset tuotokset, jotka käsittelevät eduskunta-asioita, yleis- ja puoluepolitiikkaa, ministereitä ja kansanedustajia. Muuta politiikkaa ja poliitikkoja käsittelevää journalismia käsitteellistetään tässä tutkielmassa journalismiksi politiikasta.

Tässä tutkielmassa on tietoinen tutkimuksellinen valinta käyttää politiikan journalismi -käsitettä erona poliittinen journalismi -käsitteeseen. Väliverronen ja Kunelius (2011, 241-243) näkevät poliittinen journalismi -käsitteen viittaavan journalismin olevan poliittisen maailman jatke, itsessään poliittinen toimija, eikä siitä erillinen. Poliitiikan journalismin tehtävä sen sijaan on seurata, arvioida ja haastaa poliittista maailmaa. Kantola (2011, 138) lisäksi muistuttaa, että 1970-luvulla tapahtuneen politisoitumisen jälkeen journalismi ja sen toimijat ovat tietoisesti tehneet eroa poliittisiin puolueisiin, tunnustukselliseen politiikkaan ja poliittiseen sitoutumiseen. Aiemmin tiettyjen poliittisten puolueiden äänenkannattajina toimineet tiedotusvälineet ovat julistautuneet sitoutumattomiksi ja toimittajakunta on korostanut voimallisesti journalistista viestintäetiikkaa, jonka keskeiset arvot ovat riippumattomuus ja vastuu yleisölle.

Poliitiikan journalismi on vanhimpia ja keskeisimpiä journalismin muotoja. Se on syntynyt tuottamaan eliitille tärkeää poliittista ja taloudellista tietoa, erityisesti sodista ja teknillis-taloudellisesta kehityksestä. (Hallin & Mancini 2004, 26.) Journalistinen kehitys on noudattanut globaalisti samaa kaavaa: alun journalismin esiasteista nykyiseen kaupallisten tiedotusvälineiden valtakauten politisoituneen lehdistön kautta. (Hemánus 1989, 76-79.) Suomessa kehitys on ollut huomattavasti, noin 100 vuotta, jäljessä kuin muualla Länsi-Euroopassa, kuten Kunelius (2003, 75) huomauttaa.

Jukka Holmberg (2004, 27-28) määrittelee politiikan journalismiksi kaikki politiikan toimittajien tuottamat journalistiset sisällöt aiheesta riippumatta. Kunelius (2003, 193-194) nostaa esille, että julkisen vallankäytön uskottavuus rakentuu pitkälti journalismin onnistumisen varaan. Kunelius (emt., 184) määrittelee Talcott Parsonia mukaillen journalismilla olevan neljä yhteiskunnallista tehtävää: 1) yhteiskunnan kiinteyden; 2) jatkuvuuden; 3) päätöksenteon sekä; 4) voimavarojen uusintaminen ja ylläpito. Kunelius (2003, 193) tiivistää journalismin tehtävän yksinkertaisempaan muotoon: journalismi on

yhteiskunnan neljäs valtiomahti. On syytä huomata, että Kunelius käsittelee journalismia yleisellä tasolla, vaikkakin esimerkeissään ja muussa kuvailussaan pysyy politiikan journalismin äärellä. Myös Brian McNair (2009, 238-240) määrittelee politiikan journalismille neljä funktiota: 1) journalismin on oltava äänestäjien riippumaton tietolähde, jonka perusteella he voivat tehdä poliittisia valintojaan; 2) toimittava vahtikoirana päättäjille; 3) edustaa kansaa suhteessa eliittiin sekä 4) puolustaa kansalaisyhteiskunnan ja demokratian arvoja yhteiskunnassa.

Seuraavaksi käsitellään journalismiin liittyviä ajankohtaisia keskeisiä ilmiöitä, jotka kehystävät eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välistä vuorovaikusta 2010-luvulla ja jotka vaikuttavat politiikan toimittajien työhön. Teoriat käsitellään yleisimmästä yksityisimpään.

Medioitumisella kuvataan valtakehitystä, jossa yhteiskunnalliset instituutiot ja toimijat muuttuvat riippuvaisemmaksi median toimintatavoista ja agendasta sekä muokkaavat omaa toimintaansa mediale sopivaan muotoon. (Karppinen, Jääsaari & Kivikuru 2010, 3.) Poliittisen kulttuurin muutosta tarkasteltaessa medioituminen nousee keskeiseksi ilmiöksi. Jesper Strömbäckin (2008, 228-246) mukaan politiikan medioituminen on tapahtunut neljän vaiheen kautta: 1) Aluksi media jakaa poliittista ja yhteiskunnallista tietoa; 2) sitten media irrottautuu poliittisista ja yhteiskunnallisista järjestelmistä ja laitoksista. 3) Eroamisen jälkeen tiedotusvälineet alkavat toimia omalla tavallaan, jota Strömbäck nimittää medialogiikaksi. Se tarkoittaa, että tiedotusvälineet käsittelevät sellaisia aiheita, joiden ne katsovat olevan yleisön kannalta oleellisia ja kiinnostavia. Samalla tiedotusvälineet sivuuttavat parlamentaarisisessa käsittelyssä olevia aiheita. (ks. emt., 2008; Noppari 2010, 35; Mazzoleni & Schulz 1999, 249.) 4) Lopulta poliittiset ja yhteiskunnalliset toimijat sekä instituutiot mukauttavat päiväjärjestyksensä ja toimintatapansa joukkotiedotusvälineitä vastaaviksi. Juha Herkmanin mukaan (2011, 25) Suomessa ollaan tällä hetkellä Strömbäckin esittelemän nelivaiheisen medioitumiskehityksen viimeisessä vaiheessa.

Ian Connellin (1998, 12) mukaan tabloidisaatio tarkoittaa journalismin muutosta asiakeskeisyydestä tunnekeskeisyyteen. Tabloidisaatiossa on tunnusomaista, että

journalististen tuotoksien fokus siirtyy julkisesta yksityiseen ja vakavasta viihteelliseen. Se johtaa skandaalien, tutumpien aiheiden ja kiinnostavuuden yksinkertaiseen korostamiseen perinteisten uutiskriteereiden, asian merkittävyyden ja monimutkaisuuden sijaan. (Nieminen & Pantti 2004, 91-95.)

Mediatalojen harjoittama sadonkorjuu on äärimmilleen vietyä talousajattelua. Alex S. Jones (2009, 162) vertaa mediayritysten sadonkorjuun olevan eräänlaista ruumiinryöstöä, jossa ruumiilta revitään lihat irti viimeistä lihassäettä myöten, jonka jälkeen jäljelle jääneet luut hylätään. Jonesin mukaan sadonkorjuuta noudatetaan auringonlaskun toimialoissa ja yrityksissä. Painokoneet seis! Kertomuksia uuden ajan journalismin ajasta -pamfletissaan Johanna Vehkoo (2011, 23-24) kuvailee, miten mediatalojen sadonkorjuu vaikuttaa toimitusten arkeen. Laajojen irtisanomisten jälkeen jäljelle jääneiden toimittajien työmäärä kasvaa, mikä johtaa laadun heikentymiseen. Laadukkaaseen journalismiin tottunut yleisö ei halua maksaa kehnosta journalismista, minkä vuoksi ilmoittajat vetäytyvät. Mediayritysten tulokset heikkenevät entisestään, joten journalismia ja mediatalojen tulosta heikentänyt kehä alkaa alusta.

Tämä tapahtuu siten, että toimituksista irtisanotaan niin monta työntekijää kuin mahdollista ja jäljelle jääville asetetaan tiukka budjettikuri. Juttumatkoja ei tehdä, töitä pyritään tekemään mahdollisimman paljon toimituksesta käsin, kalliisiin juttuprosesseihin ei ole mahdollisuuksia eikä journalistiseen kehitystyöhön investoida. Minitoimitus tekee lehteä niin halvalla kuin pystyy niin kauan kuin mahdollista. Jonkin ajan kuluttua lukijat ymmärtävät, että lehden taso on laskenut pysyvästi, joten he hylkäävät sen. Heidän mukanaan häipyvät ilmoittajat. Tähän asti omistaja on korjannut sadon kuolevan lehden, sen työntekijöiden ja lukijoiden kustannuksella.

Arto Suninen näkee, että suomalaislehtiä johdetaan mekaanisesti tehokkuusajattelulla. Mediayritysten johdossa ovat insinööri- ja kauppatieteilijätaustaiset henkilöt, jotka eivät ole kiinnostuneita journalismin tavoitteista eivätkä tehtävistä. Suomalaiset lehtitilaajat maksavat nykyään enemmän vähemmästä. Esimerkiksi Helsingin Sanomissa julkaistiin 2012 juhannusviikolla yli 300 juttua vähemmän kuin 10 vuotta aiemmin. Tuolloin 2002

HS:n tilaus maksoi inflaation huomioituna 225 euroa, 2012 tilushinta oli 304 euroa. (Honkonen & Lankinen 2012, 14, 50-53.)

Tässä tutkielmassa kiinnitetään huomiota eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutuksen kehyksiin. Medialisaation kautta tarkastellaan valtaa, kuinka media on vähitellen muuttanut politiikan instituutioiden ja toimijoiden normeja, toimintaa ja olemusta. (Mazzoleni & Schulz 1999; Strömbäck 2008; Noppari 2010.) Tabloidisaation kautta käsitellään, kuinka sensaatio- ja skandaalihakuisuus on muuttanut perinteisesti asiallisia tiedotusvälineitä enemmän kohujournalistisiksi. Seurauksena on journalististen laji- ja juttutyypinmääritelmien hämärtyminen sekä uutiskriteereiden muutos. (Connel 1998; Gripsrud 2000; Nieminen & Pantti 2009.) Viime vuodet ovat olleet kovia media-alalla, myös täällä koti-Suomessa, vaikkakin pientä nousua on ollut näkyvässä viimeisen vuoden aikana. Journalistiliiton (2014) mukaan vuonna 2014 toimituksista irtisanottiin 172 ihmistä, vuodesta 2008 alkaen mediatalot ovat vähentäneet noin 200 toimittajaa vuosittain. Mediayritysten sadonkorjuun kautta peilataan, millaista on nykyään työskentely media-alalla. Laajojen irtisanomisten vuoksi toimittajien työmäärä kasvaa, mikä johtaa laadun heikkenemiseen, minkä vuoksi yleisö ei halua maksaa journalismista. Lopulta ilmoittajat vetäytyvät mediailmoittelusta. (Jones 2009; Vehkoo 2011; Honkonen & Lankinen 2012.)

Journalismia muokkaavat ilmiöt vaikuttavat eduskuntatoimittajien työskentelyolosuhteisiin, mitä kautta myös sosiaalisen mediaan, vuorovaikutukseen ja politiikan journalismiin. Tämän tutkielman tavoitteena on selvittää, kuinka eduskuntatoimittajat käsittävät ja kokevat sosiaalisen median vaikuttavan heidän ja kansanedustajien vuorovaikutukseen sekä kuinka sosiaalinen media vaikuttaa eduskuntatoimittajien työhön. tutkielmassa keskitytään nimenomaan sosiaalisen median palveluista Facebookiin ja Twitteriin, koska ne ovat ne sosiaalisen median kanavat, joita toimittajat käyttävät (Vainikka, Nopperi, Heinonen & Huhtamäki 2013).

Tämä tutkielma kuvaa ja selittää, mikä on sosiaalisen median merkitys politiikan ja journalismin eliitin keskinäiseen vuorovaikutukseen ja kuinka politiikan ja journalismin välinen suhde on muotoutunut historiassa ja tulee muotoutumaan tulevaisuudessa.

Kuvailevan tutkimuksen tarkoitus on dokumentoida ilmiön keskeisiä piirteitä ja tuoda esille näkyviä käyttäytymismuotoja ja prosesseja (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 139).

Tässä tutkielmassa on hermeneuttinen ote. Tarkoituksena on syventää ymmärrystä ilmiöstä, josta tutkijalla on työkokemuksensa perusteella muodostunut aiempaa ymmärrystä. Lisäksi tutkielmassa on fenomenologisia piirteitä. Tarkoituksena on ymmärtää merkityksiä, tällöin tutkimuskohdetta kannattaa lähestyä ilman ennalta määritettyjä oletuksia, määritelmiä tai teoreettista analyysiä. Tuloksia tulkitaan teoriasta ja aineistosta johdetun systemaattinen analyysin avulla.

Päädyin tutkimaan tarkkaan rajatun ammattiryhmän käsityksiä ja kokemuksia viestintäteknologian merkityksestä mediaan sekä työelämän vuorovaikutukseen. Täten tämä viestintään ja mediaan keskittyvä tutkielma sijoittuu kahteen Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitoksen tutkimuksen painoalueeseen: työelämän vuorovaikutuksen ja viestintäammattien sekä viestintäteknologian ja kansainvälistymisen merkityksen viestinnälle ja medialle tutkimiseen. Puheviestinnän alalla tämä tutkimus sijoittuu poliittisen viestinnän kentälle ja teknologiavälitteisen vuorovaikutuksen kontekstiin.

Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välisen vuorovaikutuksen tutkiminen on kiinnostavaa, koska se on luonteeltaan ammatillista vuorovaikutusta, mutta silti siinä on yksityisen vuorovaikutuksen piirteitä. Aiemmin professionaaliseen vuorovaikutukseen keskittyneessä tutkimuksessa on pitäydytty tutkimaan sellaista ammatillista vuorovaikutusta, jossa ei tapahdu muutoksia henkilöiden keskinäisellä suhdetasolla. Poliitikkojen ja toimittajien välisiä suhteita on tutkittu jonkin verran, mutta niissä tutkimuksen keskiössä on olleet joko poliitikkojen käsitykset suhteiden vaikutuksesta esimerkiksi imagoon ja politiikkaan tai vuorovaikutusta on analysoitu journalistien mediatuotoksien kautta. Poliittisen viestinnän tutkimus on pääasiassa keskittynyt vaalikeskusteluiden ja -esiintymisten analysointiin, vaalikampanjoita ja poliittista markkinointia.

Tutkielman työskentelyä ovat tukeneet taloudellisesti Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö, Kunnallisneuvos C.V. Åkerlundin säätiö ja Uuden Suomettaren säätiö, mistä suuri

kiitos. Olen kiitollinen tutkimushaastateltaville kaikesta siitä avusta, mitä he antoivat omalta merkittävältä osaltaan tutkielman valmistumiseksi. Lisäksi haluan Pauliina Jokista kollegiaalisesta yhteistyöstä prosessin aikana ja tutkielmani ohjaajaa, yliopistonlehtori Leena Mikkolaa jatkuvasta tuesta, myös silloin kun en itse jaksanut tai osannut uskoa.

Tässä tutkielmassa tarkastellaan eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutusta ja aineistona on seitsemän puolistrukturoitua teemahaastattelua. Suomessa ei ole aiemmin kerätty yhtä laajaa ja laadukasta haastatteluaineistoa eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutuksesta. Tämä tutkielma vastaa professionaalisten viestintäsuhteiden tutkimushaasteeseen, sillä tutkielman tavoitteena on tuoda uutta tietoa professionaalista eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutuksesta ja sen vaikutuksesta eduskuntatoimittajien työhön. Tämä tutkielma luo uutta tietoa yhteiskunnallisesti merkittävästä ilmiöstä, eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutuksesta, josta puuttuu lähes tyystin laadullinen tutkimus. Lisäksi tämän tutkielman tuloksia voidaan hyödyntää politiikan viestinnän puheviestintäteorian kehittämisessä, jolloin se tuo uutta tietoa niin puheviestintätieteen, politiikan tutkimuksen kuin journalistiikan alalle.

2 LAUTEILTA VERKKOON

Tässä luvussa tarkastellaan aluksi eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välistä professionaalista vuorovaikutusta, jossa on henkilökohtaisen vuorovaikutuksen piirteitä. Professionaalinen vuorovaikutus on tämän tutkielman keskeinen ilmiö ja sosiaalinen media sen konteksti. Ilmiötä syvennetään vuorovaikutuksen funktioilla. Seuraavaksi käsitellään sosiaalista mediaa ja sen merkitystä vuorovaikutuksessa. Sen jälkeen tarkastellaan sosiaalista mediaa niin toimittajien kuin poliitikkojenkin osalta. Lopuksi tarkastellaan eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutuksen keskeistä miljöötä eduskuntaa.

2.1 Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutus

Tässä alaluvussa käsitellään eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välistä vuorovaikutusta. Aluksi käsitellään yleisellä tasolla interpersonaalisia suhteita, jonka jälkeen henkilökohtaista ja professionaalista vuorovaikutusta, jota syvennetään relationaalisen dialektiikan avulla. Sen jälkeen tutustutaan vuorovaikutuksen funktioihin.

Interpersonaalinen vuorovaikutus nähdään usein koskevan kahden keskenään läheisen ihmisen välistä vuorovaikutusta. Puheviestinnän interpersonaalisen viestinnän alan tutkimus on keskittynyt läheisten vuorovaikutussuhteiden tarkasteluun, joissa henkilöiden välisen suhteen syveneminen saa suurta painoarvoa. Professionaalisisessa vuorovaikutuk-

sessä suhdetason kehittyminen ei ole keskeistä henkilöiden välisen vuorovaikutuksen kannalta. (Gerlander & Isotalus 2010, 4; Trenholm & Jensen 2008, 338.)

Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen interpersonaalinen vuorovaikutus on luonteeltaan ammatillista. Puheviestinnän relationaalisen viestinnän näkökulma tarkastelee kaikkea viestintää suhteiden näkökulmasta ajatellen viestinnän luovan suhteita. Professionaalinen vuorovaikutus rakentuu organisaation ja ammatin asettamille vuorovaikutuksen tavoitteille, vuorovaikutteen velvoitteelle sekä vuorovaikutuksen osapuolten selkeille rooleille. Lisäksi henkilöt tiedostavat, mikä on tarkoituksenmukaista vuorovaikutusta. Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutusta ei voi pitää institutionaalisenä, vaikka siinä on sellaisia osia, liittyen erityisesti haastattelutilanteisiin. (Trenholm & Jensen 2008, 339-341; emt., 339-341; Gerlander 2003, 15-16; Drew & Heritage 1992, 22-23; Peräkylä 1997, Gerlander & Isotalus 2010, 4, 15.)

Gerlander ja Isotalus (2010, 5) näkevät viestintäsuhteen olevan prosessi, joka on koko ajan muutoksessa. Trendholm ja Jensen (2008, 5) näkevät myös ihmisten välisen viestinnän olevan prosessi, mutta korostavat siinä olevan olennaista, että vuorovaikutuksessa luodaan yhteistä todellisuutta.

Pääosa professionaalisen vuorovaikutuksen tutkimuksesta on keskittynyt erilaisten asiakastilanteiden tarkasteluun, mikä ei sovi eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välisen vuorovaikutuksen tutkimukseen, koska vuorovaikutukseen ei kuulu suhteen syveneminen, jatkuminen eikä siinä ole henkilökohtaisen vuorovaikutuksen piirteitä. Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutus pohjaa keskinäisriippuvaisuuteen sekä valtasuhde on häilyväinen ja koko ajan muutoksessa.

Baxterin ja Montgomeryn (1996, 3-10) mukaan kaikkien ihmisten väliset suhteet pohjautuvat vastakkaisten voimien jännittyneisyyteen. Jännitteet ovat sekä vuorovaikutuksen osapuolten sisäisiä että ulkoisia haluja. Sisäiset halut ovat vuorovaikutuksen osapuolten haluja, näkökulmia ja tahtotiloja, kun taas ulkoiset ovat erilaisia normeja, odotuksia ja konventioita. (Baxter 1993, 142-144.) Baxter ja Montgomery (1996, 3-4) ovat kehittäneet relationaa-

lisen dialektiikan teoriaa erityisesti henkilökohtaisten vuorovaikutussuhteiden tarkasteluun, kuten parisuhteen, perheen ja ystävyysyden osalta.

Relationaalisen dialektiikan teoria perustuu Mikhail Bakhtinin dialogismiin. Hän näkee kaiken vuorovaikutuksen perustuvan dikotomisesti yhtenäisyyden ja erillisyyden vastapariin. Bakhtinin mukaan sosiaalinen elämä perustuu vuoropuhelulle, dialogille, jonka kautta toimijat tasapainottelevat yhteenkuuluvuuden ja erillisyyden välillä. (Baxter 1993, 141; Baxter & Montgomery 1996, 24–25.)

Baxter ja Montgomery näkevät, ettei vuorovaikutuksesta voi poistaa jännittyneisyyttä, vaan vuorovaikutuksen osapuolet joutuvat tasapainottelemaan näiden eriävien tavoitteidensa välillä. Heidän mukaansa suhdetasolle ilmenevät jännitteet kuuluvat vuorovaikutukseen eikä niitä voi siten poistaa. Vuorovaikutuksen osapuolet haluavat samanaikaisesti pysyä itsenäisinä ja erillisenä sekä löytää keskinäisen samanmielisyyden ja keskinäistä tykkäämistä. Myös jatkuva muutos kuuluu normaaliin vuorovaikutukseen relaationaalisen dialektiikan teorian mukaan. Muutos syntyy jännitteistä ja muutokset vaikuttavat osapuolten välisiin jännitteisiin. (Baxter & Montgomery 1996, 6–11.; Baxter & Montgomery 1998, 7–8.)

Ihmisten välisissä suhteissa on kolme perusjännitettä: 1) yhteneväisyys-eristäytyminen; 2) stabiilius-muutos sekä; 3) ilmaisu-yksityisyys, joiden varaan muut jännitteet rakentuvat. Perusjännitteet rakentuvat vuorovaikutuksessa niin sisäisistä kuin ulkoisista jännitteistä (ks. taulukko 1). Sisäiset jännitteet liittyvät vuorovaikutuksen osapuolten persooniin viestintätapoihin, niitä ovat liittyneisyys-omavaltaisuus, ennustettavuus-yllätyksellisyys ja avoimuus-sulkeutuneisuus. Ulkoiset jännitteet rakentuvat ympäröivän yhteiskunnan normeista, ulkoiset jänniteparit ovat sisältyneisyys-erillisyyden, perinteellisyys-ainutkertaisuus sekä paljastuminen-salaaminen. (Baxter 1993, 142–144.)

Taulukko 1 Henkilökohtaisten suhteiden jännitteet Baxterin (1993, 143) mukaan

Perusdialektiikka	Yhtenäisyys-eristäytyminen	Stabiilius-muutos	Ilmaisu-yksityisyys
Sisäiset jännitteet	Liittyneisyys-omavaltaisuus	Ennustettavuus-yllätyksellisyys	Avoimuus-sulkeutuneisuus
Ulkoiset jännitteet	Sisältyneisyys-erillisyyt	Perinteellisyys-ainutkertaisuus	Paljastuminen-salaaminen

Tässä tutkielmassa tarkastellaan eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välistä vuorovaikutusta, erityisesti millainen merkitys sosiaalisella medially on eduskuntatoimittajien käsityksen mukaan heidän ja kansanedustajien väliseen vuorovaikutukseen. Aihetta tutkittu vähän. Aiempi tutkimus keskittynyt käsittelemään pitkälti poliitikkojen käsityksiä yhteistyöstä median kanssa monoliittina tai media-aineistojen analysointiin.

Kuten tutkielman johdannossa aiemmin esitettiin, politiikka määritellään tässä tutkielmassa strategiseksi interaktioksi (Wiberg 2001, 44). Siinä määritelmässä politiikka nähdään tavoitteellisena vuorovaikutuksena, eli vuorovaikutuksen osapuolilla on erilaisia tavoitteita vuorovaikutukselle. Canaryn, Codyn ja Manusovin (3008, 9) mukaansa interpersonaalinen vuorovaikutus perustuu aina tavoitteellisuudelle täyttää yksilön interpersonaalit tavoitteet. Heidän mukaansa (2008, 7-10) vuorovaikutuksen osapuolilla on normaalisti tavoitteita ja tarpeita, joita he pyrkivät vuorovaikutuksen avulla täyttämään samaan aikaan. Vuorovaikutuksen osapuolten tavoitteet ja tarpeet voivat olla keskenään ristikkäisiä ja jopa vastaisia. On myös tunnusomaista, etteivät osapuolet ole välttämättä tietoisia toistensa tai välttämättä omistakaan tavoitteista ja tarpeista.

Burleson (2010, 155) kuitenkin korostaa, että vuorovaikutuksessa keskenään olevat yksilöt tulkitsevat toisiaan siten, mikä parhaiten auttaa heitä täyttämään vuorovaikutuksen tavoitteensa. Kellerman (1992, 292) näkee tavoitteellisuuden keskeiseksi vuorovaikutuksen piirteeksi yhdessä valikoitumisen ja kohdentamisen kanssa. Vuorovaikutuksen funktionaalisuus on yksi keskeisimmistä vuorovaikutuksen ominaispiirteistä. Muita ovat muun muassa kontekstuaalisuus, sosiaalisuus, dynaamisuus ja symbolisuus. Toimijoiden keskinäisellä viestinnällä pyritään täyttämään erilaisia tarpeita ja tavoitteita. Erilaisia funktioita ovat muun muassa tiedon saaminen ja jakaminen, vaikuttaminen, suhteen kehittäminen ja mielihyvän hakeminen. (Huotari, Hurme & Valkonen 2005, 43-44.)

Tässä tutkielmassa vuorovaikutus ja siihen kiinteästi kuuluva tavoitteellisuus nähdään Canaryn, Codyn ja Manusovin esittämällä tavalla, mikä tarkoittaa eduskuntatoimittajan ja kansanedustajan vuorovaikutuksen rakentuvan keskinäisriippuvuudelle ja ristikkäisille intresseille. On kuitenkin syytä korostaa, etteivät vuorovaikutuksen funktio ja tavoitteellisuus yhteneväisyyksistään huolimatta käsitteellisesti kuvaa samaa vuorovaikutuksen piirrettä. Funktio itseisarvollisesti viittaa enemmän tarkoitukseen ja tehtävään, tavoite taas välinearvollisesti enemmänkin tapaan saavuttaa itseisarvollinen funktio. Arjessa ero tarkoittaa sitä, että eduskuntatoimittajalla ja kansanedustalla on yhteinen tavoite vuorovaikutuksessa, mutta he yrittävät keskinäisen vuorovaikutuksen avulla saavuttaa eri funktioita.

Puheviestinnän alalla vuorovaikutuksen funktioita on jäsenneilty useilla eri tavalla. Seuraavaksi tutkimuksessa siirrytään tarkastelemaan, kuinka vuorovaikutuksen funktioita voidaan jäsenellä kolmella eri tavalla. Bales (1951) erottelee ryhmän vuorovaikutuksen eri funktioihin ja erottaa suhde- ja tehtävätason toisistaan. Burleson (2010) jäsentee interpersonaalisen vuorovaikutuksen funktiot suhdekeskeisellä tasolla. Bryant, Marmo ja Ramirez Jr (2011) keskittyvät erottelemaan sosiaalisen median vuorovaikutussuhteiden funktioita.

Interaction process analysis -vuorovaikutuksen analyysimenetelmä (IPA) on yksi käytetyimmistä. Balesin (1951) analyysimenetelmässä ryhmän vuorovaikutus voidaan jakaa suhde- ja tehtävätason funktioihin. Valkonen ja Mikkola (2010) ovat suomentaneet IPA:n suhdetason myönteiset viestintäfunktiot ovat ystävällisyyden osoittamiseksi, jännitteiden lievittämiseksi ja samanmielisyyden osoittamiseksi. Kielteisiä funktioita ovat erimielisyyden osoittaminen, jännittyneisyyden osoittaminen sekä epäystävällisyyden osoittaminen. Tehtävätason viestintäfunktiot nähdään neutraaleina: ajatusten, vastausten ja mielipiteiden esittämiseen liittyviä funktioita ovat ehdotusten ja mielipiteen esittäminen sekä tiedon jakaminen, kun taas vastausten, ajatusten tai mielipiteiden pyytämiseen liittyviä funktioita ovat tiedon pyytäminen, mielipiteiden sekä ehdotusten hakeminen. On mahdollista, että tutkimusaiheen osalta aineistosta esimerkkejä näistä kaikista viestintäfunktioista niin suhde- kuin tehtävätasollakin eduskuntatoimittajien työn monipuolisuuden ja vakiintuneen kansanedustajille läheisen työskentelyn vuoksi.

Burleson (2010, 155-156) on ryhmitellyt interpersonaalisen vuorovaikutuksen suhdetason funktiot kolmeen eri luokkaan: 1) Ensimmäinen on vuorovaikutuksen funktiot, mitkä liittyvät vuorovaikutuksen aloittamiseen ja ylläpitämiseen. Tällaisia funktioita ovat esimerkiksi keskustelun aloittaminen ja päättäminen, aiheen vaihtaminen tai suuntaaminen, kontekstiin sopivien viestien tuottaminen sekä vaikutelmien ja tunteiden hallinta. 2) Toinen luokka ryhmittelee vuorovaikutussuhteiden hallintaan liittyviä funktioita, kuten yksityisyyden ja jännitteiden hallitseminen, konfliktinratkaisu ja vuorovaikutussuhteen uudelleenmäärittely. Toisen luokan funktiot liittyvät vuorovaikutussuhteen aloittamiseen ja ylläpitämiseen. 3) Kolmannen luokan funktiot liittyvät vuorovaikutuksen painopisteisiin ja muutosvaiheisiin. Instrumentaalisiin funktioihin kuuluu muun muassa saman- ja erimielisyyden osoittaminen, tiedon jakaminen ja pimittäminen, sosiaalisen tuen hakeminen ja antaminen sekä huumorintaju. Burleson korostaa yksilöiden tuottavan ja tulkitsevan viestintää saavuttaakseen vuorovaikutuksen funktioita ja tavoitteita.

Bryant, Marmo ja Ramirez Jr (2011, 3-4) jakavat sosiaalisen median suhdetason vuorovaikutuksen funktiot seitsemän luokkaan: 1) suhteen muodostaminen; 2) suhteen ylläpitäminen; 3) suhteen jälleenmuodostaminen; 4) identiteettikokeilut; 5) vaikutelman muodostaminen ja hallinta, 6) tiedon vaihtaminen sekä; 7) metaviestintä. He korostavat, että sosiaalisesta mediasta on tullut keskeinen keino muodostaa ja ylläpitää vuorovaikutusta. Bryant, Marmo ja Ramirez Jr (2011, 15) korostavat, että sosiaalisessa mediassa tapahtuvalla vuorovaikutuksella on myös muita funktioita, erityisesti tehtävätasolla, esimerkiksi tiedon jakamiseen liittyen.

Tässä tutkielmassa ei keskitytä analysoimaan eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutusta eikä sen funktioita, mutta funktioita käytetään johtopäätösten tukena sen mukaan, miten aineistosta löytyy eduskuntatoimittajien kuvailuja vuorovaikutuksen funktioista. Tämän tutkielman tehtävänä on kuvata sosiaalisen median vaikutusta eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen ja politiikan journalismiin. Edellä esitettyjen vuorovaikutuksen funktioiden jäsentelyiden tarkastelun tarkoituksena on tarjota näkökulmia tarkastella eduskuntatoimittajien vuorovaikutusta. Seuraavassa alaluvussa käsitellään toimittajien sosiaalista mediaa.

2.2 Toimittajille sosiaalinen media on Facebook ja Twitter

Tässä alaluvussa tutustutaan sosiaaliseen mediaan. Aluksi käydään läpi, kuinka sosiaalisen median palvelut ovat syntyneet, mikä on niiden käyttötarkoitus ja sitten vertaillaan palveluista Facebookia ja Twitteriä.

Varhaiset verkkoyhteisöt olivat muodostuneet aihealueiden ympärille, sen sijaan nykyiset sosiaalisen median palvelut ovat ”henkilökohtaisia egosentrisiä verkostoja”. Niissä yksilö on oman yhteisönsä keskipiste ja yhdistävä tekijä (Vainikka 2013b, 16). Sosiaaliselle medialle ei löydy tällä hetkellä yhtä vakiintunutta määritelmää sillä ilmiö on edelleen uusi. Akateemisessa kirjallisuudessa ilmiöstä, josta tässä tutkielmassa käytetään sosiaalinen media -käsitettä, löytyy useita käsitteitä: Web 2.0, käyttäjälähtöinen sisältö (User Generated Content, UGC), vuorovaikutteinen media ja osallistava media. (Howard, 2008; Kaplan & Haenlein, 2010; Matikainen, 2009.)

Andreas Kaplan ja Michael Haenlein (2010, 61) määrittelevät sosiaalisen median olevan internetissä toimivia sovelluksia, joiden toimintaidea rakentuu Web 2.0 -ajattelulle ja modernille teknologialle. Web 2.0:lla tarkoitetaan internetin muutosta instituutioiden ja harvojen tuottamasta staattisesta sisällöstä käyttäjälähtöiseen vuorovaikutukselliseen sisällöntuotantoon.

Sosiaalinen media on käsitteenä kovin laaja ja se toimii sateenvarjokäsitteenä useille sovelluksille, jotka ovat keskenään hyvinkin erilaisia. Sosiaalisen median erilaiset palvelut voidaan jakaa eri luokkiin kuuden käyttötarkoitusta kuvaavan kriteerin perusteella: sisällönluominen, sisällönjakaminen, yhteisöllisyys ja vuorovaikutteisuus, virtuaalimaailman ja irl-maailman suhde sekä itsestäkertominen. Yleensä sovelluksissa on usean luokan piirteitä, mutta ne voidaan jakaa luokkaan sen perusteella, mikä on keskeisintä palvelussa. (Kaplanin & Haenlein 2010, 60-65.) Tämän tutkimuksen kannalta ei ole keskeistä, miten erilaiset palvelut eroavat toisistaan, koska tässä tutkimuksessa keskitytään Facebookiin ja Twitteriin. Facebookin käyttötarkoitus on yhteisöllisyys ja vuorovaikutteisuus, Twitterin sisällönjakaminen.

Tässä tutkielmassa sosiaalinen media tarkoittaa internetissä toimivia sovelluksia ja ohjelmia, joissa ihmiset luovat, käyttävät ja jakavat sisältöjä vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Tässä tutkimuksessa keskitytään Facebookin ja Twitterin tarkasteluun. Facebookin keskeinen funktio on yhteisöllisyys ja vuorovaikutus, Twitter taas on luonteeltaan sisällön luomiseen ja jakamiseen kehittynyt palvelu.

Eliisa Vainikka (2013a, 18) määrittelee Facebookin tyypillisiksi piirteiksi ihmissuhteiden ja yhteydenpidon keskeisyyden, erilaisen mainonnan, pelit ja ajanvietteen sekä julkisuuden ja yksityisyyden rajankäynnin. Twitterin tyypillisiä piirteitä taas ovat uutiset ja ajankohtaiset puheenaiheet, nokkela sanailu ja ironia sekä julkisuuden tiedostaminen. Molempien yhteinen piirre on, että palveluita käytetään niin vapaa- kuin työajalla sekä molemmissa käyttäjän vapaa-ajan ja työajan minä sekoittuvat toisiinsa. Tässä tutkielmassa käytetään sekä Facebookin että Twitterin osalta Vainikan määritelmiä.

Facebook ja Twitter vaativat käyttäjiä rekisteröimään itsensä palveluun, jos he haluavat käyttää palvelun kaikkia ominaisuuksia. Molemmissa palveluissa on mahdollista seurata tiettyjä sivuja ilman rekisteröitymistä, mutta laajempi käyttö edellyttää palvelun käyttäjäksi rekisteröitymistä. Kummassakin sosiaalisen median palvelussa voidaan seurata muita käyttäjiä ilman, että se vaatii käyttäjältä itseltään aktiivista palvelussa päivittämistä. Molemmissa palveluissa voidaan julkaista laajasti sisältöä julkisesti, vain kavereille sekä Facebookissa vain tietyille käyttäjille tai itselleen. Molemmissa palveluissa on myös yksityisviestimahdollisuus. (Facebook 2017; Twitter 2017.)

Yhteisistä piirteistä huolimatta palveluissa on merkittävä ero sen suhteen, kenen kanssa sosiaalisen median kanavassa ollaan vuorovaikutuksessa. Facebook on keskittynyt jo olemassa olevien vuorovaikutussuhteiden ylläpidon kanavaksi, kun taas Twitteriä käytetään asiakeskeiseen ajankohtaiskeskusteluun. (Anderson, Fagan, Woodnutt & Chamorro-Premuzic 2012; Zhao & Rosson 2009.)

Toimittajat eivät poikkea sosiaalisen median suhteen muista suomalaisista. Suomessa sosiaalisen median käytöllä ymmärretään pitkälti Facebookia ja Twitteriä. Keväällä 2012 puolet suomalaisista oli sosiaalisessa mediassa, käytännössä se tarkoitti liittymistä Facebookiin. (Matikainen & Villi 2012; Herkman & Vainikka 2012; Suomen virallinen tilasto

2010, Suomen virallinen tilasto 2012, mukaan Vainikka 2013b, 16.) Eliisa Vainikka (emt., 16-17) näkee eron Facebookin ja Twitterin käytön välillä. Facebookia käytetään myös osana yksityiselämässä, kun taas Twitter on vahvemmin keskittynyt ammatillisen vuorovaikutuksen. Toimittajat kokevat Facebookin luonteen yksityisen ja julkisen viestinnän rajalla olevan ongelmallinen. He myös nostavat esille, kuinka Facebookissa eri elämän osa-alueisiin kuuluvat verkostot ja niiden sisäiset kulttuurit törmäävät toisiinsa. Se näkyy esimerkiksi päivitettäessä statuksia tai linkkejä jakaessa. Twitterissä on selkeämpää, että epämuodollistenkin keskusteluiden fokus on kuitenkin ammattiin liittyvissä teemoissa.

Facebookin perustamisesta tuli helmikuun 2017 alussa 13 vuotta. Monet nuoremman polven toimittajat ovat liittyneet palveluun viime vuosikymmen puolivälissä ja sen jälkeen, jolloin viestintä ja vuorovaikutus Facebookissa oli erilaista. Enää toimittajat eivät raportoi päivittäisiä tekemisiään, vaan palvelua käytetään lähinnä keskustelu- ja yhteydenpitoalustana. Toimittajat kokevat olevansa yksityishenkilöinä Facebookissa, mutta toimittajan työn julkinen rooli ohjaa silti heidän käyttäytymistään. He ovat tarkkoja itsestäkertomisen suhteen ja varovat poliittisen mielipiteiden ilmaisua, mutta kokevat erilaisten hupailukuvien ja eläinvideoiden jakamisen olevan toimittajalle sopivaa Facebook-käyttäytymistä. (emt., 16-17.)

Vainikka (2013a, 17) tiivistää toimittajien määrittelevän uskottavaksi sosiaalisen median käytöksi, että ammatillisen sisällön lisäksi profiilissa on maistelupaloja käyttäjän henkilökohtaisesta elämästä. He myös korostavat, ettei ammatillisen ja henkilökohtaisen sisällön täysi erottaminen edes onnistuisi käytännössä. Toimittajat, joilla on Facebookin verkostoissaan poliitikkoja ovat ammatillisesti paremmassa asemassa kuin kollegat, joiden verkostot koostuvat eivät koostu politiikan ja julkisuuden henkilöistä.

Twitter on Facebookia julkisempi, ammatillisempi ja journalistisempi sosiaalisen median palvelu. Vuosien saatossa Twitter on kehittynyt ristikkäisiin suuntiin käyttäjäsegmenteittäin, se voi olla yksisuuntaista markkinointiviestintää sekä vahvasti vuorovaikutteista ammattiryhmän sisäistä keskustelua. Erityisesti Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa Twitter on keskeisin toimittajien sosiaalinen media. Suomessa se ei ole yhtä vakiintunut väline, mutta on tällä hetkellä kasvavassa käytössä. (Vainikka 2013b, 18). Vainikka (emt.,

18) arvelee Twitterin suosion pienuuden johtuvan, ettei se ole vielä lyönyt täysin läpi Suomessa. Viime vuosina Twitterin asema on vahvistunut ja se on yhä vahvemmin poliittisen eliitin sosiaalinen media, joka yhdistää poliitikot, talousvaikuttajat ja toimittajat (Vainikka & Huhtamäki 2015).

Poliitikkojen sosiaalisen median käyttöä on tutkittu pitkälti vaalikampanjointiin liittyen, millä tavalla ehdokkaat kampanjoivat verkossa ja kuinka he keräävät kannattajia verkossa. Poliitikot käyttävät sosiaalisen median kanavia ahkerammin vaalien lähestyessä. (Larsson & Kalsnes 2014.) Vaalien välillä sosiaalisessa mediassa aktiivisempia poliitikoita ovat he, joiden näkyvyys perinteisen median kanavissa on matala ja he yrittävät hakea kannattajakuntaa verkon sosiaalisen median palveluiden avulla, kun eivät pääse perinteisen median alustoille esiintymään (Enli & Skogerbøn 2013, 771.) Osittain tästä kertoo, että aktiivisimpia Twitterin käyttäjiä ovat poliitikot, jotka edustavat pienpuolueita. Poliitikkojen aktiivisuutta sosiaalisessa mediassa lisää myös nuori ikä ja vaatimukset aktiivisuuteen puolueen johtavilta poliitikoilta. (Lassen & Brown 2010.) Merkittävä aktiivisuus sosiaalisessa mediassa ei kuitenkaan automaattisesti tarkoita suurta kausaalisuutta suhteessa sosiaalisen mediassa saadun näkyvyyden ja seuraajamäärien mukaan (Grant, Moon & Grant 2010.)

Hermans ja Vergeer (2012) huomauttavatkin, että eniten seuraajia sosiaalisessa mediassa on sellaisilla poliitikoilla, jotka nauttivat myös merkittävästi perinteisen median huomiosta ja pääsevät kertomaan poliittisista näkemyksistään tiedotusvälineissä. Ymmärrettävää on, mitä enemmän poliitikko nousee esille perinteisessä mediassa, sitä enemmän huomiota hän saa myös sosiaalisessa mediassa (Grant et al. 2010.) Kansanedustajilla on Facebookissa sekä henkilökohtaisia profiileja että julkisia poliitikkosivuja. Jotkut heistä käyttävät julkisia poliitikkosivuja aktiivisesti. Niissä kansanedustajat kertovat näkemyksistään aktiivisesti ja osittain ovat vuorovaikutuksessa kansalaisten kanssa, kuten esimerkiksi vihreiden Outi Alanko-Kahiluoto toimii (ks. maisterintutkielma Tuokko 2016; maisterintutkielma Virta 2015). Henkilökohtaisilla sivuilla kansanedustajilla on tapana kertoa itsestään, esimerkiksi perheestään, harrastuksistaan ja elämästään. Lisäksi he saattavat jakaa kuvia arjestaan ja ottaa kantaa ajankohtaiseen yhteiskunnalliseen keskusteluun joko julkisilla tai vain kavereille tarkoitettujen statuksien avulla. Kansanedustajilla on henkilökohtaisilla sivuillaan runsaasti kavereita. On tapana, että pääsääntöisesti eduskuntatoimittajat ja kansanedusta-

jat ovat Facebook-ystäviä, jos heillä on vakiintunut vuorovaikutussuhde. Sosiaalisessa mediassa poliitikot hakeutuvat muun eliitin lähelle, erityisesti keskusteluihin ja muuhun vuorovaikutukseen toisten poliitikkojen ja perinteisen median edustajien kanssa (Vainikka & Huhtamäki 2015; D’heer & Verdegem 2014; Ausserhofer & Maireder 2013; Larsson & Moe 2011).

Tässä alaluvussa käsiteltiin eduskuntatoimittajien ja poliitikkojen tapaa käyttää sosiaalista mediaa. Seuraavassa alaluvussa keskitytään eduskuntatyöskentelyyn.

2.3 Saunasta someen

Tässä alaluvussa tarkastellaan eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutuksen keskeistä tapahtumapaikkaa eduskuntaa. Aluksi tutustutaan eduskuntatoimittajien työhön, jonka jälkeen eduskunnan käytäntöihin liittyen eduskuntatoimittajiin ja kansanedustajiin.

Vielä 1960-luvulla politiikan toimittajia oli huomattavasti nykyistä vähemmän ja eduskuntatoimittajia sitäkin vähemmän. Tuolloin esimerkiksi Helsingin Sanomilla oli vain kaksi eduskuntatoimittajaa, vuonna 2013 vastaavissa tehtävissä työskenteli yhdeksän Helsingin Sanomien toimittajaa. Vuonna 2013 eduskunnassa työskenteli 123 eduskuntatoimittajaa (ks. Liite 1). Aiemmin eduskuntatoimittajat olivat keskittyneet nimenomaan raportoimaan eduskunta-asioista, mutta nykyisin eduskuntatoimittajat raportoivat myös yleis- ja puoluepolitiikasta. (Politiikan toimittajat ry.; Helsingin Sanomat; R. Hindsberg, henkilökohtainen tiedonanto 7.1.2014.)

Eduskuntatoimittajilla on useita sellaisia oikeuksia Eduskuntatalossa, mitä muilla toimittajilla tai eduskunnan omilla virkamiehillä ei ole. Eduskuntatoimittajat kulkevat sisään samoista ovista kuin muut Eduskuntatalossa työskentelevät henkilöt eikä heidän tarvitse todistaa henkilöllisyyttään, muut toimittajat kulkevat turvatarkastusten kautta ja heidän tulee ilmoittaa asiansa sisäänkäynnin yhteydessä. Eduskuntatoimittajat saavat kulkea eduskunnassa vapaasti, muilla toimittajilla ei ole oikeutta liikkua yhtä vapaasti. Eduskunnan vanhalla puolella on kaksi paternosterhissiä, joita saavat käyttää vain eduskunnassa

työskentelevät henkilöt. Eduskuntatoimittajat työskentelevät Eduskuntatalossa heidän edustamilleen tiedotusvälineille osoitetuissa työhuoneissa. Eduskunnassa kaikki muut kuin valtiopäiväedustajat ja valtioneuvoston jäsenet ovat velvoitettuja pitämään näkyvillä kulkukorttia, eduskuntatoimittajien muovinen kulkukortti on samannäköinen kuin muillakin talon henkilökunnalla, mutta se on väriltään violetti. Muut toimittajat saavat sisäänkäynnistä pahvisen sinisen kulkukortin, jossa ei ole kuvaa eikä nimeä.

Eduskunnassa on useita niin sanottuja herrasmiessääntöjä. Ei ole esimerkiksi soveliasta, että eduskunnan virkamiehet käyttäisivät eduskunnan uima-altaita, mutta eduskuntatoimittajilla on siihen oikeus. Samoin Eduskuntatalon kahvilan, niin kutsutun Kuppilan, ikkunanpuoleiset pöydät ovat olleet kansanedustajille ja eduskuntatoimittajille varattuja.

Politiikan piireissä on tapana saunaa alasti oman sukupuolen edustajien kanssa. Suomessa on pitkät perinteet saunomisen suhteen ja ajatellaan, että saunassa kaikki ovat samanarvoisia ja erilaiset tittelit ja asemat jäävät pukuhuoneen puolelle. Eduskuntatalossa on laaja saunaosasto, jota saavat käyttää niin kansanedustajat, avustajat, virkamiehet ja eduskuntatoimittajat, mutta uima-altaita vain kansanedustajat ja eduskuntatoimittajat. Poliitiikan maailmassa puhutaan saunapuolueesta, joka koostuu useiden eduskuntaryhmien, yleensä, varttuneimmista jäsenistä, jotka viihtyvät hyvin saunaosastolla. Tähän ryhmään on ollut tapana laskea myös muutama tietty eduskuntatoimittaja.

Aiemmin saunaosastoa on pidetty yhtä keskeisenä vuorovaikutuksen paikana kuin Kuppilaa, mutta saunaosaston merkitys on vähentynyt vuosien saatossa. Taustalla vaikuttavat syyt liittynevät politiikan virka-aikaistumiseen, verkon jatkuvaan julkaisupaineeseen ja työolojen kurjistumiseen sekä kulttuurisiin muutoksiin, kuten naisten osuuden kasvamiseen niin kansanedustajien kuin eduskuntatoimittajien parissa sekä saunakulttuurimurrokseen. Poliittikka on ollut aiemmin kovin miehinen maailma. Naisten määrän kasvaminen ja yleinen tasa-arvotietous siihen, että saunominen ei enää arkipäiväistä, vaikkakin yleistä. Nykyisin ihmisillä on kotonansa omat saunat eikä ole yhtä tavanomaista viihtyä yleisissä saunoissa, missä on totuttu olemaan alasti vieraiden katseiden alla.

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä luvussa tarkastellaan, kuinka tutkimus on toteutettu. Aluksi käydään läpi tavoitteet, jonka jälkeen esitellään, millainen tutkimusmenetelmä puolistrukturoitu teema-haastattelu on. Seuraavaksi tarkastellaan haastatteluiden toteuttamista ja tutkimushaastattavien valintaa. Sen jälkeen käsitellään aineistolähtöistä analyysia, erityisesti valitun analyysimenetelmän teemoittelun avulla. Luvun lopussa tarkastellaan kerättyä aineistoa määrällisesti.

3.1 Tutkimuksen tavoitteet

Tämän tutkielman tavoitteena on tarkastella sosiaalisen median vaikutusta eduskuntatoimittajien työhön kahdella tavalla: 1) heidän ja kansanedustajien väliseen vuorovaikutukseen sekä; 2) politiikan journalismiin. Tutkielmassa tarkastellaan eduskuntatoimittajien käsityksiä ja kokemuksia sosiaalisen median merkityksestä. Tutkielmassa selvitetään, miten vuorovaikutus kansanedustajien kanssa rakentuu sosiaalisen median palveluissa ja kuinka se vaikuttaa laajemmin eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien väliseen vuorovaikutukseen. Lisäksi tutkimuksessa selvitetään sosiaalisen median merkitystä vuorovaikutukseen sekä kuinka vuorovaikutus rakentuu sosiaalisessa mediassa eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välillä eduskuntatoimittajien näkökulmasta. Tutkimus kohdentuu eduskuntatoimittajien kokemuksiin sosiaalisen median merkityksestä heidän ja vuorovaikutuksen rakentumisesta kansanedustajien kanssa. Lisäksi tutkimuksen keskiössä on, kuinka eduskuntatoimittajat ymmärtävät sosiaalisen me-

dian merkitystä politiikan journalismiin tai sen kannalta. Haastatteluiden avulla on selvitetty, mikä on sosiaalisen median merkitys politiikan toimittajan työhö ja politiikan journalismiin.

Kansanedustajien käsitykset on rajattu tutkimuksen ulkopuolelle. Kansanedustajien käsityksiä tutkimalla olisi voitu saada selville, kuinka he kokevat sosiaalisen median vaikuttavan vuorovaikutukseen eduskuntatoimittajien kanssa sekä miten kansanedustajat toimivat ja kuinka tietoisesti sosiaalisessa mediassa eduskuntatoimittajien kanssa. Vaikka tässä tutkimuksessa keskitytäänkin sosiaalisen median merkitykseen, ymmärretään eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutus muodostustuvan ja tapahtuvan myös muilla tavoilla, erityisesti kasvokkainviestinnällisissä tilanteissa. Sosiaalinen media on nostettu tässä tutkimuksessa keskiöön, koska se on uusi ulottuvuus tarkastella eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien keskinäistä vuorovaikutusta.

Muita vuorovaikutuksen muotoja, kuten kasvokkainviestintää, ei oteta huomioon kuin vertailevassa mielessä, jos haastatellut eduskuntatoimittajat ovat nostaneet niitä esiin piirräessään kuvaa eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välisestä vuorovaikutuksesta.

Tutkimuksen tavoitteisiin pyritään pääsemään seuraavien kahden tutkimuskysymyksen avulla:

1) Millainen merkitys sosiaalisella medially on eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien väliseen vuorovaikutukseen?

Ensimmäisen tutkimuskysymyksen avulla pyritään selvittämään, millainen merkitys sosiaalisella medially on eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen eduskuntatoimittajien näkökulmasta. Tutkimuskysymyksen avulla pyritään selvittämään, tuoko sosiaalinen media uusia vuorovaikutuksen muotoja kasvokkainviestinnällisen vuorovaikutuksen lisäksi ja jos tuo, niin millaisia.

2) Miten eduskuntatoimittajat kokevat sosiaalisen median vaikuttavan politiikan journalismiin?

Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus on luonteeltaan professionaalista, eli ammatillista, mutta siinä on merkittäviä henkilökohtaisen vuorovaikutuksen piirteitä, kuten itsestään kertomista ja suhteen syvenemistä. Tällä tutkimuskysymyksellä pyritään selvittämään, onko eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien omanlaisella vuorovaikutuksen muodolla merkitystä politiikan journalismiin - ja jos on, niin millaista merkitys on luonteeltaan.

3.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimuksen strategiset valinnat johdetaan tutkimuksen tarkoituksesta. Ne voidaan jakaa neljään ryhmään: kartoittava, kuvaileva, selittävä ja ennustava tutkimus. Yksittäisellä tutkimuksella voi olla useita tarkoituksia, jotka voivat kuulua eri ryhmiin. (Hirsjärvi et al. 1997, 131.)

Tässä tutkimuksessa halutaan kuvata eduskuntatoimittajien käsityksiä ja kokemuksia, joten parhaiten edellä mainittu tutkimustavoite täytetään laadullisin tutkimusmenetelmin. Tämä tutkimus on luonteeltaan kuvailevaa ja ymmärtävää. Kuvaileva tutkimus pyrkii tallentamaan ilmiöiden keskeisiä ja kiinnostavia piirteitä. Selittävän tutkimuksen avulla halutaan löytää selityksiä tutkivalle ilmiölle selityksiä ja kausaalisuutta. Kuvailevat ja syventävät tutkimukset voivat olla laadullisesti, kuten tämä tutkimus, tai määrällisesti toteutettuja. (emt., 136.)

Tämä tutkimus perustuu empiriaan, tieto nähdään pohjautuvan kokemuksiin ja käsityksiin, koska aiempaa tutkimusta kohteena olevasta ilmiöstä ei ole. Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välisestä vuorovaikutuksesta ei ole paljon tutkimusta olemassa ja sosiaalisen median vaikutuksesta vuorovaikutukseen vielä vähemmän. Tutkimustavoite saavutetaan parhaiten laadullisen tutkimuksen avulla, sillä tämän tutkimuksen keskiössä ovat eduskuntatoimittajien käsitysten ja kokemusten kuvailut ja selitykset sosiaalisen median vaikutuksesta vuorovaikutukseen kansanedustajien kanssa. Laadullisen tutkimuksen lähtökohta on todellisuuden moninaisuuden esittely, joten haastattelu on oiva keino kartoit-

taa ilmiötä ja selittää sitä. Muita mahdollisia tutkimustapoja olisi ollut kyselyt ja kertomusten kerääminen. Tämä tutkimus sijoittuu osaksi sitä tutkimuskenttää, joka tarkastelee, miten valtakunnan tason politiikan ja politiikan journalismin suhde on muotoutunut historiassa ja tulevaisuudessa. Tämä tutkimus analysoi eduskuntatoimittajien näkökulmasta sosiaalisen median vaikutuksia heidän työhönsä ja politiikan journalismiin. (Metsämuuronen 2005, 202-203; Hirsjärvi & Hurme 2001, 28, 47-48.)

Haastattelussa tutkija pystyy ohjaamaan ja kuljettamaan vuorovaikutustilannetta ja sitä kautta saamaan mahdollisten lisäkysymysten ja paremmin tutkimukseni kannalta tietoa. Teemahaastattelu antaa haastateltaville sanavallan, päästää heidät kuuluviin ja antaa mahdollisuuden perehtyä haastateltavien kokemusmaailmaan. Vuorovaikutustilanne antaa myös haastateltaville mahdollisuuden painottaa ja nostaa esille asioita, joihin tutkija ei itse tajuaisi käsitellä asian vaatimalla tavalla. Näin haastatteluiden muodostamasta aineistosta on mahdollisuus saada syvällisempi ja selvempi. Puolistrukturoidussa haastattelussa huomio kiinnitetään tiettyihin teemoihin, joista keskustellaan vapaamuotoisesti pitäen keskiössä haastateltavan tulkintoja, merkityksiä, käsityksiä ja kokemuksia tutkittavasta ilmiöstä (Metsämuuronen 2005, 202-203; Hirsjärvi & Hurme 2001, 28, 47-48.)

Haastattelu aineiston hankkimistapana antaa haastateltaville mahdollisuuden painottaa ja nostaa esille asioita, joihin tutkija ei itse tajuaisi käsitellä asian vaatimalla tavalla. Haastattelut eroavat toisistaan sen perusteella, kuinka strukturoituja ne ovat. Täysin strukturoidussa haastattelussa jokaiselta haastateltavalta kysytään samat kysymykset samassa järjestyksessä. Sen sijaan avoimessa haastattelussa tutkijalla ei ole käytössä etukäteen määriteltä kysymyslistaa, vaan hän keskustelee haastateltavan kanssa niistä aiheista, mitkä nousevat esiin keskustelussa. Näiden kahden välimuotona voidaan pitää puolistrukturoitua haastattelua. Siinä tutkija on etukäteen määritellyt teemat ja niihin liittyviä kysymyksiä, joita käy yhdessä haastateltavan kanssa läpi haastattelutilanteessa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 2008-200.)

Tämän tutkimuksen aineisto kerättiin puolistrukturoituna teemahaastatteluna. Näin tutkijalla on mahdollisuus määritellä etukäteen teemat ja niihin liittyviä kysymyksiä haastattelurungon avulla jo ennen haastatteluita. Samalla se kuitenkin jättää haastattelutilanteessa

tutkijalle mahdollisuutta nostaa uusia teemoja esille ja hankkia lisätietoja haastateltavalta uusien kysymysten avulla. Puolistrukturoidun teemahaastattelun avulla voidaan varmistaa, että aineistosta tulee keskenään vertaileva, mutta jokaisen haastateltavan omat painotukset pääsevät nousevat esille kerätystä aineistosta.

3.3 Haastateltavat ja haastatteluiden toteutus

Tutkimuksen tavoitteena on kuvata eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välistä vuorovaikutusta ja erityisesti, mikä on sosiaalisen median merkitys siihen. Siksi tutkimuksen onnistumisen kannalta on ensisijaisen tärkeää löytää sellainen haastateltavajoukko, joka tunnistaa omassa työssään ilmiön ja osaavat kertoa omia käsityksiään ja kokemuksiaan tutkittavasta aiheesta. Tutkimuksessa ilmiö on rajattu eduskuntatoimittajien näkökulmaan, minkä vuoksi haastateltavat edustavat työnkuvaltaan monipuolisesti ja kattavasti eduskuntatoimittajien joukkoa. Työssään he ovat säännöllisesti kansanedustajien kanssa vuorovaikutuksessa. Lisäksi he kaikki käyttävät ainakin yhtä sosiaalisen median sovellusta, Facebook tai Twitter, jossa he ovat säännöllisesti vuorovaikutuksessa kansanedustajien kanssa. Näin he pystyvät kertomaan ja kuvailemaan tutkittavaa ilmiötä yksilöllisenä, omakohtaisena kokemuksena, jolloin tutkimuksessa painottuvat heidän esiinnostamansa asiat.

Taustavalinnan jälkeen kaikkein tärkein kriteeri haastateltavia valitessa oli, että he tunnistavat sosiaalisen median vaikutuksen eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen. Potentiaalisilta haastateltavilta tiedusteltiin puhelimitse, tunnistavatko he kuvailtua ilmiötä. Yhteydenoton yhteydessä kontaktoiduille henkilöille kerrottiin, mistä tutkimuksessa on kyse, mitä aiheita se käsittelee ja millaisia sitoumuksia se heiltä vaatii, esimerkiksi ajan suhteen.

Haastateltavat henkilöt valittiin tutkimukseen harkinnanvaraisesti. Laadullisen tutkimusperinteen mukaisesti tutkimushaastateltavat määritellään harkinnanvaraiseksi näytteeksi tai tarkoituksenmukaisesti poimituiksi (Eskola & Suoranta 1998, 18.). Harkinnanvarainen näyte ja tarkoituksenmukaisesti poimitut tutkimushenkilöt ovat tyypillistä laadulliselle tutkimukselle. Siinä olennaista on tilastollisten yleistysten löytämisen sijaan syvällisesti

ymmärtää ja kuvata, löytää uusia teoreettisia näkökulmia ja saada uutta tietoa tutkittavasta ilmiöstä (Hirsjärvi & Hurme 2009, 59). Haastatteluiden aikaan eduskuntatoimittajana (ks. tutkimuksen johdanto, 1-2) toiminut tutkija valitsi haastateltavat entisistä kollegoistaan. Aiemmin mainitut kriteerit täyttävät tutkimushaastateltavat valikoituivat tutkijan suorista ja epäsuorista kollegoista.

Tutkija määrittelee tarvittavien haastateltavien määrän. Olennaista on, että tutkija arvioi, kuinka monta haastattelua hän tarvitsee saadakseen tarvittavan määrän aineistoa (emt., 200). Haastateltavia henkilöitä oli yhteensä seitsemän. Kolme henkilöä kieltäytyi tutkimushaastattelusta aikataulukiiireiden vuoksi.

Tutkimukseen valitut seitsemän haastateltavaa edustavat monipuolisesti ja kattavasti eduskuntatoimittajien kenttää. Haastateltavat eroavat toisistaan sekä taustamuuttujien että työhön liittyvien seikkojen osalta. Haastateltavat ovat 30-60-vuotiaita, heidän keski-ikänsä on 41 vuotta. Haastateltavien joukko koostui miehistä ja naisista. Tehtäväkuvan vuoksi kaikki haastateltavista asuvat ja työskentelevät pääkaupunkiseudulla. Sen lisäksi heidän työkokemuksensa journalismin parissa ylipäänsä sekä eduskuntatoimittajana vaihtelevat lähes neljästäkymmenestä vuodesta muutama vuoteen. He toimivat erilaisissa asemissa omissa tiedotusvälineissään rivitoimittajista erilaisiin esimiestehtäviin sekä työskentelevät tai ovat työskennelleet niin uutis- ja ajankohtaisjournalismin parissa televisiossa, radiossa, päivälehdessä, iltapäivälehdessä kuin aikakauslehdessä molemmilla kotimaisilla kielillä.

Haastateltavien yksityisyyden suojelemiseksi tässä tutkimuksessa ei tulla yksilöimään tai muuten kuvaamaan yksittäisiä tutkimushaastateltavia. Harkinnanvaraisen näytteen monipuolisuuden tarkoituksena on ollut turvata ilmiön tarkasteleminen mahdollisimman monesta erilaisesta näkökulmasta. Tarkoituksena on näin saada näkyville ilmiö kattavasti eduskuntatoimittajien näkökulmasta eikä jonkun yksittäisen eduskuntatoimittajien alaryhmän kautta. Haastattelujoukon yhteneväisyys taataan sillä, että haastateltavat on rajattu suht pienilukaiseen eduskuntatoimittajien (ks. LIITE 1) alaryhmään politiikan toimittajista.

Haastattelut suoritettiin helmi- ja maaliskuussa 2014. Ensimmäinen haastattelu oli koe-

haastattelu, mikä osoitti puolistrukturoidun teemahaastattelurungon toimivuuden, joten haastattelu voitiin ottaa osaksi aineistoa. Tutkija on kokenut journalistinen haastattelija, aktiivinen sosiaalisessa mediassa ja vuorovaikutuksessa kansanedustajien kanssa, mikä on antanut kokemusta erilaisista haastattelutilanteista, tutkittavasta ilmiöstä sekä eduskuntatoimittajien työstä. Hirsjärvi ja Hurme (2011, 184) korostavatkin haastattelijan kokemusta ja kouluttautumista teemahaastatteluiden onnistumisen kannalta. Tutkija valmistautui haastatteluihin huolella perehtyen haastattelumetodeihin ja kuinka kuljettaa haastattelua halutunlaisesti hyvässä ilmapiirissä keskittyen tutkimuskysymysten kannalta olennaisiin asioihin. Tutkija valmistautui miettimällä erilaisia jatkokysymyksiä, käsitteellisten termien kuvailua haastateltaville ja kuinka ohjata haastattelutilannetta tutkittavan ilmiön kannalta olennaisiin asioihin. Lisäksi tutkija pohti, kuinka tiedostaa haastattelutilanteessa journalistisen ja akateemisen haastattelun kannalta olennaiset erot ja haastatella tutkijalle tuttuja henkilöitä.

Tämän tutkimuksen haastatteluissa käytettiin apuna haastattelurunkoa (ks. LIITE 2), joka koostettiin tutkimuskysymysten pohjalta nousevien kahden teeman ympärille: 1) eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus sekä 2) sosiaalisen median merkitys eduskuntatoimittajien työhön. Varsinaisen tutkimuksen osalta kaksi ensimmäistä teemaa vastaa parhaiten asetettuihin tutkimuskysymyksiin, joten tutkimuksen analyysivaihe keskittyy pääosin niistä kerättyyn aineistoon. Asetettujen teemojen tarkoituksena on hankkia tutkimuskysymysten kannalta relevanttia tietoa. Apukysymykset muodostettiin aiemman tutkimuksen ja tutkijan harkinnan perusteella. Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina haastateltavien työpaikkojen kahviloissa tai työhuoneissa. Haastatteluissa edettiin teemoittain haastattelurungon mukaisesti painottaen niitä teemoja, joista haastateltavilla on eniten kokemuksia ja käsityksiä.

Ennen haastattelua haastateltaville kerrottiin (ks. LIITE 3), mistä tutkimuksessa on kyse ja heihin tullaan viittaamaan vain koodatusti ja yksilöidysti heistä ei kerrota mitään taustatietoja. Haastateltaville myös kerrottiin, että heillä on oikeus keskeyttää missä tahansa vaiheessa haastattelu ja kieltää haastattelussa esiin nousseen tiedon käyttö tutkimuksessa, jonka jälkeen haastateltavat allekirjoittivat suostumuksen osallistua tutkimukseen. Kukaan

tutkittavista ei keskeyttänyt haastattelua tai kieltänyt haastattelun kautta saadun tiedon käyttämistä osana tutkimusta.

Tutkimushaastatteluiden kulku oli yhdenmukainen kaikissa haastatteluissa. Haastattelu alkoi kertomalla, mistä tutkimuksessa on kyse ja mitkä ovat haastateltavan oikeudet, jonka jälkeen haastateltavilla oli mahdollisuus kysyä ja täsmentää mahdollisesti epäselviä asioita. Sen jälkeen kaikki haastateltavat allekirjoittivat suostumuksen osallistua tutkimukseen. Tämän jälkeen alkoi varsinainen haastattelutilanne taustakysymyksillä, joissa selvitettiin haastateltavan ikä, asema, yleinen journalistinen työkokemus, työkokemus eduskuntatoimittajana ja nykyisen työtehtävän työnkuva. Sen jälkeen haastatteluissa edettiin puoli-strukturoidun teemahaastattelurungon (LIITE 2) mukaan painottaen niitä asioita, joita haastateltava piti olennaisena tutkittavan ilmiön kannalta. Haastattelut sujuivat yhdenmukaisesti, tietyissä haastatteluissa tutkija lähestyi ilmiötä esimerkkien kautta ja joissain käsitteellisesti riippuen haastateltavista. Osa haastateltavista oli tuttu aiheiden ja käsitteiden kautta, esimerkiksi koulutustaustansa tai harrastuneisuutensa kautta, toisille haastateltaville aihe ja käsitteistö oli vierasta. Tutkimushaastattelut sujuivat hyvin, tilanteissa vallitsi avoin ja luottamuksellinen sekä tehokas ja tarkoituksenmukainen ilmapiiri. Välillä keskustelu poikkesi sivuraiteille menen enemmän juoruilun kuin tutkimuksellisen tarkoituksen puolelle, josta palattiin takaisin tutkittavan ilmiön pariin.

3.4 Aineiston käsittely ja analysointi

Tutkimuskysymyksien kannalta oli tehokasta ja tarkoituksenmukaista käsitellä ja analysoida aineisto laadullisin menetelmin. Aineisto myös kerättiin laadullisin menetelmin, joten sen käsittely on johdonmukaista tehdä laadullisesti. Tuomen ja Sarajärven (2009, 19) mukaan aineistolähtöinen analyysi on erityisen tarpeellista silloin, kun tarvitaan perustietoa jonkin ilmiön olemuksesta. Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välistä vuorovaikutusta on tutkittu vähän, erityisesti sosiaalisen median kontekstissa ja sen vaikutusta politiikan journalistiseen työskentelyyn. Tämä tutkimus ei ole täysin aineistolähtöinen, koska käytetty teoriaperusta ja samaan aiheeseen liittyvä aiempi tutkimus vaikuttavat analyysiin ja tulkintaan. Samoin aineiston käsittelyn jälkeen tutkimuksen teoriaosuutta on

täsmennetty. Alasuutari (2011, 41) muistuttaa, että laadullista tutkimusta tehdessä täytyy paneutua siihen, mikä on tutkimuksen teoreettisen viitekehyksen ja tutkimuskysymysten kannalta olennaista, vaikka aineisto itsessään antaisikin erilaisia tulkintamahdollisuuksia ja näkökulmia. Alasuutari muistuttaa, ettei kvalitatiivinen analyysi saa olla ristiriidassa teorian kanssa (2011, 38).

Haastattelut litteroitiin sattumanvaraisessa järjestyksessä, jolloin haastattelut erotettiin toisistaan merkitsemällä ne H-kirjaimella ja numerolla (esim. H1, H2, H3...). Litteroitua aineistoa kertyi tulostettuna yhteensä noin 114 sivua 12 1,5 rivivälillä ja Times New Roman -kirjasinfontin 12 pistekoolla. Haastatteluiden keskimääräinen kesto oli 58 minuuttia, lyhyin haastattelu kesti 32 minuuttia ja pisin 122 minuuttia. Haastattelut tehtiin haastateltavien työhuoneissa, työpaikkojensa kahviloissa tai muissa julkisissa tiloissa, joissa puoli-strukturoidut teemahaastattelut voitiin suorittaa rauhassa. Aineiston keräämisen jälkeen aineisto litteroitiin asiatarvasti, jonka jälkeen se analysoitiin aineiston teemoittelun avulla. Asiatarkka litterointi sopii tähän tutkimukseen, koska keskiössä on tietyt teemat eikä yksittäiset sanat tai sanojen merkityserot. Litterointivaiheessa haastateltavien puhetta muutettiin yleiskielisemmäksi haastateltavien yksityisyyden turvaamiseksi sekä litteroinnin ulkopuolelle jäivät naurahtelut, haamusanat ja muut tutkittavan ilmiön kannalta epäolennaiset asiat. Valittu analyysimenetelmä soveltuu hyvin tähän tutkimukseen, koska keskiössä ovat haastateltujen käsitykset ja kokemukset (Tuomi & Sarajärvi 2009, 91-93).

Tämän tutkimuksen kerätty aineisto käsitellään teemoittelulla, joka on laadullisen analyysin perusmenetelmä. Teemoittelussa laadullinen aineisto erotellaan ja ryhmitellään erilaisien teemojen ja aihepiirien mukaan, jotka nousevat litteroidusta aineistosta ja siten nostavat esille niitä käsityksiä ja kokemuksia, mitä tutkimushaastattavilla on tutkimuskysymyksiin liittyvistä teemoista (Tuomi & Sarajärvi 2009, 93.) Haastattelut luettiin ensin aineistona kolme kertaa läpi siitä yleiskuvan saamiseksi, jonka jälkeen eroteltiin tutkijan kysymykset ja omat kommentit, tutkittavaan ilmiöön liittyvät haastateltavien sanomiset ja tutkimuksen kannalta epäolennaiset asiat omiin ryhmiinsä. Aineiston ollessa näin laaja, asettaa se haasteita olennaisuuksien löytämiselle, teemojen rajaamiselle ja olennaisten näkökulmien esiin nostamiselle.

Aineiston ensimmäisen käsittelyn jälkeen aineistosta rajattiin pois tutkimuksen kannalta epäolennaiset asiat, pääasiassa politiikan journalismiin liittyvät keskustelut, jotka oltiin kuitenkin litteroitu mukaan. Sen jälkeen aineisto rajattiin tutkimuskysymysten mukaisesti kahteen yläteemaan: 1) sosiaalisen median merkitys eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen sekä 2) eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien sosiaalisessa mediassa tapahtuvan vuorovaikutuksen merkitys politiikan journalismiin.

Yläteemoihin erottamisen jälkeen aineisto jaettiin alateemoihin kahden yläteeman alle (ks. taulukko 2). Ensimmäiseen yläteeman alle tuli neljä alateemaa ja toisen yläteeman alle kaksi alateemaa. Näin aineistossa on lopullisesti kahden pääteeman alla kuusi alateemaa. Ensimmäinen yläteema on eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus. Sen alle tuli neljä alateemaa, jotka käsittelevät, millaista on eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutus ilman sosiaalista mediaa, miten sosiaalinen media vaikuttaa eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen, millaisia uusia vuorovaikutuksen muotoja sosiaalinen media sekä millaisten piirteiden kautta näkyy, että eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus on henkilökohtaisuuden ja professionaalisuuden välissä. Toinen yläteema on sosiaalisen median vuorovaikutuksen vaikutus eduskuntatoimittajien työhön. Sen alla olevat kaksi alateemaa käsittelevät, kuinka eduskuntatoimittajat käyttävät sosiaalista mediaa ja mikä on sosiaalisen median vaikutus journalistiseen työskentelyyn.

Teemojen alle aineisto jaettiin teemakoodaustusti. Teemoihin sopimattomat kohdat aineistosta rajattiin tarkastelun ulkopuolelle. Jotkut osat aineistosta sopivat useampaan kuin yhteen teemaan. Tällöin ne on jaettu teemoihin sen mukaan, mitä teemaa ne edustavat voimallisemmin. Aineistosta pystytään erottamaan tutkimuksen kannalta oleelliset asiat teemoittelun avulla. Kun empiirisestä aineistoa on käsitelty teemoittelun avulla, pystytään se käsitteellistämään, jolloin empiria voidaan yhdistää tutkimuksen teoreettisen viitekehysten kanssa. (emt., 111-113.)

TAULUKKO 2 Aineistosta nousevat teemat ja niiden jaottelu

1) Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus
a) Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutus ilman sosiaalista mediaa
b) Sosiaalisen median merkitys eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen
c) Sosiaalisen median tuomat uudet vuorovaikutuksen muodot eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen
d) Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus henkilökohtaisuuden ja professionaalisuuden välissä
2) Sosiaalisen median vuorovaikutuksen merkitys politiikan journalismiin
a) Eduskuntatoimittajien sosiaalisen median käyttö
b) Sosiaalisen median merkitys journalistiseen työskentelyyn

Jokainen teema siis käsittelee aineistosta löytyviä toistuvia käsityksiä, kokemuksia, näkemyksiä ja mielipiteitä, joita tutkimushaastateltavat nostivat esiin tehdyissä tutkimushaastatteluissa. Sellainen osa aineistoa, joka ei vastannut tutkimuskysymyksiin ja tutkimuksen tavoitteisiin, rajattiin pois eikä sitä siis käsitelty valitulla analyysimenetelmällä, eli teemoittelulla.

Jokaisesta temasta valittiin aineistoa, joiden sisältö eritellään, analysoidaan ja kuvataan tulosten yhteydessä. Aineistosta on valittu tiettyjä kohtia esiin nostettavaksi sitaattien kautta, koska ne kiteyttävät ja tuovat näkyväksi tutkimuskysymysten kannalta olennaisia asioita. Lisäksi jokaisen teeman toistumistiheys aineistossa laskettiin. Määrällistä koodausta käytettiin laadullisen analyysin tukena, koska kvantitatiivinen käsittely nostaa esiin toistuvimman teeman aineistosta ja näin ollen kertoo, mikä on aineiston näkökulmasta keskeisin teema ilmiössä (ks. 4.3.)

3.5 Eettiset kysymykset ja ratkaisut

Eettisyys on tärkeää tutkimuksen tekemisessä. Tieteenfilosofisen relativismin mukaan ei ole olemassa riippumatonta ja arvovapaata tutkimusta, koska tutkijan omat asenteet, arvot, näkökulmat, intressit, käsitykset ja oletukset vaikuttavat tutkimuksen tekemiseen ja sen tuloksiin (Kakkuri-Knuutila & Heinlahti 2006, 104). Tässä tutkimuksessa se tarkoittaa, että otin huomioon oman taustani kokonaisuudessaan, erityisesti aktiivisena sosiaalisen median käyttäjänä, entisenä eduskuntatoimittajana, tutkimushaastateltavien

tuttuna ja jossain tapauksissa jopa kaverina ja ystävänä sekä kansanedustajien kanssa säännöllisesti ja aktiivisesti vuorovaikutuksessa olevana henkilönä. Jonkun toisen henkilön tekemänä tämä tutkimus, hankittu aineisto, tehty analyysi ja tulokset olisivat erilaiset kuin minun tekemänäni.

Tutkimuksen aihe liittyy tutkimushaastateltavien työelämään. Siksi ensisijaisen tärkeää haastateltavien kannalta on varmistaa, ettei heille koidu tästä tutkimuksesta haittaa työpaikalla tai työtehtävissä. Suomessa eduskuntatoimittajien määrä on rajallinen ja suhteellisen pieni, vuonna 2013 eduskuntaan oli akkreditoitunut työskentelemään 123 toimittajaa (LIITE 1). Tässä tutkimuksessa eduskuntatoimittajat kertovat avoimesti käsityksistään ja kokemuksistaan arvoisien valtiopäiväedustajien kanssa sekä puhuvat työpaikkojensa, toimitusten työskentelytavoista.

Haastateltavien tunnistettavuuden estämiseksi, haastateltavia ei ole yksilöity edes taustamuuttujien osalta. Tutkimuksessa olen kuvannut yleisellä tasolla iän, sukupuolen, työtehtävien, työkokemuksen ja esimiesaseman osalta. Tutkimuksessa haastateltaviin viitataan ainoastaan koodatusti (H1-H7). Muut henkilöt kuin tutkija ja tutkimuksen ohjaaja eivät ole tienneet haastateltavien henkilöllisyyttä. Tutkimushaastattelut on litteroitu asiatarkesti ja mahdolliset murteet tai muu tunnistettava puhetyyli on muutettu yleiskieliseksi. Se ei ole muuttanut tutkimushaastateltavien sanottavien sisältöä eikä siten haittaa, koska tässä tutkimuksessa ei analysoida kieltä tai keskustelua. Aineistosta on poistettu ja muutettu haastateltavien työhön, yksittäisiin tapahtumakuvauksiin tai henkilöihin liittyviä kertomuksia ja viittauksia, joista haastateltavat olisivat tunnistettavissa niin suuren yleisön kuin suppeamman ryhmän, esimerkiksi muiden eduskuntatoimittajien ja journalismin edustajien, kansanedustajien tai virkamiesten toimesta.

Kaikki tutkimushaastateltavat olivat minulle entuudestaan tuttuja, mikä on yksi keskeisimmistä tämän tutkimuksen eettisistä kysymyksistä. Olen kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, etten ole vaikuttanut haastateltavien vastauksiin, esimerkiksi ohjailemalla haastateltavia johonkin tiettyyn suuntaan tai ole käyttänyt tuttuutta hyväksi, saamalla haastateltavat kertomaan asioita, joita he eivät olisi kertoneet vastaavassa tutkimustilanteessa muille mahdollisille tutkijoille. Kiinnitin haastatteluiden aikana erityistä huomiota siihen, että

selostin tarkkaan, mistä tutkimuksessa on kyse ja “oikeat vastaukset” ovat juuri ne asiat, mitä haastateltava nostaa itse esiin. Tutkimushaastateltavien alan pienuuden vuoksi olen tuntenut kaikki vastaajansa. Jos sitä olisi haluttu välttää, olisi kokonaan tutkittava ilmiö pitänyt olla toinen, sillä olen tuttu myös kansanedustajien kanssa.

Kaikilta haastateltavilta on pyydetty kirjallinen lupa (LIITE 3) ennen varsinaisen haastattelun aloittamista sen jälkeen, kun heille on kerrottu, mistä tutkimuksesta on kyse. Haastateltavilla oli myös yhteystiedot tutkijaan ja heille tarjottiin mahdollisuutta olla yhteydessä tutkimuksen ohjaajaan, jonka nimi ja yhteystiedot olivat kirjallisessa lupadokumentissa.

Haastattelutilanteet suoritettiin rauhallisessa paikoissa, joissa haastateltavat kokivat olonsa turvallisiksi ja heille itselleen mieluisiksi. Suurin osa haastatteluista suoritettiin haastateltavien työpaikoilla ja heidän työaikanaan. Siinä on mahdollisena vaarana, että haastateltavat kertoivat jotain sellaista, mikä kuultuna voisi olla heille epäedullista työtehtävien tai yksityisyyden kannalta. Osa haastatteluista suoritettiin julkisilla paikoilla, missä puolistrukturoitu teemahaastattelutilanne on voinut olla ulkopuolisten kuultavilla. Tilannetta huonontaa se, että haastattelutilanteissa keskusteltiin ekspliittisesti esimerkiksi kansanedustajista, muista eduskuntatoimittajista ja tiedotusvälineistä, jotka voivat olla suurelle yleisölle tuttuja ainakin osittain.

Haasteltaville korostettiin, että heillä on oikeus vetäytyä tutkimuksesta milloin tahansa eivätkä he ole velvollisia kertomaan edes syytä sille. Haastateltaville on annettu mahdollisuus saada ennen tutkimuksen julkaisua tietoonsa, mitä heidän sanomisistaan on käytetty tutkimuksessa suorana sitaattina. Aineisto on säilytetty asianmukaisesti suojassa eikä siihen ole ollut pääsyä kuin tutkijalla ja tutkimuksen ohjaajallakin vain erillisestä pyynnöstä. Ainoastaan tutkija ja tutkimuksen ohjaaja ovat käyneet ja käsitelleet haastatteluiden äänitiedostoja ja litteroitua aineistoa. Tutkimuksen päätyttyä haastatteluaineisto tuhottiin ennaltasovitusti ja asianmukaisesti.

Tässä luvussa käsiteltiin, kuinka tutkimus toteutettiin. Alkuun käsiteltiin tutkimuksen tavoitteet, sen jälkeen tutustuttiin tutkimusmenetelmäksi valittuun puolistrukturoituun teemahaastatteluun. Tutkimushaastateltavien valinnasta ja haastatteluiden järjestämisestä

siirryttiin käsittelemään aineistolähtöistä analyysimenetelmää teemoittelua. Ja luvun loppuksi tutustuttiin aineistoon määrällisellä tasolla.

4 TULOKSET

Tässä luvussa käydään läpi analyysin tulokset aineistosta esiin nousseiden teemojen perusteella. Aluksi neljän alateeman kautta käydään läpi, kuinka eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus rakentuu ja millaista se on. Sen jälkeen käsitellään sosiaalisen median vaikutusta eduskuntatoimittajien työhön kahden alateeman kautta.

Laadullinen analyysi etenee havaintojen pelkistämisestä arvoituksen ratkaisemiseen. Aineiston käsittelyvaiheessa pelkistetään raakahavaintoja ja sitä kautta haetaan aineistosta yhteisiä nimittäjiä. Niiden kautta luodaan yhteisiä sääntöjä ja linjoja. Tutkimusarvoitus ratkaistaan yhdessä aineistosta saatujen sääntöjen avulla sekä tutkimuksen teoreettisen viitekehyksen ja aiemman tutkimuksen kanssa. (Alasuutari 2011, 39-44.)

Tutkielman tavoitteena on ymmärtää eduskuntatoimittajien käsityksiä ja kokemuksia sosiaalisen median vaikutuksesta vuorovaikutukseen kansanedustajien kanssa. Pääluvussa käsitellään analyysin tulokset tutkimuskysymys kerrallaan eri teemojen kautta. Ensin käsitellään, miten sosiaalinen media vaikuttaa eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen. Sen jälkeen, kuinka sosiaalisessa mediassa tapahtuva vuorovaikutus vaikuttaa eduskuntatoimittajien työhön. Tutkimushaastateltavien sitaattien avulla havainnollistetaan tyypillisiä vastauksia, kuinka he kokevat ja käsittävät tutkittavaa ilmiötä. Sitatteen on muokattu kielen ja tunnistetietojen osalta tutkimushaastateltavien yksityisyyden suojaamiseksi. Lisäksi pääluvun lopussa käsitellään aineiston määrällinen analyysi, joka tuo

esille eri teemojen frekvenssien avulla, mitä alateemaa tutkimushaastateltavat pitävät keskeisimpänä ilmiön kannalta.

4.1 Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus

Tässä luvussa käsitellään neljän alaluvun kautta, kuinka eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus rakentuu ja toimii. Aluksi tarkastellaan toimijoiden välistä vuorovaikutusta ilman sosiaalista mediaa. Sen jälkeen, mitä uutta sosiaalinen media tuo eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen ja millaisia ovat toimijoiden uudet vuorovaikutuksen muodot sosiaalisen median myötä. Lopuksi käsitellään eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutuksessa olevan sekä henkilökohtaisen että professionaalisen vuorovaikutuksen piirteitä.

Tutkimustuloksien alle on koottu runsaasti sitaatteja tutkimushaastatteluista. Tämä tutkielma perustuu eduskuntatoimittajien käsityksiin ja kokemuksiin tutkivasta aiheesta, jonka vuoksi on luontevaa antaa haastateltavien omille näkemyksille suuri painoarvo. Tutkimuksessa kasvokkaisviestintätilanteella ja kasvokkainviestinnällä tarkoitetaan toimijoiden vuorovaikutusta, joka tapahtuu kasvokkain. Reaalimaailmassa tapahtuvalla vuorovaikutuksella tarkoitetaan vuorovaikutusta, joka tapahtuu kasvokkainviestinnässä, erotuksena sosiaalisen mediassa tapahtuvasta vuorovaikutuksesta. Reaalimaailman käsite on huono, koska todellista vuorovaikutusta se sosiaalisessa mediassa esiintyvä vuorovaikutus on.

4.1.1 Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutus ilman sosiaalista mediaa

Haastateltavien mukaan yleisesti eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus on hyvää ja toimivaa. Haastateltavat nostavat esiin, kuinka eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus on epäformaalia, luottamuksellista ja vakiintunutta. Eduskunnan kuppilassa on tiettyjä pöytiä, joissa tietyillä eduskuntatoimittajilla on tapana istua ja tietyillä kansanedustajilla liittyä seuraan. Haastateltavat kuvaavat

vastauksissaan, kuinka eduskuntatoimittajan työ sijoittuu henkilökohtaisen ja professionaalisen vuorovaikutuksen välimaastoon.

Toimittajat, jotka on työskennelleet pitkään, tai niinku vakituisesti eduskunnassa, ja varsinkin jotka on olleet pitkään siellä, tuntee hyvin kansanedustajia ja sit kansanedustajat, varsinkin ne jotka ovat kokeneempia kansanedustajia, tuntee hyvin toimittajat. Et sitte eduskunnan kuppilassa istutaan samoissa pöydissä ja jutellaan aika paljon sellaisia sisäpiirin asioita.

(H1)

Istutaan kuppilassa, niin siellä on kyllä tietyt kansanedustajat jotka tulee aika pitkälti ns. toimittajapöytiin. Toimittajat aika pitkälti istuu samoissa pöydissä, ei se mikään laki ole, mutta tiedetään, että tietyt kansanedustajat tulee niihin pöytiin ja niissä tietysti käydään aika leppoistakin keskustelua. -- Niin kyllähän niistä tulee myös sellaisia kahvipöytäkeskustelututtuja. Onhan niihin tietyllä tapaa läheisemmän välit, vähän niin kuin omiin työkavereihin.

(H5)

Useat haastateltavat kokivat hyvästä vuorovaikutuksesta huolimatta, että haastatteluhetkellä keväällä 2014 eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutus on ollut yleisellä tasolla murroksessa. Haastateltavat nostavat esiin muun muassa luottamuksellisuuden vähenemisen, journalistisen muutoksen puhtaasta asiakeskeisyydestä kokonaisvaltaisempaan uutisointiin politiikasta ja politiikan virka-aikaistumisen, minkä he kokevat liittyvän laajempaan yhteiskunnalliseen muutokseen.

Se muutos, joka on tapahtunut, on tapahtunut koko yhteiskunnassa, sitä kautta se tulee. Eihän se mitenkään oo räjähtänyt se sosiaalinen media tai keskustelukulttuuri erityisesti Suomen eduskunnassa, mutta se on pikku hiljaa tullut perässä. Varmaan toimittajatkin on muuttunut ja määrää on tullut lisää ja seurantaa elämäntapaan ja ihmissuhteisiin liittyvissä asioissa, joita aikaisemmin ei ole niin paljon seurattu. Poliitiikan journalismissa on tapahtunut muutos, se on laajalaistunut siitä tiukasta poliittisten päätösten seuraamisesta muihinkin asioihin. -- se käytännön vuorovaikutus, mä nyt oon ollut pitkään toimittajana toiminut, niin kyllä se sinä aikana on muuttunut huomattavasti epämuodollisemmaksi.

(H3)

Kyllä ne varmaan on muuttuneet sillä tavalla, että on vaalirahakohut ja yhä tarkempia ollaan reiviireistä ja rahoista. Kaikki on maltillistunut, tarjoilut ja tapaamiset. Ennen tavattiin aina iltaisin ja oli illalliset, nyt tavataa aamupalalla. Ja asiat tehdään virka-aikaan ja hirven sisäpaisti vaihtuu lauantaimekkaraan kuvainnollisesti. Se on pitkäaikaisen kehityksen tulos, mutta koko ajan välit ammattimaistuu, virka-aikaistuu ja muuttuu hillitymmiksi.

(H6)

Haastateltavat kokivat, että eduskuntamaailma, niin eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien asema ja kuin keskinäiset suhteetkin ovat muuttuneet epämuodollisemmaksi, politiikan journalismi on nykyään ennemminkin journalismia politiikasta. Muutoksen nähdään liittyvän laajempaan yhteiskunnalliseen muutokseen. Käsitukset ja kokemukset eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien aiemmasta vuorovaikutuksesta poikkeavat nykyisyydestä.

Sillä tavalla, että molemmat arvosti kummankin työtä enemmän. Kansanedustajia pidettiin kun-
nienarvoisina lainsäätäjinä, jotka teki työtä yhteiskunnan hyväksi ehkä enemmän kuin nykypäi-
vänä. Toki silloinkin paljastettiin epäkohtia ja tehtiin kriittisiä juttuja, jos oli aihetta, mutta mun
mielestä se on arkipäiväistänyt se kansanedustajan työ, sieltä norsunluutornista, en mä nyt sano
että kadunlakaisijaksi, mutta miksi tahansa tavalliseksi ammatiksi muiden joukossa. Ja ehkä toi-
sin päin myös, että silloin kun mediaa oli vähemmän määrällisesti ja tietysti uutisointia oli vä-
hemmän, kun ei ollut edes nettiä keksitty, niin se varmaan silloin kun kauan sitten meni, tuntui
enemmän, että olet yksi siitä valikoitujen joukosta, joilla on pääsy eduskuntaan töihin. Nykyään
se on enemmän... Vastakkainasettelu on kasvanut siinä mielessä, että paitsi että toimittajat pitä-
vät poliitikkoja tiukoilla ja sitten on myös vähemmän niitä vanhemman liiton toimittajia, jotka
samaistuu enemmän kansanedustajiin itseensä kuin kansaan, eli lukijoihin ja katsojiin ja kuulijoi-
hin.
(H3)

Vaikka kaikki haastateltavat näkivät yleisellä tasolla eduskuntatoimittajien ja kansanedus-
tajien vuorovaikutuksen olevan läheistä, luottamuksellista ja mutkatonta, niin muutama
haastateltava halusi korostaa, etteivät he itse eivät kaipaa sitä. Haastateltavat jakautuvat
sen mukaan, onko heillä suosikkipoliitikkoja ja ovatko he kiinnostuneita läheisistä ja mut-
kattomista suhteista kansanedustajiin. Vaikuttaa, että ero haastateltavien liittyy pitkälti
sanottamiseen, sillä kaikki haastateltavat korostivat tiedonsaannin ja toimivan vuorovai-
kutuksen merkitystä journalistiselle työlleen.

Aika mutkattomat suhteet lähes kaikkiin kansanedustajiin. Voin soittaa heille jos tarvitsen infor-
maatiota, mutta ei mitkään erityisen läheiset suhteet. Mulla ei esimerkiksi ole mitään luottopoli-
itikkoja niinku joillain toimittajilla on, tai en oo kenenkään luottotoimittaja.
(H4)

Mulle on ihan sama millaisia ne on ihmisinä. Mä käsittelen niitä poliitikkoina ja se, onko ne kivo-
ja, liittyy siihen, että antaako ne hyviä lausuntoja. Ei niiden tarvi olla mulle mukavia ja kivoja. It-
se asiassa mun suosikkipoliitikkoja on ollu ne, jotka kaikkein eniten tulee linjoja pitkin, koska se
liittyy just siihen, että kaikkein eniten niihin saa kontaktin ja niihin saa yhteyden. Sellaiset minis-
terit, jotka katoo jonnekin avustajameren taakse, niin ne ei oo suosikkeja. Ei tarvi olla kiva ollak-
seen suosikkipoliitikko, vaan enempi sellainen että saa kiinni helposti ja sanoo suoraan.
(H6)

Vaikka eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välisiä henkilösuhteita ja vuorovai-
kusta pidetäänkin mutkattomana ja luottamuksellisena, pitävät eduskuntatoimittajat itses-
tään selvänä, että osapuolilla on ristikkäiset intressit.

Mutta se on myös aika kitkainen, ei oo kauheen helppo se suhde välttämättä. Vaikka tarvitaan
toisiamme, niin suhtaudutaan kuitenkin toisiimme aika varauksella. Minä ainakin kun juttelen
poliitikkojen kanssa, niin mulla on koko ajan takaraivossa kysymys, että milloinkohan tämä poli-
itikko valehtelee mulle ja se saa kyseenalaistamaan kaiken mitä he sanovat, koska poliitikot sano-
vat tietysti sen mitä he haluavat antaa julkisuuteen itsestään ja he haluavat antaa itsestään julki-
suuteen mahdollisimman hyvän kuvan. Tietysti myös poliitikot, kun he keskustelevat toimittaji-
en kanssa, niin samalla tavalla he kyseenalaistavat mitä toimittaja, mikä hänen agendansa on,
onko tässä jotain piiloagenda, miten hän suhtautuu minuun. Eli pitää tulla toimeen toistensa
kanssa, mutta sitten myös... ollaan rakkaita vihollisia, sanotaanko näin.
(H4)

Monesti kysellään, toimittajat saattaa kysellä, et mitäs on tänään, mitä on salissa. Ja toisaalta
myös kansanedustajat kyselee toimittajilta, että mikäs on tän päivän uutinen, et mitä tehdään.

Tällaista ihan perus. Ja totta kai ihan mitä missä tahansa ruokapöytäkeskustelussa tai kuppilakeskustelussa.
(H5)

Haastatteluista on tulkittavissa, että luottamuksellinen ja mutkaton vuorovaikutus palvelee molempia osapuolia ja sitä kautta toimijoiden ajoittain vastakkaisiakin intressejä.

Se on tavallaan symbioosi. Kansanedustajat ja politiikan toimittajat tarvitsee toisiaan. Ei, kyllä ne kansanedustajat pyrkii suhtautumaan toimittajiin sillä miellyttävällä tavalla. Hyvin harva poikkeus on, jotka suhtautuu toimittajiin vihamielisesti tai aggressiivisesti.
(H4)

Haastateltavat nostavat esille vuorovaikutuksen muodollisuuden ja luottamuksellisuuden olevan tilannekohtaista. Esimerkiksi haastattelutilanne poikkeaa eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien normaalista tuttavallisesta ja epämuodollisesta vuorovaikutuksesta. Ennen haastattelua eduskuntatoimittaja ja kansanedustaja voivat keskustella asioista syvämmmin kuin varsinaisessa haastattelutilanteessa. Haastattelutilanteiden yhteydessä tapahtuu eräänlainen roolin lujittuminen tai -vaihdos, mikä näkyy esimerkiksi puhuttelu-
muotojen muuttumisena.

-- kun kamera käy niin poliitikko tietää, että kaikkea voidaan käyttää, ja silloin käytös muuttuu muodolliseksi.
(H1)

Huvittavaa on, että kuppilassa käydään tää taustakeskustelut kahvikupin äärellä, sitä tehtiin ennen enemmän, ja sitten mennään tekemään tää ns. virallinen osuus valtiosalin puolelle.
(H7)

Vaikka kaikki haastateltavat kuvaavat yleisellä tasolla eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutuksen olevan läheistä ja luottamuksellista, niin osa haastatteluista eduskuntatoimittajista on tietoisesti halunnut pitää kansanedustajiin välimatkaa. Haastatellut myös kokivat, että eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien väliset suhteet voivat lähentyä liaksi. Se aiheuttaa haastateltavien eduskuntatoimittajien mielestä ongelmia journalistiseen työskentelyyn. Esimerkiksi tutkimushaastateltavien keskuudessa raja siitä, mikä on liian on läheistä vuorovaikutusta kansanedustajien kanssa vaihtelee. Vain yhden haastateltavan mielestä ei ole sopivaa, että eduskuntatoimittajat ja kansanedustajat saunovat yhdessä, mutta haastatteluissa arveltiin sen tavan olevan vähentymässä johtuen muun muassa saunomiskulttuurin murroksesta ja naisten määrän noususta niin toimittajien kuin poliitikkojen parissa. Eduskunnassa tapahtuvan työskentelyn lisäksi eduskuntatoimittajat viettävät kansanedustajien kanssa aikaa myös vapaamuotoisissa tilaisuuksissa, muun muassa vaali- ja kokouskiertueilla ympäri Suomea, poliitikkojen, eduskuntaryhmien ja puo-

lueiden järjestämissä saunailloissa. Näissä tilaisuuksissa on tapana nauttia alkoholia ja esimerkiksi laulaa yhdessä karaokea, mitä useat haastateltavat kritisoivat. He kokevat, että liian läheinen epämuodollinen ajanviettäminen yhdessä sitoo heitä ammatillisesti.

Mä en ite sano, että oisin tässä porukassa aktiivisesti, mutta mä oon ollut siellä niin paljon, että tiedän, että vuorovaikutus on tällaista hyvin vapaamuotoista. Voi olla muodollistakin, riippuu toimittajasta, osa toimittajista ei halua niin epämuodollista, tuttavallista kanssakäymistä ja osalle se taas sopii paremmin. -- Sitä, että jos on ollut liian läheisessä tilanteessa, ei voi toimia vapaan journalistisella tavalla enää. Sanotaan vaikka, että on jotain yhteisiä salaisuuksia, joita suojellaan yhdessä. Vaikka ne eivät liittyisi suoraan politiikkaan. Se voi olla ongelma.

(H1)

Mä en ehkä halua sitten myöskään liian läheisiin suhteisiin kenenkään kansanedustajan kanssa, koska se voisi ehkä vaikuttaa.. Mä kuitenkin yritän pitäytyä, suhteellisen objektiivisesti raportoida, en halua kaveerata kenenkään kanssa. En mä sitä kauheesti, totta kai voin mennä poliitikon kanssa lounaalle, jos pyydetään, mutta en itse kutsuisi kansanedustajaa lounaalle. -- Oon mä esimerkiksi ollut ministerin saunaillassa, mutta en mennyt hänen kanssaan yhteissaunaan. Mun mielestä olisi ollut kummallista tehdä ministeristä juttuja sen jälkeen kun olisin istunut hänen kanssaan saunanlauteilla.

(H4)

-- jos mä katon vähän ulkopuolisen silmin niitä vanhempia toimittajia, niin varmaan jossain tilanteissa, jos sä oot hyvä kaveri jonkun kanssa niin onhan sun vaikee kertoa siitä kriittisiä asioita tai vaikeempi selittää, tai sitten ehkä sä laitat jonkun toisen toimittajan asialle.

(H5)

Mä muistan kun me mentiin yhteen aamiaistapaamiseen isolla porukalla, ja yks niistä poliitikoista halas meidän yhtä toimittajaa. Mun mielestä se näytti pahalta, mä en halaile poliitikkoja, mä en vedä niitten kans kännejä, mun mielestä se tuntuu oudolle ja vieraalle.

(H6)

Puolueet sekä eduskunta- ja ministeriryhmät kutsuvat eduskuntatoimittajia epämuodollisiin yhteistilaisuuksiin, joissa on tapana, että aluksi johtavassa asemassa oleva kansanedustaja avaa ryhmänsä kantoja johonkin ajankohtaiseen teemaan, jonka jälkeen meno muuttuu keskustelun jälkeen epämuodolliseksi yhdessä olemiseksi. Valtaosa haastateltavista piti ongelmallisia liian läheistä vuorovaikutusta kansanedustajiin. Haastateltavien Mielipiteet asiasta vaihtelivat sen mukaan, kokevatko he "liian läheisen" vuorovaikutuksen olevan pikemminkin sukupolvi- kuin persoonakysymys.

Ei se oo pelkästään sukupolvikysymys. Kyllä puolueet ja poliitikot kutsuu toimittajia epämuodollisiin illanistujaisiin, ja se on sitten toimittajasta kiinni, että miten paljon halua olla siinä mukana. Mä ite pidän ongelmallisena sitä, että sanotaan vaikka, että juodaan paljon alkoholia ja ollaan todella päihtyneinä, niin siinä saattaa tulla sellaisia tilanteita joihin mä en ammatillisesti halua joutua. -- Mulla ei tule suoraan mieleen sitä, että se vaikuttaisi työhön. Mutta olen nähnyt, että toimittaja jättää kertomatta joitain asioita.

(H1)

Mä luulen, että tässä on myöskin lähestymistapaero ja ikäero, eli vanhemmat poliitikantoimittajat varsinkin niin niiden suhteet poliitikkoihin on paljon läheisemmät kuin nuoremmilla. Nuoremmat toimittajat on vähän enemmän varpaillaan näiden suhteiden kanssa. On tällaisia, Taneli Heikka esimerkiksi, jotka ei ees käy pääministerin toimittajille järjestämissä kesäjuhliissa, koska hän haluaa pysytellä niin

kaukana poliitikoista, tai sitten on toisen tyyppisiä toimittajia, jotka on ylimpiä ystäviä poliitikkojen kanssa.
(H4)

Normaalisti eduskuntavaaleissa vaihtuu noin kolmannes kansanedustajista, mutta vuoden 2011 vaaleissa uusia kansanedustajia nousi valtiopäiville 84 henkilöä. Kun perussuomalaiset saivat vuoden 2011 vaaleissa vaalivoiton, niin kutsutun jytlyn, ja nousi toiseksi suurimmaksi puolueeksi, muutti se eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutusta. Haastateltavat kuvaavat, että uudet perussuomalaiset kansanedustajat pelkäsivät eduskuntatoimittajia ja molemmat tahot vierastivat toisiansa. Haastateltavien mielestä se liittyy osittain uusien perussuomalaisten kansanedustajien poliittiseen kokemattomuuteen sekä vierauteen eduskuntatoimittajien tavallisesta elämänpiiristä. Haastateltavien mukaan toimijoiden keskinäiset välit normalisoituivat tahojen tutustuessa ja tottuessa toisiinsa.

-- kun perussuomalaiset tuli eduskuntaan, niin he olivat hyvin varautuneita. Mutta musta näyttää että sekin ois vähän muuttunut, nyt kun hekin ovat pari kolme vuotta siellä olleet, niin he ovat tottuneet siihen, että siellä on toimittajia että se suhtautuminen on ollut ystävällisempää. Mutta varsinkin sillon 2011 alussa, muistan kun olin lehtihuoneessa ja siellä oli perussuomalaisten kansanedustaja ja mä keskustelin toisen perussuomalaisten kansanedustajan kanssa niin tää toinen sano sille, kenen kaa juttelin, että älä puhu ton kanssa, koska se on toimittaja. Mutta nykyään tää sanoja suhtautuu ihan ystävällisesti ja tulee moikkaamaan.
(H4)

Heidät oli peloteltu. Ja sitten mallioppimisen kautta myös, kun näytetään mallia, että toimittajia vältetään ja suhtaudutaan ankeasti. Eihän siinä tunne toimittajia, kun tulee tuolta jostain. Esimerkiksi Soinin ilmaisu, että on tällainen kottaraispönttö, tuijottajia, niin tuolla somessa he ovat olleet täysin itsensä kaltaisten ja samanlaisten tyyppien kanssa, niin siinä on kauhea ällistys, kun tullaan eduskuntaan ja siellä onkin erilaisia ajattelevia ihmisiä. Persut tulevat vain siitä joukosta, jotka ajattelevat ja toimivat kuin he. Mutta tämä maailma onkin aika erilainen.
(H7)

4.1.2 Sosiaalisen median vaikutus eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen

Haastatellut eduskuntatoimittajat kokevat, että myös politiikan journalismin alalla sosiaalinen media ja sähköposti liudentavat työn ja vapaa-ajan välistä rajaa, kuten monella muullakin alalla, missä asiantuntija-asemassa olevat ihmiset tekevät tietotyötä. Aiemmin eduskuntatoimittajat ovat työvuorojensa välillä voineet jättäytyä pois vuorovaikutuksesta kansanedustajien kanssa, mutta uudet viestintäkanavat, -muodot ja -kulttuuri ovat muuttaneet myös eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutusta jatkuvakestoiseksi. Sosiaalisen median kautta eduskuntatoimittajat ja kansanedustajat ovat vuorovaikutuksesta myös vapaa-aikana.

-- tää on sellainen ammatti, varsinkin kun on jonkin tietyn alan erikoistoimittaja, niin se aika usein tarkoittaa, että on oikeasti kiinnostunut asioista. Totta kai välillä olisi kiva päästä kokonaan irti työasioista, mutta ei se toisaalta haittaa.
(H2)

On se myös muuttanut ajankäyttöä. Nyt sä oot koko ajan läsnä sen työn parissa, vapaallakin.
(H5)

Haastateltavat kokevat, että sosiaalisen median teknologiavälitteinen vuorovaikutus ja reaali maailmassa tapahtuva kasvokkainviestintä ovat samaa vuorovaikutusmaailmaa. Haastateltavien mukaan maailmojen välillä on eroja tavoissa olla vuorovaikutuksessa, mikä selittyy vuorovaikutuksen kanavien keskinäisillä eroilla ja kuinka eri kanavissa ollaan vuorovaikutuksessa.

Onhan ne samaa maailmaa, että jos somessa riidellään niin saattaa olla että poistetaan FB-kavereista eikä moikata kadulla enää. Ei se oo mikään todellisuudesta irrallaan oleva saareke.
(H4)

Sama maailma se on, mutta ilmaisumuoto on toinen.
(H7)

Vain yksi haastateltava piti sosiaalisen median ja arkielämän maailmoja osittain erillisinä. Muissa vastauksissaan hän tulkitsi teknologiavälitteisen ja kasvokkainviestinnällisen vuorovaikutuksen olevan vaikutuksissa toisiinsa.

Ne on ehkä sitten someverkostot ja yhteiskuntaverkostot on erikseen. Onhan somessa verkostoja, mutta aika paljon se jää somen sisäiseksi. Se ei heijastu tähän normaaliin arkielämään.
(H3)

Haastateltavat kokevat myös, että sosiaalisessa mediassa vuorovaikutus on usein helpompaa kuin kasvokkainviestinnässä. Haastateltavien mukaan esimerkiksi tutustuminen vierampiin kansanedustajiin on helpompaa sosiaalisessa mediassa kuin reaali maailmassa. Eduskuntatoimittajat ja kansanedustajat ovat samoissa sosiaalisen median ja reaali maailman ympyröissä, mutta kontaktin hakeminen on helpompaa sosiaalisessa mediassa johtuen teknologiavälitteisen viestinnän muodosta. Haastateltavat kokivat, että sosiaalisessa mediassa on helpompi aloittaa keskustelu sosiaalisessa mediassa tuntemattoman kansanedustajan kanssa kuin reaali maailmassa.

Twitter on sitten ihan eri asia, siellä ei yleensä edes tiedä, keitä ne ihmiset on. Siellä on ehkä luontevampaa keskustella tuntemattomien kanssa. Siellä on luontevampaa mennä väliin heittää jotain kommentteja, vaikka ei tuntisi ihmisiä.
(H2)

Kyllähän sosiaalisessa mediassa niitten tyyppien kanssa joita ei tunne niin läheisesti, voi olla läheisemmässä kontaktissa suhteessa siihen miten on muuten. Paljon helpompi on somessa heittää

jotain läppää jonkun tuntemattoman kansanedustajan kanssa, jos se kommentoi jotain sinne, ni heittää jotain vitsiä, vaikka Twitterissä, kuin että jos se istuisi kuppilassa ja heittäisi jonkun läpän kaverilleen, enhän mä menisi siihen väliin. Jos mä en tunne sitä.
(H5)

Useat haastateltavat suhtautuvat varauksellisesti sosiaaliseen mediaan. Sosiaalisen median polttoaine ovat mielipiteet. Sosiaalisessa mediassa on tapana keskustella ajankohtaisista aiheista ja kertoa oma mielipide kulloisenkiin keskusteluun. Haastateltavien mukaan sosiaalisessa mediassa on helpompi keskustella vieraampien kansanedustajien kanssa kuin reaali maailmassa. Tätä pidetään sosiaalisen median etuna. Mutta siellä on myös matalampi kynnyks ”tölväistä”. Lisäksi haastateltavat korostivat sosiaalisen median olevan luonteeltaan julkista. Näistä syistä eduskuntatoimittajat suhtautuvat varauksella omien mielipiteidensä esittämiseen julkisesti, erityisesti vähemmän aikaa eduskuntatoimittajina toimineet haastateltavat kokivat niin. Perinteisesti eduskuntatoimittajat eivät ole tuoneet julkisesti esille omia poliittisia mielipiteitään ajankohtaisiin asioihin. Haastattelussa tuotiin myös esille, että eduskuntatoimittajien mielipiteet eivät herätä niin paljon negatiivisia reaktioita kuin kansanedustajien ja poliitikkojen sosiaalisen median käyttö vallan kulissien takaa. Tätä näkemystä perusteltiin sillä, että lähtökohtaisesti eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien väliset suhteet perustuvat intressiristiriitaan, kun taas vallan käytäviltä somettava kansanedustaja rikkoo politiikan sisäistä käyttäytymiskoodia.

Somessa on kauheen kärkevää se keskustelu. Siellä otetaan kantaa ja siellä pärjää vahvat mielipiteet ja ne saa tykkäyksiä. Se kannustaa tällaiseen keskustelukulttuuriin, mikä polarisoi. Mikä mua on alkanut vähän häiritä siinä somessa.
(H4)

Some tuo uusia haasteita. Siellähän on tämä Stubb, joka twiittailee Linnan juhlista. Poliittikkopiireissä nämä stubbit ja kumppanit aiheuttaa enemmän närää kuin toimittajien sosiaalisen median käyttö. Toimittajien kohdalla se ymmärretään, mutta politiikan sisäpiiristä puoliksi salaa somettamista pidetään kauheana, ei sitä ymmärretä.
(H7)

Haastateltavien mukaan erityisesti negatiivisia asioita on helpompi sanoa sosiaalisessa mediassa kuin kasvokkainviestinnässä. Tällöin ylilyöntien tapahtumisen vaara on myös suurempi. Haastatellut eduskuntatoimittajat tunnistavat tilanteita, joissa eduskuntatoimittajilla ja kansanedustajilla on tullut ongelmia sosiaalisessa mediassa tapahtuneen vuorovaikutuksen vuoksi.

Onhan niillä yhteys, mutta niillä tavallisen maailman pienilläkin asioilla on taipumusta somessa paisua ihan älyttömiin mittasuhteisiin, mitkä sitten sitä kautta saattaa heijastua takaisin siihen tavalliseen. Pieni ilmiö tavallisessa maailmassa paisuu suureksi ja sen jälkeen kiertää takaisin tavalliseen maailmaan ja onkin suuri ilmiö. Eli se vuorovaikutus on mun mielestä kyllä molemminpuolista.

(H3)

-- oon kattonut miten poliitikot ja toimittajat juttelee siellä. Se on musta vähän kummallista. Ne on joko kauhean tuttavallisia tai kaverillisia, mikä musta on tosi outoo, tai sitten tosi ilkeitä toisilleen, mikä sekin on musta tosi outoo. Mä en oikein ymmärrä sitä, kun se toimittajan rooli, toimittajana on usein oltava tosi kriittinen poliitikkoja kohtaan, ja kuitenkin Suomi on pieni maa niin pitäis yrittää olla sillee ettei ihan kokonaan mee väliä poikki poliitikkojen kanssa. Niin minkä takia Twitterissä, missä on kuitenkin vain muutama tuhat seuraajaa, niin ihmiset esiintyy siellä ja niillä on se toimittajan rooli ja ne yrittää olla hirveän aggressiivisia ja nokkavia poliitikkoja kohtaan ja tekee vihamiehiä siellä, ja esiintyy kuitenkin vain parille tuhannelle ihmiselle ja rakentaa sitä omaa toimittajabrändiä siellä. Musta se ei oo, mä en ite toimisi niin. Yritän kuitenkin somessa olla poliitikkoja kohtaan kohtelias, en liian ystävällinen mutta en kuitenkaan aggressiivinen. Kun työssä joutuu olemaan niin aggressiivinen, niin en siviilielämässä halua olla.

(H4)

Sosiaalisessa mediasta tapahtuvasta vuorovaikutuksesta keskustellaan myös toimituksissa toimittajien kesken. He analysoivat sosiaalisessa mediassa tapahtuneita tilanteita sekä miettivät yhdessä, kuinka sosiaalisessa mediassa tulisi toimia.

-- kun mä meen mun kollegojen työhuoneisiin päivällä, niin kyllä ne on siellä Facebookissa koko ajan. Lukee uutisvirtaa ja tykkäilee. Siinä sitten yhdessä pohditaan, kuka on somessa tehnyt ja mitä.

(H4)

-- työpaikalla ilman muuta keskustellaan. Meillä on aika tiivis työyhteisö, siellä tulee palautetta. Meidän oma porukkahän seuraa toisiaan ja keskustelemme keskenämme aika paljon somesta ja siellä käytävästä keskustelusta, erityisesti meidän omassa politiikan toimituksessamme. Eli vastaheitto saattaa tulla naapuripöydästä, joku siinä kolmen metrin päässä kikattaa omalle vastaukselle. Pienimmillään se on tuota, mutta laajemminkin talo-tasolla keskustellaan siitä, miten toimitaan.

(H7)

4.1.3 Sosiaalisen median tuomat uudet vuorovaikutuksen muodot eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen

Haastateltavat pitävät sosiaalisen median käyttöä innostavana, jopa koukuttavana. Haastateltavat saavat toistuvasti läheisiltään kielteistä palautetta liian usein tapahtuvasta sosiaalisen median kanavien selailusta ja sosiaalisesta mediasta poissa oleminen vaatii pinnistelyä. Lomilla haastateltavat pyrkivät olemaan kokonaan poissa sosiaalisen median kanavista, jotta pääsevät rentoutumaan ja irti työmaailmasta. Eduskuntatoimittajat nauttivat sosiaalisen median käytöstä ja he kokevat saavansa siitä iloa niin työhönsä kuin laajemminkin elämään.

Mua vituttaa mun seurustelukumppani, joka on Twitterissä koko ajan, se on pahempi kuin minä, kun me ollaan yhdessä, mistä syystä mä en voi olla siellä silloin kun hän, koska en voi nalkuttaa asiasta, jos teen ite samaa. Ja sit kun mä tiedän, miten paljon se vituttaa mua, ni silloin kun oon ihmisten seurassa, niin en mee sinne Twitteriin, vaan näen sitä ihmistä ja puhun ihmiselle. Tää on tietoinen päätös ja vaatii multa jonkun verran itsehillintää. Ei hirveästi, mutta vaatii kuitenkin. Ja tosiaan jos mun pitää keskittyä töihin, mä en mee sinne ja näin. Sen takia en koe siitä moraalista

huonoa omaatuntoa. Mä oon riippuvainen siitä, mä tunnista sen, mutta sillon kun mun pitää, mä en mee sinne, enkä ota sitä ihmisten väliin. Mutta mun mielestä on ihan ok, että jos oon yksin sohvalla niin mä meen sinne.

(H6)

No on se addiktoivaa. Kuka mihinkin addiktoituu, mut kyllä se vielä näyttää siltä, että siitä pois pääsee. En minä lomilla, kyllä kännykkä saa silloin olla lomilla rauhassa enkä minä jaksakaan aina. Usein tulee tietynlaisia päiviä, että on vaan yhdentekeviä asioita, ettei tee mieli sanoa yhtään mitään. Mutta sitten kun tullaan omalle alueelle ja menee lujaa, niin sitten kun sitä tietää esimerkiksi jonkun pikkuanekdotin historiasta, jonka tekee mieli panna sotkemaan keskustelua, niin ei hän sitä malta silloin rajoittaa.

(H7)

Haastateltavien käsitykset sosiaalisen median merkityksestä erosivat. Pienempi osa haastateltavista nosti esiin sosiaalisen median vaikutuksen vuorovaikutuksen syventämisenä, suurempi osa ei hahmottanut sosiaalisen median käytön vuorovaikutuksellista vaikutusta, vaan näkivät, että sosiaalinen media on väylä syventää vuorovaikutusta kansanedustajien kanssa ja suurempi joukko haastateltavista näki sosiaalisen median eräänlaisena kommentointipelinä ja tiedonhankkimiskanavana.

Se on verraton kanava vuorovaikutukselle. Ja poliitikot elää myös vuorovaikutuksesta, joten totta kai se on äärettömän hyödyllinen kanava heille, näin voisi kuvitella. Mutta en mä sitten tiedä, että onko se loppujen lopuksi niin hyödyllinen, viekö se aikaa siltä kasvokkain tapaamiselta. Mutta kyllä musta on kiva tutustua paremmin heihin.

(H2)

-- sitten on toimittajien kuppikuntia, jotka alkavat naurun kanssa käymään läpi esimerkiksi puheita sun muita. Siinä se sitten perataan läpi aika hyvin. Twitterissä osataan aika nopeasti tehdä, erittäin nopeasti, naurunalainen. Ja sitten, kun kaikki käy kimppuun, niin se on kovaa meininkiä. Mutta siinä on mahdollisuus tietenkin puolustautua.

(H7)

Haastateltavien mielestä journalistisista tuotoksista keskustellaan nykyisin enemmän sosiaalisen median myötä. Heidän mielestään on positiivista, että sosiaalisen median vahvistamisen myötä politiikan journalismista keskustellaan enemmän.

No vaikuttaa tietysti siinä mielessä, että journalistisista tuotoksista keskustellaan somessa. Paljon enemmän kuin ennen somea.

(H3)

Sosiaalisessa mediassa voi myös toimia eri tavalla kuin kasvokkainviestinnällisissä tilanteissa, esimerkiksi vitsailun ja itsestä kertomisen suhteen. Itsestä kertominen ja vitsailu vahvistavat eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutusta.

No varmaan voisi ajatella niin, että se on toimittajille ja kansanedustajille vielä hyödyllisempi, kuin muille ihmisille. Totta kai toimittajat hakee tietoa sieltä ja saa tietoa ihmisten elämästä nopeasti. -- Samalla lailla siellä voi myös vitsailla, miten ei vaikka livenä kehtaisi. Somessa ihmiset ovat rennompia.

(H2)

Se tietynlainen brassailukulttuuri, mitä Twitterissä harrastetaan, vaikka kukaan ei sitä haluakaan myöntää, niin kyllähän se kuuluu someen. Jos joku rupeis sillä tavalla brassailemaan vaikka eduskunnassa, niin kyllähän sille naurettais.
(H5)

Sosiaaliseen mediaan, erityisesti Facebookiin, kuuluu itsestään kertomista. Se on keskeinen tapa syventää henkilökohtaista vuorovaikutusta. Sen vuoksi osa haastatelluista eduskuntatoimittajista halusi pitäytyä poissa Facebookissa.

Siellä jaellaan lapsen kuvia ja kerrotaan, että kissa oli ihana tänä aamuna. Sellainen on joutavanpäivästä paskaa. Tiedostan, että siinä on puute, muttei minun tee mieli antaa mitään itsestäni someen. En puhu henkilökohtaisista asioistani, perheestäni koskaan. Ja Facebook on sellainen paikka, että siellä ei pääse sitä maailmaa karkuun millään. Minua henkilökohtaisesti ei kiinnosta kansanedustajan kissan paskantaminen pätkän vertaa.
(H7)

4.1.4 Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus henkilökohtaisuuden ja professionaalisuuden välissä

Tässä alaluvussa käsitellään eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välistä vuorovaikutusta, erityisesti siitä näkökulmasta, että tahojen vuorovaikutus lomittuu henkilökohtaisen ja professionaalisen vuorovaikutuksen väliin.

Osa haastateltavista ei halua tietoisesti syventää vuorovaikutustaan kansanedustajien kanssa. He kokevat, että liian läheinen vuorovaikutus kansanedustajien kanssa vaarantaa heidän journalistisen riippumattomuuden.

Mä en pyri kovin läheisiin suhteisiin kansanedustajien kanssa. Mä en myöskään käy baarissa näitten poliitikkojen tai politrukkien kanssa niin paljon kuin monet käy. Varmasti siitä freндаamisesta ois hyötyä tosi paljon, mutta mä myöskin pikkasen haluan pitää sitä rajaa jossain määrin pystyssä toimittajien ja poliitikkojen välillä.
(H1)

Haastatellut eduskuntatoimittajat, jotka eivät halua syventää vuorovaikutusta kansanedustajien kanssa henkilökohtaisen vuorovaikutuksen puolelle, nimeävät syyksi toimittajaroolinsa integriteetin suojaamisen.

Mun mielestä siitä saattaa tulla ongelmia, jos on liian läheisissä väleissä, se saattaa kahlita sun työtä. Mä en halua joutua sellaiseen vaaraan.
(H1)

Osa taas halusi syventää vuorovaikutustaan kansanedustajien kanssa ja kokee saavansa siitä itsekkin ihmisenä. Ajatellaan, että eduskuntatoimittajilla ja kansanedustajilla on yhteisiä kiinnostuksen kohteita ja molemmat ovat ihmisenä samankaltaisia, vaikka toimijoilla onkin keskenään ristikkäiset intressit.

Sanoisin, että politiikassa työskentelevät, oli ne sitten toimittajia tai puolueiden edustajia, niin ne on kuitenkin kiinnostuneita samoista asioista ja kyllä mä luulen, että siinä on sekin ulottuvuus, että aidosti halutaan olla näiden ihmisten kanssa tekemisissä.
(H2)

Mutta totta kai myös jos sä oot läheinen jonkun kanssa tai kun katsoo meilläkin vanhempia toimittajia, joilla on pitkät suhteet kansanedustajien kanssa, niin kyllähän siinä mennään jo hyväntahtoisen vittuilun pariin ja puhutaan että missäs olit lomalla ja kenen naisen tai miehen kanssa. Että se vähän riippuu, että ootko työsuhteessa ollut vähän aikaa ja ihan puhtaasti töissä siinä, mutta kyllähän monella kansanedustajista tulee myös kavereita.
(H5)

Haastateltavat näkevät kansanedustajat yksilöinä eivätkä massana. Kaikki eduskuntatoimittajat yhtä lukuun ottamatta kokevat, että osa kansanedustajista on mukavampia kuin toiset ja toisten kanssa mukavampaa tehdä yhteistyötä kuin toisten.

No totta kai, ihmisiähän ne on, niin kuin kaikki muutkin. En mä kaikista ihmisistä pidä yhtä paljon. Jos jollain on tosi hauskoja juttuja siellä, niin totta kai mä silloin tykkään. Toiset ihmiset on lähempänä omaa huumorintajua kuin toiset, toisten jutut kolahtaa enemmän kuin toisten.
(H2)

Tietysti kaikilla aloilla on ihmisiä, joista pitää enemmän kuin toisista. Niin kuin kollegoissa. Olisi outoa, jos poliitikoissa ei olisi minkäänlaista mielipidettä, että joista tykkää ja toisista ei.
(H3)

Pääosin haastateltavat kokevat, että heidän on luontevinta olla vuorovaikutuksessa omanikäistensä kansanedustajien kanssa. Toisten haastateltavien mielestä ikä ei ole määrittelevä tekijä, vaan vuorovaikutusta syventävät henkilökohtaiset ominaisuudet, kuten persoonien samankaltaisuus ja huumorintaju.

Se on tietyllä lailla myös ikäkysymys, onhan mun helpompi laittaa tekstari tai Twitter-viesti mun ikäiselle, kuin tuntemattomalle 60-vuotiaalle sedälle. Luultavasti se ei ees kato puhelinta, saati etä olisi Twitterissä. Mut menee se myös toisin päin, väitän, että mun seniorikollegalla on helpompaa ottaa yhteyttä siihen 60-vuotiaaseen setään.
(H5)

Yksi haastatelluista eduskuntatoimittajista kokee, ettei hänellä ole suosikkipoliitikkoja. Kuitenkin toimivan vuorovaikutuksen myötä hänelle on sellaisia muodostunut. Kyse lie nee siitä, että haastateltava ei näe vuorovaikutuksen merkitystä asiaan tai tunnista ilmiötä. Myös toinen haastateltava ajattelee samalla tavalla, että omat suosikkikansanedustajat muodostavat yhteistyön mutkattomuuden kautta eivätkä niinkään persoonan.

En mä osaa tohon vastata, kun mä en ajattele kansanedustajia sillee ihmisinä, vaan niin, että kenen kanssa on helppo tehdä töitä. Mä ajattelen just sillee, et kenen kanssa on helppo asioida. En mä osaa sellaseen vastata, et kuka on kiva. Varmaan ne on niitä samoja henkilöitä, joiden kanssa on helppo asioida. Just olin sanomassa Zysse (Ben Zyskowitz), (Kimmo) Sasi, kristillisistä Päivi Räsänen ja Liisa Jaakonsaari.
(H4)

Ei se oo sitä, että mä vaan pidän niistä ihmisinä, vaan toiset poliitikot on sellaisia, että ne antaa enemmän lausuntoja tai vuotaa enemmän. Mä tykkään niistä, en tykkää niistä hiljaisista, jotka ei sano mitään. Se, että ketkä on suosikkipoliitikot, sekin nousee tästä työstä ja tiedonhankinnasta.
(H6)

Muutkin haastateltavat nostavat esiin, että eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien toimiva vuorovaikutus perustuu molemminpuolisten intressien löytymiseen ja siitä hyötymiseen. Eduskuntatoimittajat eivät pidä huonona asiana, että vuorovaikutuksen taustalla osapuolet yrittävät hyötyä toisistaan. Heidän mielestään siitä on toimittajan työn kannalta hyötyä, että toisiin kansanedustajiin on parempi vuorovaikutus kuin toisiin.

Mä en oikein tykkää ajatella niin, että toimittajat kaikki olisivat, että media on monoliitti. On paljon sellaisia toimittajia, jotka viihtyy vallan kabineteissa ja saa varmasti mielihyvää siitä, että he pääsee puhumaan pääministerin kanssa ja pääministeri moikkaa heitä kadulla. Mutta se on väärä tapa tehdä tätä työtä. Mä en itse tykkää esimerkiksi, totta kai täytyy sosialisoida ja täytyy olla hyvät suhteet ja täytyy käydä noissa kissanristiäisissä, mutta mä en hirveästi viihdy siellä. Mutta kyllä mä pakottaudun olemaan siellä ja pakottaudun olemaan eduskunnassa, koska sieltä saa välillä juttuvinkkejä. Ilman kontakteja niin et sä voi tuolla vain istua toimituksessa. Sinne ei tule uutisia.
(H4)

Sellainen luonteva työnteko ja tiedonsaanti. Se on strateginen, koska siinä on molemmilla osapuolilla win-win. Kun saat välittömän keskusteluyhteyden, joka ei oo formaali, niin sehän on kaikkien etu, se on kansanedustajan etu, koska hän saa viestinsä aika nopeasti ja toimittajankin kannalta se nopeuttaa, ja sä pääset sen tietyn tiedon ytimeen, et mikä täs on tärkeintä. Saat sen suoraan, etkä harhaile sivupoluilla tuolla.
(H7)

Haastatellut eduskuntatoimittajat pitävät selvänä, että eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus perustuu tavoitteellisuuteen. Sen vuoksi vastapuolesta hyötymistä ei pidetä itsessään pahana asiana. Haastateltavat korostavat silti, että toimivassa eduskuntatoimittajan ja kansanedustajan vuorovaikutuksessa osapuolet toimivat toisiaan kohtaan avoimesti, läpinäkyvästi ja rehellisesti. Nämä ovat samoja arvoja, mitä ihmiset hakevat vuorovaikutuksesta.

Välittömistä ja sellaisista, jotka eivät pyri lyhytaikaiseen hyväksikäyttöön, mikä muuten näkyy aika nopeasti, irtopisteiden keräämiseen. Arvostan ihmisiä, jotka tekevät kestäväällä pohjalla työtänsä ja ovat joviaaleja. Paskantärkeistä tyypeistä en ole koskaan tykännyt - enkä pidä tässäkään suhteessa. Joviaalit ihmiset, jotka eivät aja vain oman ryhmänsä etuja eivätkä jää heti valheista kiinni. Sellaiset, jotka yrittävät työntää niin kutsuttua illuusiototuutta ja jäävät siitä kiinni, ajavat omaa etuaan, niin en kestä. Naapurin tyhmit temput voi aina käräyttää, mutta siinä ei tartte nostaa itseään. Rehti ja reilu on aina paras.
(H7)

Haastateltavien mukaan pääosin eduskuntatoimittajat pääosin päättävät, syventyykö eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutus myös henkilökohtaiselle tasolle. Vaikka useimmiten eduskuntatoimittajat ovat haastateltavien mukaan varautuneempia vuorovaikutuksen syventämiselle, on myös kansanedustajia, jotka eivät halua syventää vuorovaikutusta eduskuntatoimittajien kanssa.

Muodollisuus tietysti riippuu henkilöstä. Se voi olla, että oman ikäpolven kansanedustajien kanssa on luontevampaa olla sille mutkattomasti yhteyksissä, mutta toisaalta se ei välttämättä ole ikäkysymys, vaan enemmän henkilökysymys. On joitain tosi formaaleja nuoria kansanedustajia, jotka pitää sellaiset tosi viralliset välit toimittajiin. Ja sitten on taas itseäni huomattavasti vanhempaa ikäpolvea edustavia, jotka ovat hyvinkin mutkattomia.
(H2)

Eräs haastateltava myös muistuttaa, että eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus, erityisesti sosiaalisessa mediassa, perustuu toimijoiden keskinäisriippuvuuteen.

Mulla on Facebook-kavereissa, se nyt on ihan oma valinta, ihan älyttömän paljon työkontakteja, kansanedustajia sun muita, ja se on ihan oma valinta tavallaan. Voishan sieltä poistaa kaikki työkontaktit ja pitää sen täysin yksityisenä. -- Sen mä oon varsinkin tässä politiikan toimittajan hommassa huomannut, että miten tärkeä merkitys sillä on, että tuntee ihmiset kasvokkain, että tapaat heidät oikeasti tuolla.
(H2)

Haastateltavien mielestä sosiaalinen media ei ole tosiallisesti lisännyt politiikan läpinäkyvyyttä, vaikka se saattaakin näennäisesti siltä vaikuttaa. Uudella vuorovaikutuksen areenalla toimivat niin sanotusti vanhat säännöt, missä eliitti keskustelelee keskenään ja suuren yleisön rooli on seurata sivusta.

Toinen asia, mikä kannattaa muistaa on, että Twitter ei ole mikään kansalaistori. Siellä meidän toimittajien, politrukien ja muutamien talousvaikuttajien keskinäinen pikkupöhinä. Se on hyvin marginaalinen, joskin vaikutusvaltainen, pikkusakki. Jos joku kuvittelee, että sieltä löytää kansanmielipiteen, niin ei varmasti löydä. Se pitää muistaa, ettei Twitter edusta, ainakaan vielä, Suomessa yhtään mitään. Se on eräänlainen laajennettu pressiklubi.
(H7)

4.2 Sosiaalisessa mediassa tapahtuvan vuorovaikutuksen vaikutus eduskuntatoimittajien työhön

Tässä luvussa käsitellään, kuinka sosiaalinen media vaikuttaa eduskuntatoimittajien työhön. Aluksi tarkastellaan, kuinka eduskuntatoimittajat käyttävät sosiaalista mediaa ja toisessa alaluvussa nousevat esiin tulokset, jotka kuvaavat sosiaalisen median vaikutusta politiikan journalismiin.

4.2.1 Eduskuntatoimittajien sosiaalisen median käyttö

Tässä alaluvussa käsitellään eduskuntatoimittajien sosiaalisen median käyttöä. Aluksi kuvaan eduskuntatoimittajien päivärytmiä sosiaalisen median käytön perusteella, jonka jälkeen käsittelen niitä tuloksia, mitkä kuvaavat sosiaalisen median vaikutusta eduskuntatoimittajien elämään.

Kaikki haastateltavat käyttävät sosiaalista mediaa samalla lailla. Heidän työ- ja vapaa-aikansa linkittyy vahvasti sosiaalisen median ympärille, jossa he seuraavat työhönsä liittyviä ihmisiä tai aiheita. Haastateltavat käyttävät sosiaalista mediaa aamuisin sängyssä ennen nousemista lähinnä seuraamalla muiden keskusteluita ja postauksia. Osalla haastateltavista sosiaalinen media on korvannut lehden lukemisen ja aamu-uutisten katsomisen, osalle sosiaalinen media on tullut rinnalle. Töissä sosiaalista mediaa käytetään oman työn ohessa ja pääasiassa puhelimen välityksellä. Kiireessä sosiaalinen media jää taakse, ellei sinne nimenomaisesti raportoida uutistilanteesta. Lisäksi voidaan raportoida omasta aiheesta tai oman tiedotusvälineen tekemistä journalistisista tuotoksista. Töistä päästyään eduskuntatoimittajat keskittyvät kotona sosiaaliseen mediaan, he keskustelevat aktiivisesti eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien kanssa. Yleensä sosiaalisessa mediassa käydään viimeisenä asiana ennen nukahtamista (ks. kuva 8). Vain kaksi haastateltavista käyttää sosiaalista mediaa vain puhtaasti työroolissa, muilla sosiaalinen media jakautuu työn ja vapaa-ajan käyttöön. Kaikki haastateltavat seuraavat ja käyttävät sosiaalista mediaa työhönsä liittyviin tarkoituksiin.

Tää on vähän ammatinvalintakysymys, kyllä mun mielestä toimittaja on somen kanssa tai ilman aina vähän niin kuin töissä. Ei siitä pysty pääsemään eroon, aina kattoo maailmaa vähän toimittajan silmin.

(H2)

No ei ehkä se, että mitä muut on tekemässä jutuksi, mutta se näkökulma mitä muut on hakemassa, näkyy aika hyvin niissä twiiteissä. Ensimmäisistä twiiteistä, vaikka jostain tiedotustilaisuudesta, näkyy mikä on se ahaa-elämys. Ja jos sitä seuraa, niin kyllä mun mielestä näkyy se yleinen näkökulma. Eihän se tietysti tarkoita, että sitä pitäisi itse noudattaa, mutta se on ihan hyvä tietää. Ja joskus siitä voi olla hyötyä, että jos on ihan pihalla ite tai ymmärtänyt asian ihan täysin väärin, niin voi edes harkita, että olisiko tämä pitänytkin tehdä näin. Se jonkin verran joukkoistaa ja ehkä myös ohjaa sitä jutuntekoproosessia.

(H3)

KUVA 8 Eduskuntatoimittajien päivärytmi sosiaalisessa mediassa

Haastatellut eduskuntatoimittajat avaavat sosiaalisen median aamulla jo sängyissään ennen nousemistaan, työpäivän aikana he käyvät useaan otteeseen sosiaalisessa mediassa, jonka jälkeen he jatkavat sosiaalisen median kanavien käyttöä. Illalla eduskuntatoimittajat katsovat, mitä heidän omista jutuistaan keskustellaan sosiaalisessa mediassa ja mitä heidän kollegansa muista tiedotusvälineistä ovat tehneet samoista aiheista. Hektisten uutistilanteiden aikaan haastateltavat seuraavat aktiivisesti muiden raportointia, elleivät ole itse työtehtävissä. Lopulta haastateltavat käyvät nukkumaan ja vielä sängyssä, usein viimeisenä asiana päivässä, surffaavat sosiaalisessa mediassa.

Ennen kun nousen sängystä ja laitan ees valoja, mä meen Facebookiin ja Twitteriin kännykällä. Se vaihtelee kumpaan meen ensin, mutta meen niihin molempiin. Mä en oo sellainen ihminen, joka herää noin vaan, ennen käytiin torkkuhälytystä, mutta nyt siitä on tullut mulle sellainen, se on yks syy. Toinen on, että mua myös kiinnostaa, haluan heti nähdä, et onko mulle tullu viestiä. Mä tiedostan, että siellä voi törmätä uutisiin, mutta kuitenkin se hyötysuhde on niin pieni, että en koe, että siellä kannattaa pyöriä. Ja jos meen työpäivän aikana Facebookiin tai Twitteriin, mä meen sillonkin aina kännykällä, en koneelta. Se kännykkäapsi on molemmissa niin paljon nopeempi, tehokkaampi, parempi. Meen työpaikalla someen kun kävelen vessaan tai hissiin tai oon hississä tai meen ruokalaan. Kun istun työkoneella, mä yleensä keskityn johonkin, soitan, katson sitä tätä, mä joudun katsoo sähköpostia. Mä en mee Twitteriin tai Facebookiin hirveesti. Illalla, kun meen himaan, käyn molemmissa tosi tiheesti. Kaikki nää mun uutisbongaukset on tapahtunu yhdeksän-kymmenen aikaan illalla, koska sillon mulla on aikaa olla siellä ja sit soitan toimittukseen. Jos mä päivällä huomaan jotain, mä saatan olettaa, että muutkin huomaa tai STT tekee tai jotain. Mutta jos jotain tulee illalla, mä ensinnäkin oon sillon siellä, sillon mä huomaan niitä, ja toinen on, että en voi olettaa, että sitä huomataan toimituksessa. Sillon mä soitan, että hei, Juha Sipilällä on keuhkoveritulppa, tästä nyt uutinen. No siis mähän oon tosi vauva ja meen jo aikaisin nukkumaan. Sit kun mä meen sänkyyn, mä ihan viimisenä, laitan kellon soimaan, ja vielä sen jälkeen käyn kerran Facebookissa ja Twitterissä. Et kyl se on ihan viimeinen. Ja kyl mä teen sitäkin, tää on ihan kauheeta, et mä laitan sen kännykän pois ja meen nukkuu, ja sit ajattelen et katon viel kerran. Mä saatan tehdä tätä kolmekin kertaa. Sit oon että ei, nyt meet nukkumaan. Mä oon kyllä nopee nukahdamaan, et en tee tätä tuntikausia, mut se on ihan vika asia mitä mä teen ennen kuin nukahdan ja eka asia, mitä teen, kun aamulla herään.

(H6)

Haastateltavilla on myös tapana mainostaa omia tulevia juttujaan ja oman tiedotusvälineen muiden toimittajien tekemää journalismia sosiaalisessa mediassa. Tiedotusvälineet myös odottavat, että heidän omat toimittajansa ovat aktiivisia ja näkyviä hahmoja sosiaalisessa mediassa. Lisäksi haastateltavilla voi olla someen liittyviä erityisiä työtehtäviä, kuten erilaisten sosiaalisen median kanavien hallinnointia.

No nykyään meillä oletetaan, että me ollaan somessa. Se on... itse asiassa vielä ihan pari vuotta sitten saatettiin ihmetellä, että joku oli Facebookissa työajalla. Nykyään se on ihan normaalia, että se on auki koko ajan. Mullakin on, mä hallinnoin meidän... Mun työnkuvaan kuuluu tällaista Facebook-saitin hallinnoimista.

(H2)

No en käy sitä yksityiskeskusteluna todellakaan! Ammatillisesti jos sulla on juttu, niin mä en kuulu siihen, että jos sulla on kunnan stroori ja näin pois päin, niin se hoidetaan kunnolla, kunnialla, niin julkaistaan tuolla isosti ja näyttävästi ja sitten voi sitä, kun on valmis paketti, niin linkata tän Twitterin kautta.

(H7)

Haastateltavien läheiset kokevat, että eduskuntatoimittajat käyttävät sosiaalista mediaa runsaasti myös vapaa-aikana ja sen käyttö koetaan ainakin paikoitellen haittaavat haastateltavien perhe-elämää. Haastateltavat myös muistuttavat, että sosiaalinen media on korvannut joitain sellaisia tapoja tai laitteita, mitä ennen käytettiin sen sijasta, kuten puhelimessa puhumista.

Mun puolisoa joskus haittaa, mutta mua ei. Mutta jos se siitä valittaa, niin laitan puhelimen pois. Mä en varmaan ole aina tässä.
(H1)

Puolison mielestä käytän aivan liikaa. Mä yritän pitää sen kännykän pois, mutta sitten, kun ei ole muita siinä samassa huoneessa...
(H3)

Sosiaalinen media liudentaa myös eduskuntatoimittajien työn ja vapaa-ajan välistä rajaa. Vapaapäivinä he seuraavat sosiaalista mediaa kuin työpäivinä. Lomalla osa jatkaa työhönsä liittyvän sosiaalista median seuraamista, toiset taas kertoivat välttelevänsä lomilla sosiaalisen median kanavia.

Sekoittuu, Twitterin kautta. Mä twiittaaan vapaapäivinä aiheista, jotka liittyy... Joista voisin tehdä jutun normipäivinä.
(H3)

Twitter on mulle enemmän työväline kuin Facebook, joten kyllä mä sitten, kun mulla on loma ja oon ihan täynnä töitä, silloin mä pyrin välttelemään Twitteriä, koska tiedän, että sieltä mä näen sieltä ihan kaiken, kun seuraan poliitikkoja ja uutismedioita. Sieltä näkyy se päivän uutistarjonta.
(H5)

Sosiaalinen media on myös korvannut joitain muita teknologiavälitteisen viestinnän kanavia, kuten sähköpostia ja erilaisia pikaviestiohjelmia.

Totta kai voi, mutta se vaatii hirveästi aikaa ja rahkeita. Mutta kyllähän sosiaalinen media on, kyllähän sähköpostia käytetään nykyään paljon vähemmän kuin somea.
(H4)

Haastateltavat käyttävät sosiaalisen median eri kanavia erilaisiin asioihin. Tietyt sosiaalisen median kanavat sopivat heidän mielestään erilaiseen käyttöön kuin jotkut toiset kanavat.

Tiedän, et esim. Ville Niinistö käy jonkin verran keskusteluja Facebookissa, mutta mullahan on sellainen jako, että mä käytän Facebookia ihan täysin humpuukiin ja omiin kavereihin. Mun Facebookissa ei lue edes työnantajaa ja se on erittäin tietoista. Siellä on kavereina poliitikkoja, mä en ois halunnu niitä, mutta ne on itse pyytänyt. Mä en kehdannut olla hyväksymättä niitä, mutta mä oon blokannut ne. Mä vältän puhumasta politiikasta Facebookissa, siellä on mun omia höpöttelyjä ja vapaa-aikaan liittyvää. Sitten taas Twitterissä mä oon työasioiden puolesta, siellä on kuva musta työvaatteissa, työpaikalla, siellä on mun työnantaja ja mä nimenomaan twiittaaan työasioista. Ja sitten taas, tällaiset poliitikot, niin kuin Niinistö, (Paavo) Arhinmäki, jotka enemmän käy somessa keskusteluja, ne duunaa sitä enemmän Facebookin puolella. Mä oon nähnyt ne, nyt kun tuli tää iso sotepäätös, mä näin mun kaveri, joka on myös toimittaja, oli kysynyt siitä, ja ne oli vastanneet. Mutta mun Facebook-feedissä ei tällaista keskustelua käydä. Ja sit taas Twitter on ehkä vielä... Facebookissa on mun mielestä pidempiä ja syvällisempiä keskusteluja, koska sinnehan mahtuu kirjoittamaan vaikka esseen. Twitter on enempi sellaista kuittailua ja pinnallisempaa heittäilyä. Ni mä en koe, että olisin somekeskustelussa päässyt syvemmälle tasolle kenenkään kanssa.
(H6)

4.2.2 Sosiaalisen median vaikutus journalistiseen työskentelyyn

Tässä tulosten alaluvussa käsitellään sosiaalisen median vaikutusta journalistiseen työskentelyyn.

Työnantajat kannustavat eduskuntatoimittajia olemaan aktiivisia sosiaalisessa mediassa myös työajan ulkopuolella, vaikkei haastateltaville ei makseta sosiaalisessa median käytämisestä työajan ulkopuolella. Haastateltavat kokevat, että sosiaalisessa mediassa on suotavaa olla.

Rohkaistaan olemaan aktiivisesti sosiaalisessa mediassa.. Työnantaja ei voi vaatia, että me ollaan somessa, mutta toivoo kuitenkin sitä.
(H1)

On se aika pitkälti kyllä näin, että somessa pitää nyt olla, muttei se 100 prosenttinen ja yleispätevä oo. Ainahan on joku poikkeus, joka vahvistaa säännön.
(H7)

Haastateltavien toimituksissa ei ole käytössä erillisiä sosiaalisen median sääntöjä. Aiemmin sellaisia on ollut, mutta niistä on luovuttu sosiaalisen median arkipäiväistymisen ja yleistymisen jälkeen. Haastateltavat eivät tunnu kaipaavan mitään erillisiä ohjeistuksia, koska pitävät sosiaalista mediaa jo osana normaalia viestintäteknologiaa sekä kokevat, että erilliset säännöt tai ohjeistukset vain sitoisivat vapautta. Haastatteluissa nousi myös esiin, kuinka sosiaalinen media on solahtanut perinteiseen suomalaiseen poliittiseen kulttuuriin. Muualla maailmassa ei pidetä sopivana, että eduskuntatoimittajat ja kansanedustajat syventävät vuorovaikutusta sosiaalisessa mediassa.

Sellaiset sosiaalisen median pelisäännöt varmaan puuttuu aika monesta toimituksesta, enkä mä oikeestaan kaipaakaan niitä. Mutta jos haluttaisiin kategorisoida se, että missä ominaisuudessa kukakin ihminen voi esiintyä sosiaalisessa mediassa ja pitäisikö olla se oma yksityinen tili niille älyvapaalle twiiteille ja virallinen tili viisaille twiiteille, vai miten se on. Siinä on varmaan aika paljon sellaista pelikenttää, mitä ei oo perattu, ja mikä täytyy sitten varmaan lähivuosina täytyy harkita. Facebookissahan tuli silloin kun se tuli, mä muistan, että keskusteltiin esimerkiksi meillä, että kenen kaveri voi olla. Voiko olla poliitikkojen kaveri Facebookissa. Se kaveri on tietysti lainausmerkeissä, kun niitä voi olla 15 000. Ja se oli muistaakseni ensimmäinen, että suositellaan jotain pidättyvyyttä, mutta ei sitä kukaan koskaan noudattanut. Ja sitten mitä olen keskustellut pohjoismaalaisten kollegoiden kanssa, niin joissain maissa, esimerkiksi Tanskassa oltu yllättävän tarkkoja siinä. Että ei ketään poliitikkoja voida kuvitellakaan, että otettaisiin Facebook-kavereiksi. En sitten tiedä, että onhan se voinut sen keskustelun jälkeen muuttua.
(H3)

Sosiaalinen media vaikuttaa journalistiseen työskentelyyn ja prosesseihin. Eduskuntatoimittajat pitävät sosiaalisen median kanavia yhtenä muista tiedonhankintakanavista, joista he hakevat uutisaiheita ja haastateltavia journalismiinsa.

Mä saatan poimia sieltä jonkun julkisen statuspäivityksen ja julkaista sen juttuna. Kyllä sosiaalinen media vaikuttaa uutisointiin, ja kuten sanottua, niin sieltä löytyy nykyään ihan lausuntoja, Twitteristä ja Facebookista. Ja Instagram nousee, ei ehkä vielä poliitikkojen kohdalla niin paljon, mutta kyllä esim. pääministerin Instagram-kuvista on tehty juttuja.
(H2)

Haastatellut kokevat, että yleensä sosiaalisesta mediasta nousevat uutisaiheet ovat kevyitä tai eivät merkittäviä politiikan journalismin uutisia. Silti heidän mielestään on mahdollista, että jatkossa myös sosiaalisesta mediasta voi nousta merkittäviä uutisia. Sellaisia ovat esimerkiksi kansanedustajien ilmoitukset liittyen erilaisiin tehtäviin tai kommentoinnit ajankohtaiseen poliittiseen keskusteluun.

No mä käytän sitä tietysti ensisijaisesti toimittajan työssä aika paljon tietolähteenä. Sieltä pystyy onlineina saamaan aika paljon juttuaiheita, joita ei ehkä saa muualta. Varsinkin Twitteristä, Facebookissa mä en oo niin paljon. Varsinkin Twitteristä, paitsi että tulee uusia tietoja mitä ei oo tiennyt aikaisemmin, ja sitten näkee myös, että mikä lähtee kupplimaan. Ja sitten kun joku asia lähtee kupplimaan, se on joko sellainen, että se on erittäin mielenkiintoinen kaikessa suhteessa juttua varten tai sitten se on mielenkiintoinen sen takia, että se on tällainen someilmiö. Eli somesta tulee uutisia, sitten sieltä tulee yleisiä ilmiöitä ja someilmiöitä. Ja kaikista niistä voidaan mun mielestä tehdä juttuja
(H3)

Haastatellut myös kokevat, että sosiaalinen media on avannut politiikan maailmaa suurelleen yleisölle. Aiemmin eduskuntamaailma on näkynyt siellä työskenteleville poliitikoille, avustajille, virkamiehille ja eduskuntatoimittajille, mutta yhteiskunnallinen avoimuuden lisääntyminen ja sosiaalisen median mukanaan tuoma helppous ja laskenut kynnyksraportoida ovat avanneet Eduskuntatalon tapahtumia laajemmin.

Sillä tavalla, että jos Twitter-keskustelussa tai Facebookissa paljastetaan asioita, joita aikaisemmin kerrottiin pienelle porukalle Eduskunnan kuppilassa, eikä se liikkunut sieltä mihinkään. Tai ennen saattoi olla pieniä palstoja Iltiksessä ja muutamia tällaisia, joissa vähän näitä juoruja, ehkä kerran viikossa, tuotiin sinne anonymisti ja sitten kansa luki silmät ympyräisinä, että tällaistako siellä tapahtuu. Nykyään voi onlineina seurata, että mitä tapahtuu.
(H3)

Sosiaalisen median kanavissa keskustellaan paljon journalismista niin eduskuntatoimittajien, kansanedustajien kuin yleisönkin toimesta. Kiinnostus journalistisiin työprosesseihin ja lisääntynyt vuorovaikutus ovat avanneet politiikan maailmaa. Lisäksi julkinen keskustelu on lisännyt vuorovaikutusta eduskuntatoimittajien ja yleisön välillä.

No vaikuttaa tietysti siinä mielessä, että journalistisista tuotoksista keskustellaan somessa. On aika paljon journalisteja, jotka on hahmoja Twitterissä. Ja palaan vielä itseeni siinä mielessä, että mä oon ainakin tykännyt siitä, että sinne on pystynyt aika räväkällä tavalla kommentoimaan asioita, joita en välttämättä oman työnantajani... Mitä oon ottanut omaan piikkiin, enkä voi työnantajaa siihen alistaa.

(H3)

Apua Twitteristä voi saada. Just tossa mulla oli eurovaalitentti. Mulla oli käsikirjoitus ja pääpiirteittäin oli homma selvillä, mut panin piruuttain sitten Twitteriin, et mitä niiltä kysyisi: "kengän kokoa ja lempiväriäkö, vai mitä?" Ja sain muutahan ihan hyvän kysymyksen Twitterin kautta, elikkä monta silmää näkee enemmän. Mitä mä en itse näe, niin sitä voi kysyä Twitter-yleisöltä vinkkejä, ja toimiihan se hyvin näinkin. Twitter toimii äärettömän hyvin informaation jakamisen ja saamisen suhteen. Siinä voi mennä myös väärille jäljille, mutta se vaatiikin toimittajalta myös oman osaamisen olevan kunnossa. Twitter myös nopeasti korjaa, se on sellainen itseäänkorjaava väline, koska tiedonvälitys on niin nopeata, että korjaavaa viestiä tulee hyvin nopeasti, jos jossain on ollut virhe. Se on kiinnostava, koska se näyttää sellaisia teitä, joihin ei olisi välttämättä koskaan hoksannut mennä. Se on musta monta kertaa auttanut, että on saanut näkökulman, että tuolla pääsee sellaiseen syöttöjuttuun, että se ei olisi tullut ikinä mieleen mennä. Normaalistihan sitä googlaa, mutta voi olla, ettei sitä ikinä löytäisi googlaamalla, minkä joku pistää linkkivinkkinä.

(H7)

Haastateltavat eivät näe sosiaalisen median vuorovaikutusta erillisenä kasvokainviestinnällisestä vuorovaikutuksesta. Sosiaalisen median tapahtumat nousevat politiikan journalismin aiheiksi. Verkkouutisointi on laskenut uutiskriteereitä. Useat haastateltavat suhtautuvat kriittisesti tähän kehitykseen.

Ylipäättään tällaiset kohut, onhan se vähän hölmöä, että tehdään juttuja, että tämä nousi kohuksi sosiaalisessa mediassa. Come on, Twitterissä on kuitenkin, mitä, 100 000 suomalaista. Että jos siellä nyt sitten tuhat ihmistä puhuu, niin ei sen pidä olla kohu.

(H5)

Tietyissä tapauksissa ollaan saatu krediittiäkin, ettei me olla lähdetty mukaan. Me ollaan joskus katsottu ja sitten päätetty, että tähän me ei lähdetä mukaan. Sitten oon sanonut nettiin, että sinne sitten tästä riviäkään. Siinä saa sitten kiitosta, kun pidetään journalistisena tekona, ettei ole siinä valtavirrassa mukana, vaan jättäydyt syrjään. Sitten muut huomaa, ettei meillä ole jostain. -- On nimittäin käynyt niinkin, että sitä kaksi tai kolme päivää seuraa jotain ilmiötä, joka on muuttunut aivan musertavan paskemmaksi. Siitä ei olisi alunperinkään tehdä uutista, mutta kun tää menee tän netin kautta, niin kaikki menee mukaan, mikä johtaa siihen, että nimenomaan tää asia, joka ei alkuperäisesti ois ollut uutisen väärä, niin siitä uutisoinnista on tullut uutinen. Kaikki seuraa sen uutisen kehittymistä ja sitten siinä on, että pakko mennä, koska kaikki muut on mukana ja tää uutisen fokus on siirtynyt asiasta metan puolelle. Se on abstraktia. Se kohu vie sua ja sun on pakko lähteä mukaan, koska et sä oo sit enää maailmassa. Kaikki puhuu siitä, mutta kyse on siitä, että miksi tästä alunperin piti ees tulla uutinen. Tällaista taa on. Kun uuden kansan ja vanhan kansan käsitykset törmää ja vauhdilla, niin tää on tätä.

(H7)

Vaikka haastatellut eduskuntatoimittajat kokevatkin, että verkkouutisointi on laskenut jopa huolestuttavan alas uutiskriteereitä, suhtautuvat he itse ainakin ajoittain kevyihin juttuihin positiivisesti.

Mutta kyllähän tuonne nettiin tulee itekin riemastuneena tehtyä juttu, jonka tietää, että se on ihan pilipalijuttu, mutta tekee mieli katsoa, kuinka paljon tulee klikkauksia. Mut en mä jaksais näitä Stubbin leikkijuttuja ja kuka tapas ja ketä. Kyllä tää nykyjournalismi politiikasta on usein aika turhaa, ei siitä ole hyötyä edes työksi. Nää kiinnostuksenkohteet vaihtelee, on Hakkaraisen kik-

kelikuvaa ja muuta. Ei se ole relevanttia, mutta miten sä vältät sen? Ei siitä pääse ohi eikä ympäri. (H7)

Haastateltavat myös korostavat, että viime vuosina verkkouutisointi on parantunut ja uutiskriteerit ovat tiukentuneet 2010-luvun alkuvuosista. Haastateltavien mukaan toimituksissa pyritään välttämään erilaisten turhiksi koettujen verkkoilmiöiden synnyttäminen.

Mä luulen, että tapahtui jotain sellaista pientä arvojen konservatisoitumista. Media on kattonut peiliin, ettei ihan kaikkiin hullutuksiin lähdetä ja toivottavasti tää tilanne paranee. Siinä yksittäisten asioiden kohdalla päätettiin tapauskohtaisesti, ettei kaiken maailman pilipalihommiin lähdetä sata lasissa, tarkistetaan lähteet ja osataan panna se ilmiö vähän laajempiin mittasuhteisiin. Musta tilanne on parempi kuin muutama vuosi sitten. Ja toinen homma, mikä on mulle itse asiasa hyvin tärkeä on, että tämä ajatus, että poliitikot on sylkykuppeja, joita saa halveksua, saa pilkata, ja mitä tahansa sanoa, ettei poliitikossa ole edes ihmisarvoakaan. Niin kyllä nämä tietyt ri-manalitukset on nyt vähän jääneet taaksepäin. Esimerkiksi Ilkka Kanervan ura hyvä esimerkki jokaiselle mediatutkijalle, kun kattoo, miten häntä on lyöty tietyissä asioissa. Sitten jotkut ihmiset eivät joudu eroamaan, vaikka tekee huomattavasti hävettävämpiäkin hommia. On ehkä vähän vaikea vertailla, mut sanotaan nyt suoraan vaan, että vaalirahoituskohun ympärillä tapahtui jotain sellaista, minkä takia järjestelmä korjasi itte itteään. Sitten tuli tämä henkilöitävyysjournalismi, jossa alettiin pitää ihmisiä, jotka siihen osallistuivat mädännäisinä. Leimakirves pyyhkäsi mediassa. Siinä mentiin niin yli. Jonkun pitäisi kysyä, ettei media voi tätä yhteiskuntaa järjestää. Joskus nähdään, että tällä valtiosäännöllä on joskus hyviäkin puitteita, että nämä jotenkin edes lutviutuvat. (H7)

Haastatellut eduskuntatoimittajat kokevat, että sosiaalinen media on antanut heille lisää työkaluja politiikan journalismiin. Osa on saanut sosiaalisen median kautta uusia lähteitä ja haastateltavia sekä ovat tutustuneet sellaisiin tahoihin, joista on ollut hyötyä heille heidän journalistisessa työssään. Joillekin haastateltaville sosiaalisen median alhainen julkaisukynnys on tuonut vapautta sellaisen materiaalin suhteen, mitä heidän edustamansa tiedotusväline ei julkaisisi. Lisäksi sosiaalinen media antaa eduskuntatoimittajille työkaluja nähdä, mitkä uutiset voivat potentiaalisesti toimia verkkouutisoinnissa.

Mä oon siis tyytyväinen henkilökohtaisella tasolla, että mä oon kokenut sellaista vapautumista. Moni varmasti ajattelee sen vapauttavana, ainakin mä itse. Enkä tiedä, onko mopo karannut, ja tietysti se riippuu, että missä tiedotusvälineessä on töissä. Mutta esim. Twitteriin voi kirjoittaa sellaista, mitä ei voi laittaa omiin juttuihinsa, riippuu tietysti kuinka tarkasti ammatillista roolia haluaa pitää siellä. On varmaan myös toimittajia, jotka haluaa pitää profiilinsa hyvin tiukasti myös sosiaalisessa mediassa viisaina toimittajina. Mutta ne, jotka ottaa enemmän vapauksia ja laittaa enemmän peliin persoonastaan somen puolella, niin siinä voi kirjoittaa sellaista, joka ei joko ylittäisi julkaisukynnystä, tai sitten joku editoija deskissä pyyhkisi sen yli. (H3)

Sosiaalinen media varmasti nostaa keskusteluaiheita ja sitä kautta vaikuttaa journalismiin. Siinä vaiheessa kun FB-kontaktien määrä on ylittänyt tietyn kriittisen massan, ja varsinkin, jos ne kontaktit on eri puolilta, siinä alkaa havaitsemaan että mitkä asiat on sellasia, jotka läpäisee kaikki ihmiskuntaryhmät ja nostattaa keskustelua. Esimerkiksi tää joku Audi-Kiesi, niin ennen kuin siitä oli ollut yhtään mitään mediassa, niin huomasi, että kaikki puhui siitä somessa. Jolloin näki, että siitä tulee suuri aihe myös perinteisessä mediassa, niin kuin tulikin. Siellä näkee ennen kuin siitä tulee perinteisessä mediassa puheenaiheita, et mikä ihmisiä puhuttaa. (H4)

Sosiaalinen media antaa myös kansanedustajille mahdollisuuden olla suoraan vuorovai-
kutuksessa yleisöön. Perinteisesti media on toiminut portinvartijana suuren yleisön ja
kansanedustajien välillä. Lisäksi kansanedustajilla on nykyisin sosiaalisen median kautta
mahdollisuus kertoa oma käsityksensä politiikan journalismista ja esimerkiksi yksittäises-
tä uutistapahtumasta. Sosiaalinen media on muuttanut perinteistä asetelmaa, mikä herät-
tää närää ja hiukan myös pelkoa vastaajissa.

Poliitikot voi laittaa sinne kiinnostavia pieniä vinkkejä toimittajille, jotka sitten bongaa sen. Jos he
haluavat saada jonkun uutisen lehtiin, niin ei kannata välttämättä lähettää mitään tiedotetta, kos-
ka se menee kaikille toimituksille. Hän voi laittaa sen jotenkin salaperäisesti Facebookiin, niin
toimittaja, joka huomaa sen voi nähdä siinä uutisen ja kokea itse löytäneensä sen. Jos se tarjotaan
tiedotteena, niin se usein saattaa jäädä korin pohjimmaiseksi. Usein paljon helpompi voi olla saa-
da juttuaiheita läpi laittamalla ne Facebook-statukseen.
(H4)

Se on mun mielestä muuttanut enemmän sitä, ei niinkään journalismia, vaan että tavallinen ih-
minen voi... Eihän se meille toimittajille ole suuri juttu, että joku poliitikko vastaa meille, mutta
tavalliselle ihmiselle se on hemmetin kova juttu. Se voi pistää viestin pääministerille, ja se ehkä
vastaa. Ni tavallaan sitä kautta se vaikuttaa myös politiikan journalismiin. -- Mutta kun tavalli-
nen ihminen pääsee niin lähelle poliitikkoa, varsinkin tavallista kansanedustajaa, joku nobody
kansanedustaja vastaa ihan varmasti, jos joku kysyy jotain, niin sitä kautta se vaikuttaa myös po-
liitiikan journalismiin, koska meille ei välttämättä ole enää niin paljon tarvetta. Ei olla enää niitä
kuninkaita, jotka kertoo vaan sen oikeen totuuden. Ja poliitikot pääsee aina korjaamaan omaa sa-
nomaansa. Se voi olla huono myös meidän kannalta, et jos on tullut möhläiltyä, niin sen pääsee
kääntämään parhain päin omalle kannattajajoukolle.
(H5)

Haastateltavat pitivät etuna sosiaalisen median laajaa tavoitettavuutta kaikista poliittisista
ryhmistä. Koska poliittista keskustelua käydään vähintäänkin puolijulkisesti ja politiikan
alan ihmiset ovat toistensa seuraajia ja ystäviä sosiaalisessa mediassa, niin keskusteluita
nousee esiin monipuolisesti erilaiset kannat.

Koska siellä on kaikista ryhmistä joku. Siellä ei mee koskaan yksipuolinen fuula läpi, vaan siellä
on joku vasemmistoliihosta ja onpa siel joku kokoomuksestakin. Kun kaikki seuraa toisiansa ris-
tiin, niin se paskanjauhanta lopetetaan heti alkuunsa, koska se kävelee vastaan. Tämä on se mak-
simaalisen vastaeviensin teoria. Hemánus aina puhui, että sieltä tulee se vastateoria, että sä et
pysty puhumaan fuulaa, koska siellä on tuollainen yleisö, et vasta-argumentti tulee heti. Kym-
menessä minuutissa mikä tahansa paska-argumentti on tuhottu.
(H7)

Haastatellut kehuvat myös sosiaalista mediaa siitä, että parantaa pienempien tiedotusvä-
lineiden mahdollisuuksia saada lisää yleisöä ja sitä kautta monipuolistaa ja demokratisoi
uutisointia. Lisäksi se antaa mahdollisuuksia profiloitua sosiaalisessa mediassa laaduk-
kaan sisällön kuraattorina.

Lisäksi on todettava, että Twitter toimii syöttöliikenteenä kolumneille, jutuille, pääkirjoituksille
ja sellaisille. Jo ennen vanhaan saatoit kuulla, että jossain maakuntalehdessä on ollut hyvä ko-
lumni. Perjantain lehti kannettiin tänne Helsinkiin maanantaina ja sit se joko luettiin tai ei luettu,

yleensä ei luettu. Nyt joku jakaa sen tuolla somessa, ja sitä tietää, ketkä on toimittajia, niin käy sitä heti katsomassa sen tiettenkin. Sitä rakentuu someluotettavuus; ton kaverin linkit kannattaa käydä aina lukasemassa, koska ne on hyviä. Ja siitä voi tulla sellaisia ajatuksia, mihin itse ei koskaan päätyisi.

(H7)

Tässä luvussa käsiteltiin tuloksia. Seuraavassa luvussa esitellään johtopäätökset, jotka perustuvat tuloksiin ja tutkimuskirjallisuuteen.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän tutkielman tavoitteena on kuvata ja ymmärtää eduskuntatoimittajien käsityksiä ja kokemuksia sosiaalisen median vaikutuksesta vuorovaikutukseen kansanedustajien kanssa. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä siitä, kuinka sosiaalinen media vaikuttaa eduskuntatoimittajien käsityksissä heidän ja kansanedustajien vuorovaikutukseen. Lisäksi tavoitteena on ymmärtää, miten sosiaalisessa mediassa tapahtuva eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus vaikuttaa politiikan journalismiin.

Tässä luvussa analysoidaan tuloksia ja tarkastellaan, kuinka hyvin tutkimustulosten perusteella pystytään vastaamaan asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Ensimmäinen tutkimuskysymys käsittelee sosiaalisen median vaikutusta eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen ja toinen tutkimuskysymys sosiaalisessa mediassa tapahtuvan eduskuntatoimittajan ja kansanedustajan välisen vuorovaikutuksen vaikutusta eduskuntatoimittajien työhön. Toisen tutkimuskysymyksen avulla pyritään saada selville, kuinka sosiaalisessa mediassa tapahtuva vuorovaikutus vaikuttaa eduskuntatoimittajien työhön.

Aluksi tarkastellaan keskeisimpiä tuloksia tutkimuskysymyksiin nähden. Ne on jaoteltu tutkimuskysymysten mukaan. Tuloksia verrataan aikaisempiin tutkimustuloksiin ja -teorioihin, jonka jälkeen käydään läpi mahdollisia käytännön hyödyntämismahdollisuuksia. Luvun lopuksi pohditaan vielä tutkielman pohjalta syntyneitä keskeisimpiä jatkotutkimukseen liittyviä kysymyksiä.

5.1 Vuorovaikutukseen liittyvät johtopäätökset

Tässä alaluvussa käsitellään tutkielmasta ja teoriasta esiin nousevia johtopäätöksiä, jotka vastaavat tämän tutkimuksen ensimmäiseen tutkimuskysymykseen. Sen avulla pyritään saada selville, kuinka sosiaalinen media vaikuttaa eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen.

Eduskuntatoimittajat työskentelevät eduskunnassa, missä heille on osoitettu omat työhuoneet tiedotusvälineittäin. Eduskuntatoimittajat myös syövät ja kahvittelevat eduskunnassa. Tällä tavoin ajateltuna kansanedustajat on kuin työkavereita, kuten eräs haastateltava kuvasikin, kun ovat samalla työpaikalla. Ero on merkittävä kaikkiin muihin toimittajan erikoisaloihin nähden. Tuloksissa korostuu käsitykset ja kokemukset eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien keskinäisriippuvuudesta ja molemminpuolisesta hyötysuhteesta. Toimittajien ja poliitikkojen suhde on noussut esille myös tutkimuskirjallisuudessa. Yleisesti toimittajien ja poliitikkojen suhdetta on kuvattu symbioottiseksi: toimittajat mahdollistavat poliitikkojen pääsyn julkisuuteen ja poliitikot tarjoavat toimittajille kiinnostavaa sisältöä. (Kunelius, Noppari & Reunanen 2009, 307; Pernaa, Pitkänen & Railo 2006, 280-281.)

Toimiva ja antoisa vuorovaikutus vaatii osapuolilta molemminpuolista sitoutumista vuorovaikutukseen. Tämän tutkielman perusteella sellaiset eduskuntatoimittajat, jotka arvostavat ja pitävät tärkeänä toimivaa vuorovaikutusta kansanedustajien kanssa sosiaalisessa mediassa, myös kokevat sen miellyttävänä ja positiivisena asiana. Jos toimiva vuorovaikutus on itsessään päämäärä eduskuntatoimittajalle, hän saa läheistä vuorovaikutusta ja keskustelua sosiaalisessa mediassa aikaan (Heinonen & Huhtamäki 2013, 38).

Tutkielmassa nousi esiin, kuinka viime vuosina eduskunnassa luottamuksellisuus on vähentynyt, journalismia tehdään muistakin kuin puhtaasti politiikasta ja molemminpuolinen epäluuloisuus on kasvanut eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välillä. Syy luottamuksen vähenemiseen liittyy sekä sosiaaliseen mediaan, eduskunnan jäsenten ja eduskuntatoimittajien vaihtumiseen. Sosiaalisessa mediassa vitsailua ja itsestä kertomista pidetään helpompana kuin reaali maailmassa ja niitä harrastetaan enemmän sosiaalisessa

mediassa. Samalla niin kutsuttujen luottotoimittajasuhteiden ja vakiintuneiden lähteiden yleisyys on vähentynyt. Kunelius, Noppari & Reunanen (2009, 316-317) muistuttavatkin, että perinteisesti politiikan toimittajien ja poliitikkojen välinen suhde on ollut läheinen, luottamuksellinen ja tiivis. On ollut normaalia, että politiikan toimittajat ja poliitikot ovat luoneet henkilökohtaisia suhteita, jotka ovat hyödyttäneet molempia osapuolia. Sosiaalinen media on vahvistanut ilmiötä sosiaalisessa mediassa aktiivisesti henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa olevia, mutta vanhemmat eduskuntatoimittajat kokevat kansanedustajien vaihtumisen vähentäneen sitä. Tulokset ovat osittain ristiriidassa aiemman tutkimuskirjallisuuden kanssa. Tämän tutkielman tulosten mukaan tiedotusvälineiden valta on vähentynyt sosiaalisen median myötä. Medioutumisen myötä tiedotusvälineiden valta kasvaa, mikä tekee politiikan toimittajista aiempaa tärkeämpiä poliitikoille ja toimittajien vaikutusvalta poliittisen agendan määrittelemiseen kasvaa (Kunelius et al. 307-308).

Muuttunut mediakulttuuri on vaikuttanut myös toimittajien identiteettiin ja journalistisiin arvoihin. Perinteisesti toimittajat ovat nähneet oman roolinsa neljäntenä valtiomahtina ja poliitikkojen vahtikoirina (Pitkänen 2009b, 79). Tulosten mukaan sosiaalinen media on vahvistanut eduskuntatoimittajien käsitystä ilmiöstä. Kantolan (2011, 120-121) mukaan kehitys alkoi 1980-luvulla, kun suomalainen toimittajakunta epäpolitisoitui ja siteet poliitisiin puolueisiin katkesivat. Toimittajien ammattikunta kiinnittyi vahvasti journalistiseen perustehtäväänsä, ammattiryhmän viestintäeettisiin periaatteisiin ja työidentiteetissä enää ei oltu Suomen asialla, vaan journalismin. Se on muuttanut toimittajien ja poliitikkojen välisiä suhteita, kun toimittajat ovat alkaneet toimia journalismieetoksen mukaisesti, mikä on tarkoittanut lisääntyneitä kriittisyyttä poliitikkoja kohtaan. (Pitkänen 2009, 85; Kunelius et al. 2009, 225.)

Poliitikot ovat huomanneet, että journalismieetos on vahvistunut toimittajien työskentelemissä, mikä näkyy lisääntyneenä negatiivisena julkisuutena (Reunanen & Harju 2012, 252). Toisaalta erityisesti paljon toimittajien kanssa yhteistyötä tehneet poliitikot myös arvostanut laadukasta ja riippumatonta lehdistöä (Kunelius, Noppari & Reunanen 2009, 336; Reunanen & Harju 2012, 252.)

Sosiaalinen media myös vahvistaa medialisaatiota sekä on tuonut näkyvämmäksi edus-

kuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutusta. Sosiaalisessa mediassa eduskuntatoimittajat eivät vain seuraa tapahtumia ja keskusteluita, vaan myös ottavat aktiivisesti kantaa, keskustelevat ja kommentoivat politiikkaa ja julkista keskustelua. Haastateltavat näkevät Twitterin eliitin yhteisönä.

5.2 Poliitiikan journalismiin liittyvät asiat

Tässä aluvussa käsitellään niitä johtopäätöksiä, jotka liittyvät toiseen tutkimuskysymykseen. Se käsittelee sosiaalisen median vaikutusta politiikan journalismiin.

Internet ja siihen kiinteästi liittyvät erilaiset sosiaalisen median palvelut ovat muuttaneet kahdella tapaa tiedotusvälineiden toimintaa ja ansaintalogiikkaa. Tulokset nostavat esiin, kuinka tärkeää eduskuntatoimittajan työssä onnistumisen kannalta vuorovaikutus kansanedustajien kanssa on ja kuinka sosiaalinen media on keino tutustua ja syventää vuorovaikutusta. Se on lisännyt tiedotusvälineiden keskinäistä kilpailua (Freedman 2010, 37; Väli-verronen 2011, 13) sekä romuttanut mainospohjaista rahoitusmallia (Freedman 2010, 36; Vehkoo 2011, 46). Suomalaiset politiikan toimittajat pitävät suurimpana nykyajan journalismin haasteena online-ajan vaatimaa nopeutta, mikä johtaa liialliseen ja toisarvoiseen uutiskilpailuun (Pitkänen 2009, 112). Tulosten mukaan eduskuntatoimittajien mahdollisuudet keskittyä vaikeisiin juttuaiheisiin ja puhtaasti politiikan sisältöihin on huonontunut. Pitkäsen (2009, 119) mukaan toimittajilla pitäisi olla enemmän aikaa laadukkaan politiikan journalismin tuottamiseen, erityisesti kun politiikan aiheet ovat vaikeutuneet.

Sosiaalisesta mediasta on tullut eduskuntatoimittajien työväline. Sieltä haetaan juttuaiheita ja kommentteja, joukkoistetaan yleisöä mukaan sekä mainostetaan omia ja oman tiedotusvälineen journalistisia tuotoksia. Matikaisen (2009, 16) mukaan tiedotusvälineillä ja sosiaalisella medially on vastavuoroinen suhde. Tiedotusvälineet poimivat sosiaalisesta mediasta uutisisältöä, josta sitten keskustellaan sosiaalisessa mediassa. Twitter antaa toimittajille mahdollisuuden saada nopeasti ja helposti uutta tietoa ja näkemyksiä journalismiin, mikä vahvistaa poliitikkojen asemaa, kun poliitikot saavat kehystää näkökulmansa haluamalla tavalla ja ottaa kantaa haluamiinsa asioihin. (Broersma & Graham 2012, 408.)

Sosiaalinen media on vahvistanut eduskuntatoimittajien käsityksen ja kokemuksen mukaan portinvartijaroolin heikkenemistä. Lehtien levikit jatkavat laskuaan ja sosiaalisen median kautta kansanedustajilla on suora yhteys yleisöön, esimerkiksi Alexander Stubbilla on 324 000 Twitter-seuraajaa, Paavo Arhinmäellä 87 800, Ville Niinistöllä 55 100 ja Jutta Urpilaisella 24 700. Helsingin Sanomat on levikiltään Suomen suurin sanomalehti, vuonna 2014 Helsingin Sanomain levikki oli 285 223. Viidessä vuodessa lehden levikki on laskenut yli 20 prosenttia. Toki lehti tavoittaa suuremman määrän lukijoita, mutta on kuvaavaa, että Stubbilla on enemmän suoria seuraajia kuin Suomen suurimmalla lehdellä. Perinteisesti media on perustellut rooliaan sillä, että se toimii yleisön edustajana. Laskevat levikit vähentävät median legitimizeettiä toimia yleisön edustajana. (Media Audit Finland Oy 2015; Carey 2007, 12;.) Heinonen (2008, 16) sekä Matikainen (2012, 141) näkevät, että sosiaalinen media on tiedotusvälineille mahdollisuus vahvistaa merkitystään yleisölle laajentamalla perinteistä roolia myös sosiaalisen median puolelle. Yleisö seuraakin mieluummin yksittäisiä toimittajia, erityisesti itsestään persoonana antavia, kuin tiedotusvälineitä sosiaalisen median palveluissa (Vainikka 2013d, 48; Vainikka 2013b, 17). Sosiaalinen media antaa toimittajalle mahdollisuuden brändäytyä (Singer 2011, 106). Tutkimushaastattelusta kellokään ei ollut erillisiä toimittajaprofiileja, vaan he käyttivät samoja tilejä niin yksityisiin kuin työhönsä liittyviin asioihin. Vainikka (2013a, 65) on arvellut, että jotkut toimittajat käyttävät julkisia tilejä ammatillisiin asioihin ja yksityisiä vapaa-ajan roolissa. Tätä käytäntöä ovat myös jotkut tiedotusvälineet suositelleet toimittajilleen (Vainikka 2013c, 11).

Tulosten mukaan eduskuntatoimittajat kokevat, että sosiaalinen media on kiinnostavaa ja se on tuonut tekemiseen uuden tason. Tuloksissa näkyi myös pelkoja asiasisältöjen puolesta ja viihteellistymisen vuoksi. Sosiaalinen media myös antaa eduskuntatoimittajille mahdollisuuden irrotella ja toimia ensisijaisesti omana itsenään ja toissijaisesti tietyn median edustajana. Normaalisti ensisijaista on media ja sitten vasta toimittaja, mikä näkyy esimerkiksi skuppein yhteydessä. Toiset toimittajat eivät lainaa toimittajaa, vaan tiedotusvälineet tiedotusvälineitä. Voi ajatella, että yksittäiselle yleisön edustajalle olla kiinnostavampaa seurata yksittäisiä toimittajia kuin tiedotusvälinettä. Media on itsessään moninainen, joka rakentuu erilaisista tiedotusvälineistä, joissa työskentelee erilaisia ihmisiä, jotka ovat kiinnostuneita erilaisista asioista. Jokainen käyttää sosiaalista mediaa omien kiinnostuk-

senkohteidensa ja näkökulmiensa kautta. Aktiivisesti Twitterissä oleva toimittaja ikään kuin kuratoi sosiaalisessa mediassa todellisuutta ja journalismia seuraajilleen. Singer (2011, 107) vertaa toimittajien uutta roolia illalliskutsujen kokoonkutsujaksi, joka valikoi vieraat istumapaikkoineen ja menuineen sekä ohjaa keskustelua kuljettaen sitä aiheesta toiseen.

Tulosten perusteella politiikan journalismista, poliittisista tapahtumista ja yksittäisistä journalistisista tuotoksista keskustellaan aktiivisesti sosiaalisessa mediassa. Hatakka on tutkinut perussuomalaisten sosiaalisen median käyttöä ja huomasi, että he perustivat kannottonsa kritisoimansa valtamedian journalistisiin tuotoksiin (Hatakka 2012, 353-254.) Sosiaalisessa mediassa poliitikoilla on mahdollisuus valikoida, mitä he nostavat journalismista ja sitoa ne omiin poliittisiin käsityksiinsä (Hatakka 2012, 358; Rinne 2011, 67). Näin ollen medialla on yhä merkittävä rooli tiedonvälityksessä, mutta muilla on enemmän mahdollisuuksia kehystää asioita haluamallaan tavalla. Sosiaalisen median kautta yleisölle voi syntyä myös keskenään ristiriitaisia käsityksiä median uutisoinnista, kun poliitikot tulkitsevaa samaa uutista eri tavoin.

Tiiviisti yhdessä töitä tekevillä eri tiedotusvälineiden eduskuntatoimittajilla on tapana seurata, millä näkökulmilla muut eduskuntatoimittajat tekevät juttuja samoista aiheista. Tulokset antavat ymmärtää, että sosiaalinen media saattaisi osaltaan yhdenmukaistaa politiikan journalismia tai ainakin saada tiedotusvälineitä ainakin aikaisemmin tietoiseksi muiden journalistisista valinnoista.

Sosiaalinen media on liudentanut tämän tutkielman perusteella eduskuntatoimittajien työn ja vapaa-ajan välistä rajaa. Sen seurauksena se on eduskuntatoimittajien vapaa-ajan rooli on pienentynyt työroolin vahvistuessa, koska työrooliin liittyvät asiat ja vuorovaikutus jatkuu myös töiden ulkopuolella. On myös kuvaavaa, ettei yksikään haastateltava käyttänyt sosiaalista mediaa vain vapaa-ajan tarkoituksiin tai roolissa. Viime vuosina kiihtynyt työ- ja vapaa-ajan liudentumiskehitys ei koske ainoastaan toimittajia, vaan on yleinen ilmiö, erityisesti asiantuntija-aloilla.

Aiemmin tiedotusvälineillä on ollut erilaisia yleisluontoisia sosiaalisen median ohjeistuk-

sia, mutta niistä on luovuttu sosiaalisen median käytön normalisoituessa. Tulosten mukaan eduskuntatoimittajia ei ohjata tiedotusvälineiden taholta sosiaalisen median suhteen eivätkä eduskuntatoimittajat sosiaalisen median sääntöjä kaipaakaan. Vainikka (2013c, 10) on vertaillut työnantajien sosiaalisen median ohjeistuksia ja huomasi niiden korostaneen hyviä käytöstapoja, harkitsevuutta ja ylilyöntien välttämistä. Toimittajilla on siis paljon vapautta sen suhteen, millaisena hän haluaa sosiaalisen median julkisilla tai puolijulkisilla areenoilla olla.

Työnantajat kannustavat eduskuntatoimittajia olemaan aktiivisia sosiaalisen median palveluissa, erityisesti Twitterissä. Tiedotusvälineiden kannalta on oleellista olla niissä paikoissa, missä yleisökin on (Aalto & Uusisaari 2010, 51). Siksi median on löydettävä tapoja olla siellä, missä yleisökin on ja siten pysyä tarpeellisena ihmisten arjessa (Freedman 2010, 49.) Tulemalla sosiaaliseen mediaan tiedotusvälineet pystyvät vastaamaan yleisön muuttuneeseen mediakäyttäytymiseen. Olennaista on myös, että tiedotusvälineet sopeuttavat toimintaansa vastaamaan niitä toimintatapoja, mitä yleisöllä on (Olmstead, Mitchell & Rosenstiel 2011, 1.)

5.3 Jatkotutkimusehdotukset

Tässä luvussa käsitellään, millaista jatkotutkimusta tämän tutkielman pohjalta voisi tehdä. Mielenkiintoista olisi tutkia Twitteristä ja Facebookista kerätyn aineiston pohjalta eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikusta sekä laajentamalla haastattelusta myös kansanedustajien osalta. Tätä tutkielmaa aloittaessa eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutusta ilmiönä ja vielä sosiaalisen median kontekstissa ei oltu tutkittu, joten oli keskeistä keskittyä ilmiön ja kontekstin perustutkimukseen kuvaamisen ja ymmärtämisen luomiseksi. Tutkimusaihetta voisi myös syventää ja laajentaa määrällisen tutkimuksen keinoin. Näin saataisiin tietoa, mitkä tekijät korreloivat keskenään, miten kausaalisuus rakentuu ja voitaisiin luokitella eri tekijöitä.

Olisi kiinnostavaa tutkia iän ja toimittajakokemuksen merkitystä eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutuksessa ja sosiaalisen median kontekstissa. Mielenkiintoista

olisi saada selville tutkimalla sekä nuoria että vanhoja eduskuntatoimittajia ja kansanedustajia, millaista vuorovaikutus on ja kuinka ikä ja kokemus vaikuttavat. Poliitiikan journalismissa korostuvat ministerit ja keskeiset kansanedustajat, missä maakuntien rivikansanedustajilla on voi olla hyvinkin vaikea päästä valtakunnalliseen julkisuuteen. Jatkotutkimuksissa olisi kiinnostavaa huomioida, kuinka eri poliittiset positiot vaikuttavat vuorovaikutukseen ja kuinka mahdollisesti vuorovaikutus vaikuttaa niin toimittajien kuin poliitikkojen uralla menestymiseen. Journalismin tutkimuksen näkökulmasta olisi tutkia medialisaatio ja tabloidisaation merkitystä eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen. Kuinka median lisääntynyt valta ja viihteellisyys vaikuttavat vuorovaikutukseen ja politiikan journalismiin.

Tutkimusta olisi mielenkiintoista laajentaa ottamalla mukaan yleisön roolin ja merkityksen. Journalismista puhuttaessa on mukana aina se kolmas osapuoli, jota media kokee edustavansa, eli yleisö. Myös poliitikkojen asema perustuu muilta, sivussa olevilta ihmisiltä, joita yleisöjen sijaan kansaksi kutsutaan, saatuun mandaattiin. Journalismi ja politiikka vertaantuvat tietyllä tapaa teatterimaailmaan. Yleisö on teatterissa niin kutsutun neljännen, läpinäkyvän, seinän takana. Katsojien olemassaolo on samaan aikaan etäinen toimintaan että keskeinen toiminnan legitimitetille.

5.4 Käytännön hyödyntämismahdollisuudet

Tässä luvussa käsitellään, miten tämän tuloksia voitaisiin hyödyntää arjessa. Eduskuntatoimittajat ja kansanedustajat tiedostavat keskinäisen vuorovaikutuksen merkityksen ja pitävät toimivaa vuorovaikutusta tärkeänä omassa työssä menestymisessä. Tuloksissa nousi esille, kuinka eduskuntatoimittajien mukaan molemmat osapuolet hakevat vuorovaikutusta. Uudelle eduskuntatoimittajalle tulokset antavat perspektiiviä ja mahdollisesti auttavat sopeutumaan uuteen tehtävään tulosten tarjoamien työkalujen myötä. Tulokset auttavat myös eduskuntaan nousevia kansanedustajia näkemään, miten eduskuntatoimittajat näkevät eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutuksen ja kuinka hän voi omilla teoillaan vaikuttaa vuorovaikutukseen eri tavoin.

Tiedotusvälineille tämän tulokset tarjoavat mahdollisuuksia parantaa työtä journalismin, sosiaalisen median ja työn suunnittelun suhteen. Tulokset nostavat esiin, kuinka tärkeää eduskuntatoimittajan työssä onnistumisen kannalta vuorovaikutus kansanedustajien kanssa on ja kuinka sosiaalinen media on keino tutustua ja syventää vuorovaikusta. Näin ollen tiedotusvälineillä on enemmän mahdollisuuksia järjestää puitteita hedelmälliselle vuorovaikutukselle, mikä vaikuttaa positiivisesti journalistisiin tuloksiin.

Poliittisille puolueille ja eduskuntaryhmille tämä tutkielman tarjoaa keinoja parantaa poliittista viestintäänsä usealla tavalla. Tutkielma tarjoaa heille tietoa siitä, mitä eduskuntatoimittajat ajattelevat ylipäänsä vuorovaikutuksesta ja nykyisistä kyseisten elinten tarjoamista vuorovaikutustilaisuuksista. Näin tulokset lisäävät poliittisten organisaatioiden ja niiden toimijoiden mahdollisuuksia tarjota kiintoisaa sisältöä ja konteksteja vuorovaikutuksen ympärille.

Lisäksi tutkielma tarjoaa kiinnostuneille kansalaisille mahdollisuuden päästä näkemään maailmaa, johon heillä ei ole pääsyä sekä kehittää yhteiskunnallista ajatteluaan. Tämän tutkielman pohjalta kansalainen saa työkaluja tulkita eduskuntatoimittajien keskinäisiä suhteita sekä eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutusta journalismissa ja sosiaalisessa mediassa, erityisesti Twitterissä sen julkisuuden myötä. Tutkielma lisää ymmärrystä vuorovaikutuksesta sosiaalisessa mediassa ja näin tarjoaa työkaluja osallistua julkiseen keskusteluun.

6 TUTKIMUKSEN ARVIOINTI

Tässä luvussa arvioidaan tutkimuksen luotettavuutta. Tutkimuksen luotettavuuden arviointiin on olemassa erilaisia tutkimus- ja mittaustapoja. Määrällisen tutkimuksen arvioinnissa painotetaan tutkimuksen toistettavuutta ja tutkimusmenetelmän tarkoituksenmukaisuutta, jolloin siinä hyödynnetään reliabiliuden ja validiuden käsitteitä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2003, 213–214.) Laadullisen tutkimuksen arvioinnin kohdalla se ei ole tarkoituksenmukaista ja tehokasta. Laadullisessa tutkimuksessa aineiston hankintaa ja analysointia sekä luotettavuuden arviointia ei voi toistaa samalla lailla kuin määrällisessä tutkimuksessa. (Eskola & Suoranta 2008, 208.) Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2009, 232) muistuttavat, että tutkimuksen luotettavuuden arviointiin liittyy kiinteästi, kuinka avoimesti ja läpinäkyvästi tutkimusprosessi eri valintoineen ja tutkijan oma positio on aukikirjoitettu. Lisäksi laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointiin kuuluu tutkimus- ja työskentelyprosessin eettisyyden huomioonottaminen ja arviointi. Niitä ratkaisuja on esitelty 3.6-alaluvussa.

Tämän tutkielman luotettavuutta arvioidaan Lincolnin ja Cuban (1985) kehittämällä laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arvioimisen kriteereillä. Neljä kriteeriä ovat: 1) uskottavuus; 2) siirrettävyys; 3) varmuus sekä; 4) vahvistettavuus. Seuraavissa alaluvuissa käsitellään tämän tutkimuksen heikkouksia ja vahvuuksia niiden valossa.

6.1 Uskottavuus

Lincolnin ja Cuban (1985, 295-296, 301) mukaan laadullisen tutkimuksen uskottavuus perustuu siihen, kuinka todenmukaisesti kerättyä aineistoa on analysoitu ja kuinka hyvin se kuvaa tutkimuskohteena olevien henkilöiden todellisuutta. Heidän mukaansa tutkimus on sitä uskottavampi, mitä todemmin se kuvaa tutkittavaa ilmiötä tutkittavien elämässä. Eskola ja Suoranta (2008, 211) huomauttavat, että keskeistä olevan, kuinka tutkijan tulkin-
nat tutkittavasta ilmiöstä vastaavat tutkittavien käsityksiä.

Tutkimuksen kannalta keskeiset käsitteet professionaalinen vuorovaikutus ja vuorovaiku-
tuksen funktiot eivät olleet tuttuja kaikille haastateltaville. Molemmat käsitteet kuvaavat
abstrakteja ilmiöitä eikä niitä käytetä arkikielessä. Haastattelutilanteessa tutkimushaasta-
teltaville selvennettiin käsitteet sekä avattiin niiden merkitystä ja tarkoitusta käytännön
esimerkkien avulla. On selkeää, että nämä valinnat ovat ohjanneet ja vaikuttaneet tutki-
mushaastatteluihin ja siten myös tuloksiin ja johtopäätöksiin. Tässä tutkielmassa on nos-
tettu runsaasti esiin tutkimushaastateltavien omaa ääntä havainnollistaen sitä suorilla lai-
nauksilla tutkimushaastatteluista. Näin tutkielman lukijalla on mahdollisuus itse arvioida
tutkijan tekemiä tulkintoja aineistosta.

Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2009, 233) muistuttavatkin, että tutkijan tulee avata nähtä-
väksi, kuinka hän on päätenyt tulkintoihinsa. Laadullinen tutkimus on luonteeltaan sub-
jekttiivista, mikä ei ole omiaan vahvistamaan tutkimuksen uskottavuutta. Tämän tutkiel-
man johtopäätökset on johdettu tulosten lisäksi aihepiiriä koskevasta tutkimuskirjallisuus-
desta. Lisäksi tässä tutkielmassa on kattavasti aukikirjoitettu tutkijan oma positio tutki-
musaiheeseen ja läpinäkyvästi kuvattu, kuinka johtopäätöksiin on päädytty. Tutkimus-
prosessi ja -aineisto on kuvattu mahdollisimman kattavasti, läpinäkyvästi ja avoimesti,
mikä lisää tutkimuksen uskottavuutta. Tämän tutkielman tulkintojen uskottavuutta lisää,
että vedetyt johtopäätökset ovat samansuuntaisia kuin tutkimusilmiötä lähellä olevien
tutkimusaiheita koskeva tutkimus. Lisäksi on hyvä muistaa, että tutkimus on aina aika- ja
kontekstisidonnaista (Lincoln & Cuba 1985, 37-38).

Tutkimusaineiston riittävyys on keino arvioida tutkimuksen uskottavuutta. Yksi tapa ratkaista kysymys aineiston riittävydestä on sen kylläntyminen, eli saturaatio (Eskola & Suoranta 2008, 63). Aineisto saturoitui seitsemän haastattelun jälkeen, minkä vuoksi ei ollut syytä tehdä aiottua kymmentä haastattelua. Jokainen tutkimushaastateltava toi esille arvokkaita käsityksiä ja kokemuksia tutkimusilmioistä ja -kontekstista, mikä tuotti selkeää lisäarvoa tälle tutkimukselle laajentaen ja monipuolistaen tutkijan käsitystä. Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena laajentaa ymmärrystä ja syventää käsitystä tutkittavasta ilmiöstä. Tutkielman aineisto ja johtopäätökset perustuvat puolistrukturoituihin teemahaastatteluihin ja teemoitteluun analyysimenetelmänä, näin ollen jokainen seitsemästä haastattelusta on tärkeä ja hyödyllinen tutkimuksen kannalta.

Haastatteluaineisto on kerätty keväällä 2014, eli se on tutkielman valmistuessa lähes kolme vuotta vanha. Sosiaalinen media ja sen käyttö on muuttuu nopeasti. Se on saattanut vaikuttaa tuloksiin. Ihmiset myös käyttävät sosiaalisen median palveluita eri tavalla ajan kulumisen myötä. (Laaksonen, Matikainen & Tikka 2013, 21.) Facebookin alkuaikoina ihmisillä oli tapana tökkiä siellä toisiaan ja pelata vampyyripeliä, enää se ei ole keskeinen käyttökokemus palvelussa. Parin viime vuoden aikana henkilökohtaisuus on vähentynyt sosiaalisessa mediassa. Maailma on ollut myllerrysten kourissa ja tutkijan omassa sosiaalisessa mediassa, missä on runsaasti edustantoimittajia ja kansanedustajia, poliittiset ilmiöt ja tapahtumat ovat puhuttaneet runsaasti. Siksi tämä tutkielma kuvaakin paremmin tutkittavaa ilmiötä keväällä 2014 kuin keväällä 2017.

6.2 Siirrettävyys

Tässä alaluvussa käsitellään, kuinka hyvin tutkimus olisi siirrettävissä. Siirrettävyyden käsitteellä tarkoitetaan sitä, miten hyvin saadut tulokset olisi siirrettävissä toiseen kontekstiin (Lincoln & Cuba 1985, 297). Tämän tutkielman keskeisin tutkimusilmiö eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien professionaalinen vuorovaikutus ja konteksti on sosiaalinen media. Tämä tutkielma käsittelee tutkimushaastateltavien yksilöllisiä käsityksiä ja kokemuksia tutkittavasta ilmiöstä ja sen kontekstista. Siten tämän tutkielman kohdalla siirrettävyyden kriteeri ei täyty vaaditun tasoisesti.

Tutkimus suhtautui avoimesti tutkittavaan ilmiöön ja kontekstiin. Tutkimuksessa asetettiin vain kaksi kriteeriä tutkimushaastateltaville: 1) pitää olla eduskuntaan akkreditoitunut politiikan toimittaja, eli eduskuntatoimittaja sekä; 2) käyttää ainakin yhtä sosiaalisen median kanavaa vuorovaikutukseen kansanedustajien kanssa. Tutkimushaastateltavat ovat heterogeeninen ryhmä niin ikänsä, sukupuolensa kuin ammatillisen asemansa puolesta. Lisäksi he työskentelevät niin television uutis- sekä ajankohtaistoimituksissa, radiossa, iltapäivä-, sanoma- kuin aikakauslehdessäkin. Heillä on myös erilainen käyttösuhde sosiaaliseen mediaan: osa käyttää useita sosiaalisen median palveluita ja on useissa niissä vuorovaikutuksessa kansanedustajien kanssa, toiset ovat vuorovaikutuksessa vain yhden palvelun kautta kansanedustajiin. Tutkimushaastateltavien keskinäinen monimuotoisuus lisää siirrettävyyden ongelmallisuutta.

Eskola ja Suoraranta (2008, 212) korostavat, että laadullisen tutkimuksen tulokset eivät ole yleistettävissä. Täten tämän tutkielman perusteella ei voi yleistää, millainen on sosiaalisen median vaikutus eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutukseen ja eduskuntatoimittajien politiikan journalismiin. Tutkimusprosessi on toteutettu avoimesti ja läpinäkyvästi sekä se on tarkkaan kirjattu. On hyvinkin mahdollista, että tutkimuksen toistamalla saataisiin samat johtopäätökset, jos tutkimusasetelma menetelmineen toistettaisiin.

6.3 Varmuus

Lincoln ja Cuba (1985, 298-299) korostavat, että virhetekijöihin on kiinnitettävä huomiota tutkimusta arvioidessa. Huolellisen työskentelyn avulla on pyritty minimoimaan mahdolliset virhetekijät koko tutkimusprosessin ajan. Tutkimushaastatteluita tehdessä kiinnitettiin huomiota siihen, että tutkimushaastateltavat ymmärtävät, mistä tutkimuksessa on kyse ja mitkä ovat heidän oikeutensa. Lisäksi tekniseen huolellisuuteen on kiinnitetty huomiota usealla tavalla. Tutkimushaastattelut äänitettiin samanaikaisesti kahdella eri tallentamisvälineellä ja tutkimusaineistoon on ollut lainmukainen pääsy vain yksin tutkijalla.

Tutkijan ennakkokäsitykset ja -olettamukset sekä tutkijan oma tausta tulee ottaa huomioon tutkimusta tehdessä. Lisäksi tutkimukseen vaikuttavat aina ulkoiset tekijät. (Eskola & Suoranta 1998, 213.) Tutkijalla on kokonaisuutena käsityksiä ja kokemuksia tämän tutkimuksen tutkittavasta ilmiöstä ja kontekstista. Tutkija on työskennellyt eduskuntatoimittajana ja tutkimushaastatteluiden keräämisen aikaan keväällä 2014 hän työskenteli politiikan toimittajana Yleisradion A-studio-ohjelmassa ja hän on ollut aktiivinen sosiaalisen median palveluiden käyttäjä. Sosiaalisessa mediassa hän on ollut ja on yhä tutkimuksen loppuvaiheessakin kevät-talvella 2017 ollut aktiivinen sosiaalisen mediassa ja ollut vuorovaikutuksessa kansanedustajien kanssa. Taustansa puolesta tutkija on kokenut journalistinen haastattelija, mikä on antanut hänelle runsaasti kokemusta erilaisista haastattelutilanteista. Se on kasvattanut tutkijan motivaatiota tutkimuksen tekemiseen, lisännyt ymmärrystä ja antanut perspektiiviä tutkimuskentästä. Haastattelemineen on olennainen osa toimittajan tiedonhankinnan työkaluista. Toimittajakokemukseni vuoksi se tuntui luontevalla valinnalla tiedonhankinnan menetelmäksi. Hirvsjärvi ja Hurme (2011, 184) painottavatkin haastattelijan kouluttamisen merkitystä temahaastatteluissa. Koin työkokemukseni sekä aiheen tuntemuksen edukseni haastattelutilanteessa.

Tutkijan taustan puolesta jokainen tutkimushaastateltava on tutkijalle tuttu. Osan kanssa tutkija on työskennellyt suorana kollegana ja osa heistä on ollut tutkijan kavereita myös yksityiselämässä, mutta kaikki ovat olleet vähintään tutkijan epäsuoria kollegoita yhteisen työnkuvan kautta. mikä lisäsi tutkijan ennakko-oletuksia ja -käsityksiä joidenkin tutkimushaastateltavien käsityksistä ja kokemuksista tutkittavasta ilmiöstä ja kontekstista.

Tutkijan ennakkokäsitykset ja -oletukset eivät ole vaikuttaneet tutkielman varmuuteen heikkenevästi. Monipuolisena ja kokeneena haastattelijana tutkija osasi asettautua jokaisen tutkimushaastateltavan käsitysten ja kokemusten tasolle tutkittavan ilmiön suhteen, mikä oli tutkimushaastateltavalle luontevin ja helpoin tapa puhua tutkimuksen ilmiöstä ja kontekstista. Taustansa vuoksi tutkija ymmärsi hyvin myös arjen tasolla tutkimuksen aiheen kenttää, mikä mahdollisti tutkimushaastatteluiden syvällisyyden ja olemisen fokuksessa tutkielman kannalta merkittävissä asioissa. Lisäksi tutkija antoi tietoisesti tutkimushaastateltavien kertoa vapaasti omista käsityksistään ja kokemuksistaan tutkittavasta ilmiöstä ja

kontekstista eikä ohjannut heitä sisällöllisesti, vaikka johtikin puolistrutoiduissa teema-haastatteluissa haastattelutilanteen kulkua. Koko tutkimusprosessin ajan tutkija on pohtinut omaa positionsa tutkittavaan ilmiöön ja kontekstiin sekä tutkimushaastateltaviin, minkä vuoksi tutkija on ollut tietoinen mahdollisesta vaikutuksestaan tutkielmaan ja sen johtopäätöksiin. Tutkija on fokusoitunut tutkimusta tehdessään valittuun teoriataustaan, jotta hänen omat ennakkokäsitykset ja -oletukset eivät ohjaisi tutkimusprosessia.

Tutkimuksen luotettavuutta arvioidessa on hyvä tiedostaa haastattelutilanne ja miten siinä on tutkimuksen ilmiöstä ja kontekstista keskusteltu. Omaa toimintaa on vaikeampi arvioida kuin toisten ihmisten, mikä saattaa johtaa vastausten vääristymiseen. Haastateltavat saattavat myös antaa vastauksia, joita olettavat tutkijan haluavan kuulla tai joita pidetään sosiaalisesti suotavina. He myös pelätä oman intymiteettisuojaansa puolesta. Tämä on otettu huomioon ja ne on esitetty 3.6-alaluvussa. Aineiston käsittelyn ja tulosten valmistuttua haastateltaville lähetettiin sähköpostitse koonti omista sitaateista, joita tutkielmassa tullessaan mahdollisesti käyttämään. Tutkimushaastateltaville kerrottiin, että mahdollisesti tutkielmaan päätyviä sitaatteja voidaan lyhentää ja kaikkia ei julkaista. Kuusi seitsemästä haastateltavasta vastasi lähetettyyn sähköpostiin ja he ilmoittivat olevansa tyytyväisiä omalta osaltaan valittuihin sitaatteihin.

Haastateltavien näkemykset ilmiöstä ja kontekstista olivat yhdenmukaisia, mikä vahvistaa tutkimuksen luotettavuutta. Omassa työssään tutkimushaastateltavat ovat tottuneita tiedostamaan oman positionsa työnsä aiheisiin ja ottamaan käsityksensä ja kokemuksensa huomioon. Uskon sen vaikuttaneen myönteisesti tutkimusprosessia ja tuloksia, minkä johdosta tutkielma pystyy paremmin ymmärtämään ja kuvaamaan tutkimusilmiötä ja -kontekstia.

6.4 Vahvistettavuus

Laadullisen tutkimuksen keskeinen lähtökohta on tutkijan oman subjektiivisuuden tiedostaminen ja huomioiminen. Tutkimuksen vahvistettavuutta arvioitaessa kiinnitetään huomiota tutkijan subjektiivisuutta ja sen mahdollisia vaikutuksia tutkimusprosessiin ja -tuloksiin. Tutkimus on arvokkaampi, kun saadut tulokset perustuvat vahvasti suoraan

aineistoon, eikä niitä ole johdettu tutkijalähtöisesti. Laadullista tutkimusta ei voi tehdä täysin objektiivisesti, koska tutkijan omat valinnat ja tulkinnat vaikuttavat tutkimusvalintoihin niin teorian valitsemisesta tutkimustuloksiin. Laadullisessa tutkimuksessa tulokset ja totuus nähdään sosiaalisesti konstruotuneena, eli tieteellinen totuus ja tieto ovat syntyneet tutkijoiden rakentamina. Näin maailma ja ilmiöt ovat rakentuneet sosiaalisesti ja kulttuurisesti tuotettuina rakenteina. (Eskola & Suoranta 2008, 210; Mahoney 2003; Lincoln & Guba 1985, 298-300.)

Tutkijan subjektiivisuutta voidaan tarkastella myös sen suhteen, miten tutkimustulokset sopivat yhteen aiemman samaa ilmiötä koskevan tutkimuksen kanssa (Eskola & Suoranta 2008, 212). Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien professionaalista vuorovaikutusta ei ole aiemmin tutkittu, joten suoraan tämän tutkielman tuloksia ei voi verrata muusta ilmiöstä tehtyyn tutkimukseen. Aiempi tutkimus on keskittynyt tutkimaan yleisesti toimittajien ja poliitikkojen välejä, eikä niinkään varsinaisesti varsinaista professionaalista vuorovaikutusta. Lisäksi tutkimusta on tehty, joka liittyy toimittajien identiteettiin, poliitikkojen imagoon, argumentaatioon, ylipäänsä politiikan maailmaan tai toimittajien ja poliitikkojen sosiaalisen median käyttöä (Ikävalko 1996; Isotalus & Pörhölä 1998; Karvonen 1997; Pitkänen 2009; Nylynd 2010; Eteläpelto 2007.) Tämän tutkielman vuorovaikutuksellinen näkökulma täydentää aiempaa poliittisen viestinnän tutkimuskenttää.

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida myös sen kautta, kuinka hyvin valittu aineisto- ja analyysimenetelmä tukivat tutkimuksen tavoitetta. Metodologiset valinnat ovat soveltuvia ja relevantteja tutkimuksen tavoitteen kannalta, joskin tutkittavaa ilmiötä olisi voitu selittää määrällisten menetelmien avulla. Laadullisen ja määrällisen tutkimusotteen yhdistäminen, eli tringulaatio, olisi luonut kattavamman, laajemman ja monipuolisemman näkemyksen tutkittavasta ilmiöstä ja kontekstista (Metsämuuronen 2006, 454.)

Tutkielma olisi ollut rikkaampi ja moninaisempi, jos siinä olisi käytetty useampia laadullisia aineisto- ja analyysimenetelmiä. Ilmiötä olisi voinut tutkia esimerkiksi narratiivien ja diskurssien avulla. Kansanedustajien käsityksiä tutkimalla olisi voitu saada selville, kuin-

ka he kokevat sosiaalisen median vaikuttavan vuorovaikutukseen eduskuntatoimittajien kanssa, miten kansanedustajat kokevat toimivansa ja kuinka tietoisesti sosiaalisessa mediassa eduskuntatoimittajien kanssa sekä kuinka he näkevät sosiaalisen median vaikuttavan eduskuntatoimittajien politiikan journalismiin tai kansanedustajien omaan poliittiseen tehtävään ja politiikkaan.

Tutkimusta voidaan tarkastella sitä kautta, kuinka hyvin se on onnistunut tavoitteessaan. Tämä tutkielma ei edusta eikä nosta esiin kaikkea sitä vuorovaikutusta, mitä eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välillä on, vaan keskittyy sosiaalisen median kontekstiin. Valitun aineiston ja siitä johdetun analyysin ei ole tarkoitus nostaa esille kaikkea sitä kirjoja tai analysoida yksityiskohtaisesti, mitä eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus on. Tavoitteena on kuvata ja ymmärtää, kuinka eduskuntatoimittajat kokevat sosiaalisen median vaikuttavan heidän ja kansanedustajien vuorovaikutukseen sekä mikä on sosiaalisen median vaikutus politiikan journalismiin.

Tutkimustavoitteen osalta tutkimusprosessi onnistui, tutkielma kuvaa, miten vuorovaikutus rakentuu, millaista se on ja mikä on sen vaikutus. Näin ollen hankittu uusi tieto lisää ymmärrystä eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutuksesta ja sosiaalisen median merkityksestä. Tutkimustuloksia voidaan soveltaa työelämään niin yksilö- kuin organisaatiotasollakin. Tutkielma antaa uutta tietoa sekä lisää ymmärrystä esimerkiksi toimittajille, poliitikoille ja tiedotusvälineille, kuinka vahvistaa vuorovaikutusta. Tuloksia voidaan soveltaa myös johtamisviestintään, kun tiedotusvälineellä on mahdollisuus vahvistaa sosiaalisen median merkitystä politiikan journalismiin.

KIRJALLISUUS

Tutkimuskirjallisuus

- Aalto, T. & Uusisaari, M. Y. 2010. Löydy – Brändää itsesi verkossa. Helsinki: BTJ Finland.
- Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. Tampere: Vastapaino.
- Anderson, B., Fagan, P. Woodnutt, T. & Chamorro-Premuzic, T. 2012. Facebook Psychology: Popular Questions Answered by Research. *Psychology of Popular Media Culture*, vol 1. No. 1. American Psychological Association, 23-37.
- Ausserhofer, J. & Maireder, A. 2013. National Politics on Twitter. *Information, Communication & Society*, 16 (3), 291–314.
- Bales, F. R. 1951. Interaction process analysis. A method for the study of small groups. Cambridge: Addison - Wesley Press. Inc.
- Baxter, L.A. 1993. The social side on personal relationships: adialectical perspective. Teoksessa S. Duck (toim.) *Social contexts of relationships*. Newbury Park: Sage, 139–165.
- Baxter, L. A. & Montgomery, B. M. 1996. *Relating: dialogues and dialectics*. New York: The Guilford Press.
- Baxter, L. A. & Montgomery, B. M. 1998. A guide to dialectical approaches to studying personal relationships. Teoksessa B. M. Montgomery & L. A. Baxter (toim.) *Dialectical approaches to studying personal relationships*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates, 1–15.
- Broersma, M. & Graham, T. 2012 Social Media as Beat. Tweets as a news source during the 2010 British and Dutch elections. *Journalism Practice* 6, (3), 403–419.
- Bryant, E. M., Marmo, J. & Ramirez Jr, A. 2011. A Functional Approach to Social Networking Sites. Teoksessa K. B. Wright & L. M. Webb (toim.), *Computermediated communication in personal relationships*. New York: Peter Lang, 3–20.
- Burleson, B. R. 2010. The Nature of Interpersonal Communication: A Message Centered Approach. Teoksessa C. R. Berger, M. E. Roloff, & D. R. Roskos-Ewoldsen (toim.), *The handbook of communication science*. 2.painos. Lontoo: Sage.
- Canary, D. J., Cody, M. J. & Manusov, V. L. 2008. *Interpersonal Communication: A Goals Based Approach*. 4. painos. New York: St. Martin's/Bedford Press.
- Connell, I. 1998. Mistaken Identities: Tabloid and Broadsheet news discourse. *The Public* vol 5 1998, 3.
- Deutch, K. W. 1963. *The Nerves of Government: Models of Political Communication and Control*. New York: Free Press of Glencoe.
- D'heer, E. & Verdegem, P. 2014. Conversations about the elections on Twitter: Towards a structural understanding of Twitter's relation with the political and the media field. *European Journal of Communication*, 29 (6), 720–734.
- Drew, P. & Heritage, J. 1992. Analyzing talk at work: an introduction. Teoksessa P. Drew & J. Heritage (toim.), *Talk at Work*, 3–65. Cambridge: University press.
- Enli, G. S. & Skogerbø, E. 2013. Personalized Campaigns in Party-Centred Politics. *Information, Communication & Society*, 16 (5), 757–774.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 2008. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.

- Freedman, Des (2010) The Political Economy of the "New" News environment. Teoksessa Fenton, Natalie (toim.) *New Media, Old News. Journalism & Democracy in the Digital Age*. London: Sage, 35–50.
- Gerlander, M. 2003. Jännitteet lääkärin ja potilaan välisessä viestintäsuhteessa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Gerlander, M. & Isotalus, P. 2010: Professionaalisten viestintäsuhteiden ääriviivoja. Puhe ja kieli. Puheopin laitoksen julkaisuja, 30:1/2010, 3-19.
<http://utafi.academia.edu/MaijaGerlander/Papers/1276508/PROFESSIONAALIS_TEN_VIESTINTASUHTEIDEN_AARIVIIVOJA>. [Viitattu 4.2.2014.]
- Grant, W. J., Moon, B. & Grant, J. B. 2010. Digital Dialogue? Australian Politicians' use of the Social Network Tool Twitter. *Australian Journal of Political Science*, 45 (4), 579–604.
- Gripsrud, J. 2000. Tabloidization, Popular Journalism and Democracy. Teoksessa Sparks, C. & Tulloch, J. (toim.). *Tabloid Tales. Global Debates over Media Standards*. Rowman & Littlefield publishers, inc. Oxford.
- Heinonen, A. & Huhtamäki, J. 2013. Suomalaismedioiden Facebook-avaruuden kuvailua. Teoksessa Vainikka, Eliisa; Noppari, Elina; Heinonen, Ari & Huhtamäki, Jukka. *Twitteriä ja uutispäivittelyä: toimittajana sosiaalisessa mediassa*. Tampereen yliopisto. Journalismin, viestinnän ja median tutkimuskeskus, 30–38.
<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68122/twitteriayhmiay_ja_uutispavit_telya_toimittajana_2013.pdf?sequence=1>. [Viitattu 7.2.2017.]
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki. Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2009. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2011. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki. Gaudeamus Helsinki University Press.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. painos. Helsinki: Tammi.
- Heinonen, A. & Huhtamäki, J. (toim.): *Twitteriä ja uutispäivittelyä – toimittajana sosiaalisessa mediassa*. Tampere: Journalismin, viestinnän ja median tutkimuskeskus Comet.
- Hemánus, P. 1989. Viestinnän ja joukkotiedotuksen perusteet. Johdatus tiedotusoppiin 1. Helsinki: Yliopistopaino.
- Herkman, Juha 2011: *Politiikka ja mediajulkisuus*. Vastapaino. Tampere.
- Herkman, J. & Vainikka, E. 2012. Uudet lukemisyhteisöt, uudet lukutavat, tutkimusraportti. Tampere: Journalismin, viestinnän ja median tutkimuskeskus Comet.
- Howard, R. 2008. The Vernacular Web of Participatory Media. *Critical Studies in Media Communication* Vol. 25, No. 5, 490-513.
- Ikävalko, E. 1996. Julkisuus – myyttinen ilmiö. Teoksessa R. Uimonen & E. Ikävalko. *Mielikuvien maailma. Miten mediajulkisuutta muokataan ja imagoja rakennetaan?* Jyväskylä: Inforviestintä.
- Isotalus, P. & Pörhölä, M. 1998. Mikä presidenttiehdokkaiden televisiokeskusteluissa kiinnostaa nuoria? Teoksessa P. Isotalus. *Kaveri vai peluri. Poliitikko mediassa*. Jyväskylä: Atena.
- Hallin, D. C. & Mancini, P. 2004. *Comparing Media Systems: Three Models of Media and Politics*. New York: Cambridge University Press.

- Hatakka, N. 2012. Journalismin perussuomalainen uudelleentulkinta sosiaalisessa mediassa. Teoksessa V. Pernaa & E. Railo (toim.) Jytky. Eduskuntavaalien 2011 mediajulkisuus. Turun yliopisto: KirjaAurora, 350–394.
- Heinonen, A. 2008. Yleisön sanansijat sanomalehdissä. Tampereen yliopisto. Journalismin tutkimusyksikön julkaisuja A 108.
- Helsingin Sanomat. HS:n eduskuntatoimittajat kertovat työstään. <<http://www.hs.fi/thickbox/video/1135250807565?KeepThis=true>>. [Viitattu 17.2.2014.]
- Hermans, L. & Vergeer, M. 2012. Personalization in e-campaigning: A cross-national comparison of personalization strategies used on candidate websites of 17 countries in EP elections 2009. *New Media & Society*, 15 (1), 72–92. Hindsberg, Rainer. Henkilökohtainen tiedonanto liittyen akkreditoituihin poliitikan toimittajiin. [Viitattu 14.1.2014.]
- Holmberg, J. 2004. Etusivun politiikkaa. Yhteiskunnallisten toimijoiden representointi suomalaisissa sanomalehti-uutisissa 1987-2003. Jyväskylä: Jyväskylä University Printing House
- Honkonen, J. & Lankinen Jussi 2012. Huonoja uutisia. Näin mediatat pilaavat journalismin. Helsinki: Into.
- Huotari, M.-L., Hurme, P. & Valkonen, T. 2005. Viestinnästä tietoon: tiedon luominen työyhteisössä. Helsinki: WSOY.
- Jones, A. S. 2009. *Losing the News : The Uncertain Future of the News That Feeds Democracy*. New York: Oxford University Press.
- Journalistiliitto. 8.1.2014. Uutisia Journalistiliitosta. A-lehdet aikoo kehittää irtisanomalla. Tiedote. <<http://www.journalistiliitto.fi/uutiset/?x17675=22132721>>. [Viitattu 16.2.2014.]
- Kakkuri-Knuutila Maija-Liisa & Heinlahti Kaisa 2006. Mitä on tutkimus? Argumentaatio ja tieteenfilosofia. Gaudeamus. Helsinki.
- Kangaspuro, A. @AinoKangaspuro. 15.12.2013. Miksi monet politiikan toimittajat vaikuttavat moukilta Twitterissä? Vaikuttaako siihen ikä? IRL-asema? #Some-noviisuus? 140 merkin tila? [Twitterpäivitys]. <<https://twitter.com/AinoKangaspuro/status/412303984209436672>>. [Viitattu 12.2.2014.]
- Kantola, A. 2011. Notkean journalismin nousu. Teoksessa E. Kantola (toim.) Hetken hallitsijat. Julkinen elämä notkeassa yhteiskunnassa. Helsinki: Gaudeamus. 115-141.
- Karppinen, K., Jääsaari, J. & Kivikuru, U. 2010. Media ja valta kansalaisten silmin. Helsinki: Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet.
- Karvonen, E. 1997. *Imagologia: imagon teorioiden esittelyä, analyysiä, kritiikkiä*. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Kaplan, A.M & Haenlein, M. 2010. Users of the World, Unite! The Challenges and Opportunities of Social Media. *Business Horizons* 53, 59 – 68.
- Kellerman, P.F. (1992). *Focus on Psychodrama. The Therapeutic Aspects of Psychodrama*. London: Jessica Kingsley.
- Kunelius, R. 2003. Viestinnän vallassa. Johdatus joukkoviestinnän kysymyksiin. Helsinki: WSOY
- Kunelius, R., Noppari, E. & Reunanen, E. 2009 Media vallan verkoissa. Tampereen yliopisto. Tiedotusopin laitoksen julkaisuja A 112.

- Laaksonen, S.-M., Matikainen, J. & Tikka, M. 2013. Tutkimusotteita verkosta. Teoksessa S.-L. Laaksonen, J. Matikainen & M. Tikka (toim.) Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät. Tampere: Vastapaino, 9–33.
- Larsson, A. O., & Kalsnes, B. 2014. "Of course we are on Facebook": Use and non-use of social media among Swedish and Norwegian politicians. *European Journal of Communication*, 29 (6), 653–667. 96
- Larsson, A. O., & Moe, H. 2011. Studying political microblogging: Twitter users in the 2010 Swedish election campaign. *New Media & Society*, 14 (5), 729–747.
- Lassen, D. S. & Brown, A. R. 2010. Twitter: The Electoral Connection? *Social Science Computer Review*, 29 (4), 419–436.
- Lincoln, Y. S. & Guba, E. G. 1985. *Naturalistic inquiry*. Beverly Hills: Sage.
- Matikainen, J. 2009. Sosiaalisen ja perinteisen median rajalla. Viestinnän tutkimuskeskus CRC, Helsingin yliopisto. Viestinnän laitoksen tutkimusraportteja 3.
- Mazzoleni, G. & Schulz, W. 1999. "Mediatization" of Politics: A Challenge for Democracy. *Political Communication*, 16:3, 247-261.
- Matikainen, J. & Villi, M. 2012. Esitys: Viestinnän tutkimuksen päivät 2012, Jyväskylä. <<http://www.slideshare.net/mikkovilli/fincom-310812-matikainen-villi>>. [Viitattu 15.2.2014.]
- McNair, B. 2009. Journalism and Democracy. Teoksessa Wahl-Jorgensen, K. & Hanitzch, T. (toim.): *The Handbook of Journalism Studies*. London & New York: Routledge.
- Meadow, R. G. 1980. *Politics as Communication*. Norwood: Ablex.
- Media Audit Finland Oy. 2015. LT-levikkitilasto 2014. <<http://mediaauditfinland.fi/wp-content/uploads/2015/09/LTtilasto2014.pdf>>. [Viitattu 8.2.2017.]
- Metsämuuronen, J. 2005. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Jyväskylä: Gummerus.
- Nieminen, H. & Pantti, M. 2004. Media markkinoilla. Johdatus joukkoviestintään ja sen tutkimukseen. Helsinki: Loki-Kirjat.
- Nieminen, H. & Pantti, M. 2009. Media markkinoilla. Johdatus joukkoviestintään ja sen tutkimukseen. Helsinki: Loki-Kirjat.
- von Neumann, J. & Morgenstern, O. 1944. *Theory of Games and Economic Behavior*. Princeton: Princeton University Press.
- Noppari, E. 2010: Ihmisiän tässä kaikki ollaan. Suomalaisten päättäjien ja journalistien vuorovaikutus ja luottamuksen rakentumisen käytännöt. *Media & viestintä*, 33:3, 32-49.
- Noppari, E., Heinonen, A. & Huhtamäki, J. (toim.): *Twitteriä ja uutispäivittelyä – toimittajana sosiaalisessa mediassa*. Tampere: Journalism, viestinnän ja median tutkimuskeskus Comet.
- Nylund, M. 2009. Lohkaisujen politiikka. Haastattelusta televioutiseen. Teoksessa E. Väliaverron (toim.) *Journalismi murroksessa*. Helsinki: Gaudeamus.
- Olmstead, K., Mitchell, A. & Rosenstiel, T. 2011. *Navigating News Online: Where People Go, How They Get There and What Lures Them Away?* Pew Research Center: Project for Excellence in Journalism. <http://www.journalism.org/files/legacy/NIELSEN%20STUDY%20-%20Copy.pdf>. [Viitattu 8.2.2017.]
- Paloheimo, H. & Wiberg, M. 1997. *Politiikan perusteet*. Porvoo: WSOY
- Pitkänen, V. 2009. Puolitoista vuotta politiikan uutisia. Teoksessa V. Perna, M. Niemi & V. Pitkänen (toim.) *Politiikan journalismin tila Suomessa*. Turku: Kirja-Aurora.

- Pernaa, Ville, Pitkänen, Ville & Railo, Erkki (2006) Poliitiikan peleistä mediapeleihin. Teoksessa Pernaa, Ville & Pitkänen, Ville (toim.) Poliitikot taistelivat, media kertoo. Suomalaisen politiikan mediapelejä 1981– 2006. Helsinki: Gummerus, 272–281.
- Peräkylä, A. 1997. Conversation analysis: A new model of research in Doctor- Patient communication. *Journal of the Royal Society of Medicine* 90:205-208.
- Politiikan toimittajat ry. Historia. Yhdyssiteenä jo 40 vuotta.
<<http://www.politiikantoinittajat.fi/fi/historia/>>. [Viitattu 17.2.2014.]
- Reunanen, E. & Harju, A. 2012. Media iholla. Poliitiikan julkisuus kansanedustajien ja aktivistien kokemana.
<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/65413/media_iholla_2012.pdf?sequence=1>. Tampere: Tampere University Press.
- Singer, Jane B. 2011. Journalism in a network. Teoksessa Deuze, Mark (toim.) *Managing MediaWork*. Thousand Oaks: Sage, 103–109.
- Strömbäck, J. 2008: Four Phases of Mediatization: An Analysis of the Mediatization of Politics. *International Journal of Press/Politics* 13 (3), 228-246.
- Suomen eduskunta. Median työskentely eduskunnassa.
<<http://web.eduskunta.fi/Resource.phx/eduskunta/mediapalvelu/toimittajaohjeet.htx#Toimittajat%20ja%20kuvaajat>>. [Viitattu 17.2.2014.]
- Suomen virallinen tilasto 2012: Väestön tieto- ja viestintätekniiikan käyttö [verkkajulkaisu], 4. Yhteisöpalvelujen käyttö. Helsinki: Tilastokeskus.
http://www.stat.fi/til/sutivi/2012/sutivi_2012_2012-11-07_kat_004_fi.html. [Viitattu 18.2.2014.]
- Suomen virallinen tilasto. 2010. Tieto- ja viestintätekniiikan käyttö Suomessa. Helsinki: Tilastokeskus. <<http://www.stat.fi/til/sutivi/index.html>>. [Viitattu 18.2.2014.]
- Trenholm, S. & Jensen, A. 2008. *Interpersonal Communication*. 6th ed. New York: Oxford University Press.
- Tuokko, M. 2016. Ehdokkaiden ja kansalaisten vuorovaikutus sosiaalisessa mediassa vaalikampanjoinnin aikana. Jyväskylän yliopisto, viestintätieteiden laitos. Maisterintutkielma
- Tuomi, J. & Sarajarvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. Latvia: Tammi.
- Vainikka, E. 2013a. Onko avoimuus verkossa uusi objektiivisuus? Teoksessa E. Vainikka, E. Noppari, A. Heinonen & J. Huhtamäki (toim.) *Twiiteryhmiä ja uutispäivittelyä: toimittajana sosiaalisessa mediassa*. Tampereen yliopisto: Journalismin, viestinnän ja median tutkimuskeskus, 61-67.
<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68122/twiiteryhmiä_ja_uutispäivittelyä_toimittajana_2013.pdf?sequence=1>. [Viitattu 9.2.2017.]
- Vainikka, E. 2013b. Toimittajien some on nyt Twitter ja Facebook. Teoksessa E. Vainikka, E. Noppari, A. Heinonen & J. Huhtamäki (toim.) *Twiiteryhmiä ja uutispäivittelyä: toimittajana sosiaalisessa mediassa*. Tampereen yliopisto. Journalismin, viestinnän ja median tutkimuskeskus, 16–28.
<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68122/twiiteryhmiä_ja_uutispäivittelyä_toimittajana_2013.pdf?sequence=1>. [Viitattu 9.2.2017.]
- Vainikka, E. 2013c. Toimitukset hakevat linjauksia. Teoksessa E. Vainikka, E. Noppari, A. Heinonen & J. Huhtamäki (toim.) *Twiiteryhmiä ja uutispäivittelyä: toimittajana sosiaalisessa mediassa*. Tampereen yliopisto. Journalismin, viestinnän ja median tutkimuskeskus, 10–14.
http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68122/twiiteryhmiä_ja_uutispäivittelyä_toimittajana_2013.pdf?sequence=1. [Viitattu 9.2.2017.]

- Vainikka, E. 2013d. Uskottavuuden rakennuspalikoita. Teoksessa E. Vainikka, E. Noppari, A. Heinonen & J. Huhtamäki. Twiiteryhmiä ja uutispäivittelyä: toimittajana sosiaalisessa mediassa. Tampereen yliopisto. Journalismin, viestinnän ja median tutkimuskeskus, 40–60.
http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68122/twiiteryhmiä_ja_uutispäivittelyä_toimittajana_2013.pdf?sequence=1. [Viitattu 12.2.2014].
- Vainikka, E., Noppari, E. Heinonen, A. & Huhtamäki, J. (toim.) (2013) Twiiteryhmiä ja uutispäivittelyä: toimittajana sosiaalisessa mediassa. Tampereen yliopisto. Journalismin, viestinnän ja median tutkimuskeskus.
http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/68122/twiiteryhmiä_ja_uutispäivittelyä_toimittajana_2013.pdf?sequence=1>. [Viitattu 9.2.2017.]
- Vainikka, E. & Huhtamäki, J. 2015. Tviittien politiikkaa - poliittisen viestinnän sisäpiirit Twitterissä. Media & Viestintä.
<http://mediaviestinta.fi/blogi/tviittienpolitiikkaa/>>. [Viitattu 30.1.2017.]
- Vainikka, E., Noppari, E., Heinonen, A. & Huhtamäki, J. 2013. Twiiteryhmiä ja Uutispäivittelyä - toimittajana sosiaalisessa mediassa. Tampere: Journalismin, viestinnän ja median tutkimuskeskus Comet.
- Valkonen, T. & Mikkola, L. 2000. Miten analysoida tehtäväkeskeisen ryhmän vuorovaikutusta? Teoksessa M. Valo (toim.) Nykytietoa puheviestinnän opetuksesta. Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitoksen julkaisuja 20, 86–108.
- Vento, H. Vaalit ajallaan. Polkom. Suomen Kuvalehti 6, 19.
- Vehkoo, J. 2011. Painokoneet seis! - Kertomuksia uuden journalismin ajasta. Jyväskylä: Teos.
- Wiberg, M. 2001. Paluu politiikkaan. Helsinki: Kunnallisalan kehittämissätiö.
- Virta, T. 2015. Tykkäävä ja kommentoiva kansanedustaja. Facebook-sivut suomalaisen poliittisen viestinnän välineenä. Turun yliopisto, filosofian, poliittisen historian ja valtio-opin laitos. Maisterintutkielma.
- Väliverronen, E. 2011. Journalismi kriisissä? Teoksessa E. Väliverronen (toim.) Journalismi murroksessa. Helsingin yliopisto: Gaudeamus, 13–31.
- Väliverronen, J. & Kunelius, R. 2011. Vallan näytöksiä vai kriittistä julkisuutta. Journalismi medioitumisen aikakaudella. Teoksessa Väliverronen, E. (toim.) Journalismi murroksessa. Gaudeamus.
- Zhao, D. & Rosson, M. B. 2009. How and Why People Twitter: The Role that Microblogging Plays in Informal Communication at Work. Proceedings of the ACM 2009 International Conference on Supporting Group Work, 10–13 May 2009, 1–10.

LIITTEET

Liite 1 Eduskuntaan vuonna 2013 akkreditoitujen tiedotusvälineiden ja niiden toimittajien lukumäärä

MEDIA	TOIMITTAJIA
Alma Media	6
Apu	1
Bloomberg News	2
Demokraatti	3
Etelä-Suomen Sanomat	2
Helsingin Sanomat	9
Hufvudstadsbladet	6
Iltalehti	6
Ilta-Sanomat	5
Kansan Uutiset	1
Kauppalehti	1
KD Kristillisdemokraattinen Viikkolehti	2
Kotimaa	1
Lehtiyhtymä	1
Maaseudun Tulevaisuus	2
MTV3-uutiset	8
Nelonen Media	3
Nykypäivä/Verkkouutiset	5
Reuters	2
STT-Lehtikuva	7
Suomen Kuvalehti	3
Suomenmaa	3
Turun Sanomat, Kaleva ja Väli-Suomen Media	1
UP-Uutispalvelu	3
Uusi Suomi	1

Vasabladet & Österbottens T.	1
Vihreä Lanka	2
The Wall Street Journal	1
YLE	35

Liite 2 Puolistrukturoitu teemahaastattelurunko

Alkuun

- Korosta luottamuksellisuutta, vapaasti vastaamista ja rohkaise kysymään, jos ei ymmärrä jotain tai on epäselvä kysymys. Kerro, että oikeus keskeyttää haastattelu ja vetäytyä tutkimuksessa missä vaiheessa tahansa.
- Selitä käsiteltäessä aiheita medialisaatio, tabloidisaatio ja mediayritysten sadonkorjuu - käsitteet.

”Jutellaan ensin yleisellä tasolla, mennään sitten someen?”

Eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välinen vuorovaikutus

- Millaista edustakuntatoimittajien ja kansanedustajien vuorovaikutus on yleisesti?
 - Millaista sinun on vuorovaikutuksesi on?
- Miten muodollista se on Eduskuntatalossa? Entä somessa?
- Onko se vuorovaikutus muuttunut työurasi aikana? Ja mikä on ollut sitten sen somen vaikutus siihen? Mitä muutoksia on tapahtunut ja miksi?
- Miten itse koet vuorovaikutuksen? Strategisena? Mitä kansanedustajat ja eduskuntatoimittajat kokevat saavansa somesta?
- Onko jotkut asiat varattu vaan someen ja jotkut vaan kasvokkainviestintään?
- Onko eduskuntatoimittajien ja kansanedustajien välit yleisesti millaisia?
- Pidätkö jostain kansanedustajista enemmän kuin toisista?
 - Miten se näkyy livenä? Entäs somessa?

Sosiaalinen median merkitys eduskuntatoimittajien työhön

- Miten somen merkitys näkyy omassa työssä?
- Miten työsi vaikuttaa somen käyttöösi?
- Miten some vaikuttaa arjen journalistiseen työhön?
- Miten some vaikuttaa yhteiskunnallisesti politiikan journalismiin?
- Mikä on ”some-maailman” ja ”todellisen maailman” suhde?
- Jatkuuko somessa tapahtuneet asiat myös kasvokkaistapaamisissa tai toiste päin?
- Kuvaile päivääsi, miten käytät sosiaalista mediaa sen aikana.
- Miten ammattisi näkyy somen käytössäsi?

- Sekoittuuko työ- ja vapaa-aika somen takia?

Tuleeko mieleen vielä jotain sellaista, mitä en ole tajunnut kysyä, mutta haluat kertoa tai se olisi kiinnostavaa tai oleellista tutkimukseni kannalta.

Liite 3 Tutkimuslupa ja suostumus

TUTKIMUSLUPA

Arvoisa eduskuntaan akkreditoitunut politiikan toimittaja,

Teen puheviestinnän pro gradu -tutkimusta eduskuntatoimittajien käsityksistä sosiaalisen median merkityksestä heidän ja kansanedustajien vuorovaikutuksessa. Tutkimuksen tavoitteena on lisätä tietoa toimittajien ja poliitikkojen välisestä vuorovaikutuksesta. Aiempi tutkimus on keskittynyt poliitikkojen näkökulmiin ja mediatuotoksien analysointiin, eikä sosiaalisen median vuorovaikutusmerkityksiä ole tutkittu.

Tarkoitukseni on kerätä tutkimusaineisto haastatteluiden avulla. Tutkimusta varten äänitän haastattelumme. Nauhoitukset tulevat ainoastaan minun käyttööni ja niitä käytetään vain tässä tutkimuksessa ja mahdollisessa väitöskirjatyössäni. Tutkimukseen osallistuneita ei voida tunnistaa raportoinnista eikä haastateltavien henkilöllisyys paljastu missään vaiheessa tutkimustyötä.

Raportoin haastateltavista, että he edustavat molempia virallisia sukupuolia, ovat 25-60-vuotiaita sekä työskentelevät niin printti kuin sähköisenkin median parissa sekä uutis- että ajankohtaistehtävissä. Muuta tietoa haastateltavista ei anneta eikä tietoja yksilöidä.

Haastattelu ei edellytä minkäänlaista etukäteisvalmistautumista. Olen erityisen kiinnostunut käsityksistäsi liittyen sosiaaliseen mediaan ja vuorovaikutuksesta poliitikkojen kanssa. Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja siitä voi vetäytyä missä vaiheessa tahansa. Pro gradu -työtä ohjaa yliopistonlehtori, FT Leena Mikkola Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitokselta.

Parhain terveisin,

Kyösti Hagert, fil. yo.

Jyväskylän yliopisto

Viestintätieteiden laitos

045 162 3300

kyosti.hagert@jyu.fi

SUOSTUMUS

Olen tutustunut selvitykseen Kyösti Hagertin puheviestinnän pro gradu -tutkimuksesta. Annan Kyösti Hagertille luvan nauhoittaa haastattelumme hänen tieteellistä tutkimustyötänsä varten.

Olen tietoinen, että kyseessä on vapaaehtoinen suostumus ja voin vetäytyä tutkimuksesta milloin vain halutessani.

____. helmikuussa 2014 Helsingissä

Allekirjoitus

Haluan saada sitaattini tarkastettavaksi ennen tutkimusraportin julkaisemista. Toivon, että ne toimitetaan alla olevaan sähköpostiosoitteeseen.

Sähköpostiosoite: _____